Gemeente Amsterdam

Najaarsnota 2021

Dit is een publicatie van de Gemeente Amsterdam
Postbus 202, 1000 AE Amsterdam
www.amsterdam.nl

Vormgeving: OBT, Den Haag
Fotografie: Fotobank Amsterdam

Datum: 28 oktober 2021

Inhoudsopgave

Voorwoord 4

Leeswijzer 5

1. Financiële hoofdlijnen 7

1.1 Het financiële beeld 8
1.2 Afwijkingen per programma 10
1.3 Ontwikkeling externe financiering 16

2. Programma's 18

2.1 Veiligheid 19
2.2 Verkeer, vervoer en waterstaat 23
2.3 Economie 30
2.4 Kunst, cultuur en erfgoed 34
2.5 Onderwijs 38
2.6 Sport 43
2.7 Werk, inkomen en participatie 47
2.8 Volksgezondheid, jeugd en zorg 56
2.9 Duurzaamheid en ruimtelijke ordening 65
2.10 Grond 78
2.11 Wonen en groen 83
2.12 Moderne open overheid 93
2.A Algemene dekkingsmiddelen 97
2.B Bestuur en organisatie 106

3. Personeel en organisatie 113

4. Voortgang aanbevelingen van de rekeningencommissie, ACAM en Rekenkamer 115

5. Stedelijk Mobiliteitsfonds 120

6. Financiële overzichten 125

6.1 Begrotingswijzigingen Najaarsnota 2021 126
6.2 Doelenraming 132
6.3 Taakveldenramning 142
6.4 Verloopstaat reserves 144
6.5 Verloopstaat voorzieningen 153
6.6 Brugstaat 157

Voorwoord

Beste Amsterdammer,

U opent de Najaarsnota 2021. Dit is de laatste stand van zaken van de gemeentefinanciën en het laatste moment om de Begroting 2021 bij te stellen in de aanloop naar de jaarrekening over 2021.

Dit jaar staat, net als vorig jaar, natuurlijk in het teken van corona. Dit betekent voor de gemeentefinanciën minder inkomsten uit toeristenbelasting en parkeerinkomsten, onder andere. En ook meer uitgaven, voor bijvoorbeeld de Tozo (Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers), waar het Rijk ons voor compenseert. Daarnaast hebben we bijvoorbeeld ook steunpakketten voor de culturele sector en ondernemers.

Het college kiest ervoor fors te blijven investeren, om Amsterdam zo de crisis uit te krijgen. Dit zorgt niet alleen voor goede voorzieningen, zoals scholen, maar creëert ook extra werkgelegenheid en werkt als vliegwiel voor de economie. Van 2021 tot en met 2025 gaat het om 4 miljard aan investeringen.

Een najaarsnota publiceren betekent ook altijd een hoop werk. Ik wil de financiële medewerkers van de gemeente hartelijk bedanken dat zij hier zo hard aan hebben gewerkt de afgelopen maanden.

Met vriendelijke groet,

Victor Everhardt
Wethouder Financiën

Leeswijzer

In de najaarsnota gaan wij in op de financiële en beleidsmatige afwijkingen ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting. In deze leeswijzer lichten wij alle onderdelen van de najaarsnota toe.

Financiële hoofdlijnen
In deze paragraaf staan de financiële hoofdlijnen voor het jaar 2021. We beschrijven de belangrijkste ontwikkelingen en aandachtspunten voor de gemeente Amsterdam. Ook lichten wij de meest opvallende financiële mutaties en de relevante ontwikkelingen richting het einde van het jaar toe.

Programma's
De Najaarsnota 2021 is opgebouwd uit twaalf programma's, het overzicht algemene dekkingsmiddelen en het programma Bestuur en Organisatie, inclusief het overzicht overhead. De twaalf programma's zijn onderverdeeld in programmaonderdelen. Per programmaonderdeel gaan wij in op de financiële en beleidsmatige afwijkingen en ontwikkelingen.

De financiële tabellen laten de begrotingswijzigingen zien die in de najaarsnota zijn verwerkt. De begrotingswijzigingen zetten we af tegen de laatste stand van de begroting. Voor deze najaarsnota is dat de stand van de Voorjaarsnota 2021. De begrotingswijzigingen leiden tot een aangepaste begrotingsstand die wij meenemen in de gemarkeerde kolom 'Najaarsnota 2021'.

Onderdeel van de beleidsmatige ontwikkelingen is de voortgang op de doelen (wat willen wij bereiken), de activiteiten (wat gaan wij daarvoor doen) en de indicatoren. De indicatoren geven aan in hoeverre de doelen uit de begroting behaald worden. Alleen de doelen en activiteiten waarvan we verwachten dat de indicatoren aan het einde van het jaar zullen afwijken van de streefwaarde in de begroting, nemen wij met een redengevende verklaring op in deze najaarsnota. De indicatoren waarvoor we geen wijziging verwachten of waarvoor in de Begroting 2021 geen streefwaarden zijn bepaald, nemen wij niet op.

Personeel en organisatie
In deze paragraaf doen wij verslag van de ontwikkelingen op het gebied van personeel en externe inhuur.

Voortgang van de aanbevelingen van rekeningencommissie, ACAM en Rekenkamer
In de Najaarsnota 2021 rapporteert het college over de opvolging van de aanbevelingen van de rekeningencommissie en ACAM. In deze paragraaf wordt een monitor opgenomen waarin onder meer duidelijk wordt of een aanbeveling is afgedaan of niet, in welke gevallen een voortgangsbrief of -rapportage aan de orde is en wanneer die is of zal worden ingebracht in een raadscommissie.

Stedelijk Mobiliteitsfonds
In deze paragraaf doen wij verslag van de ontwikkelingen op het gebied van het Stedelijk Mobiliteitsfonds (SMF).

Financiële overzichten
In deze paragraaf staan de begrotingswijzigingen, doelenraming, taakveldenraming, de verloopstaat reserves en voorzieningen en de brugstaat.

1

1 Financiële hoofdlijnen

1.1 Het financiële beeld 8
1.2 Afwijkingen per programma 10
1.3 Ontwikkeling externe financiering 16

1 Financiële hoofdlijnen

Volgens de Beleidsnota P&C rapporteert het college in de najaarsnota over de uitputting van de begroting van het lopende jaar. Deze vorm van rapporteren is niet verplicht vanuit wetgeving of vanuit het Besluit begroting en verantwoording (BBV). Met de najaarsnota informeert het college de raad over verwachte afwijkingen ten aanzien van:

- het beleid (doelstellingen en indicatoren) en
- de financiën.

De afwijkingen op de financiën zetten we af tegen de laatste stand van de begroting die door de raad is vastgesteld. Voor de Najaarsnota 2021 is dat de begrotingsstand 2021 zoals opgenomen in de Voorjaarsnota 2021. De afwijkingen die in deze najaarsnota worden gepresenteerd als begrotingswijzigingen geven een aanwijzing voor het verwachte rekeningresultaat.

In dit hoofdstuk geven we een tussentijds overzicht van onze financiën op hoofdlijnen. In paragraaf 1.1 komen de belangrijke financiële ontwikkelingen aan bod. We tonen onder andere het geprognosticeerde rekeningresultaat en de totalen per programma van de begroting. In paragraaf 1.2 gaan we in op de belangrijkste afwijkingen per programma. In paragraaf 1.3 staan we stil bij de externe financiering.

1.1 Het financiële beeld

Inleiding

We presenteren deze najaarsnota nog altijd nadrukkelijk in de context van de coronapandemie. Enerzijds zijn veel maatregelen inmiddels versoepeld of opgeheven, en komt Amsterdam langzaam uit de coronacrisis. Anderzijds worden de effecten van de crisis nog gevoeld door veel Amsterdammers, bedrijven en instellingen. De economische ontwikkeling in onze metropoolregio gaat de goede kant op, maar houdt nog geen gelijke tred met het herstel in de rest van het land. Dat komt door de aard van onze economie, waardoor we veel meer eigen inkomsten hebben dan andere gemeenten – en dus ook harder geraakt worden door het wegvallen daarvan. De culturele en creatieve sector, clubs, hotels en musea hebben nog steeds veel last van de maatregelen en de restricties die in Nederland en daarbuiten gelden.
Vanaf maart 2020 hebben we een brede reeks van maatregelen ingezet, ook met steun van middelen vanuit het Rijk, om Amsterdam door de crisis te loodsen.
In de Begroting 2021, die we presenteerden in oktober 2020, werd het herstelplan 'Samen sterker uit de crisis' als antwoord van het college op de coronacrisis uitgewerkt, in vervolg op de reeds eerder genomen maatregelen. Het herstelplan investeerde in behoud en versterking van werkgelegenheid, economisch herstel en de aanpak van armoede en schulden. Het doel was – en is – om ons uit de crisis te investeren. Om de klap van de crisis op te vangen en deze aanpak mogelijk te maken werd de Algemene reserve ingezet. In de Begroting 2021 hebben we daarom ook afspraken gemaakt om de Algemene reserve weer op voldoende niveau te brengen.

De bij Begroting 2021 ingezette lijn hebben we in de Voorjaarsnota 2021 en de Begroting 2022 voortgezet. We blijven investeren om het herstel te bespoedigen, en werken tegelijkertijd aan ons weerstandsvermogen door het herstel van de Algemene reserve.

Op verschillende terreinen zijn onze inkomsten in 2020 en 2021 fors lager dan we voor de crisis verwachtten. Het Rijk heeft toegezegd gemeenten voor deze inkomstenderving te compenseren. Over 2020 hebben we inmiddels € 87,9 miljoen ontvangen aan compensatie voor toeristenbelasting en parkeerinkomsten. In de Voorjaarsnota 2021 hebben we de aanname gedaan over 2020 nog een verdere compensatie van € 91,5 miljoen voor misgelopen toeristenbelasting in 2020 te zullen ontvangen. We verwachten dat dit bedrag aan inkomstenderving (tenminste) wordt vergoed door het Rijk. De verwachting is dat de compensatie over 2020 in de decembercirculaire van dit jaar bekend zal worden gemaakt. Voor compensatie over 2021 moet het proces nog starten.

Financiële ontwikkelingen

De financiële ontwikkelingen in de Najaarsnota 2021 laten het volgende beeld zien van het verwachte rekeningresultaat:

(bedragen x € 1 miljoen)

	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	5.837,1	338,4	6.175,6
Lasten	6.080,6	169,6	6.250,1
Saldo van baten en lasten	-243,4	168,9	-74,5
Onttrekking reserves	1.218,5	43,5	1.262,0
Dotatie reserves	975,1	221,3	1.196,4
Saldo van onttrekkingen en dotaties	243,4	-177,8	65,6
Totaal	**0,0**	**-8,9**	**-8,9**

De laatst vastgestelde begroting betreft de stand uit de Voorjaarsnota 2021, die na toevoeging van het positieve saldo van € 8,5 miljoen aan de Algemene reserve sloot op nul. In deze najaarsnota verslechtert het saldo voor 2021 ten opzichte van de Voorjaarsnota 2021 met € 8,9 miljoen.

De begrotingsmutaties zijn verdeeld naar neutrale mutaties en niet neutrale mutaties.

(bedragen x € 1 miljoen)

	Programma	Niet neutraal	Neutraal	Totaal
1	Veiligheid	-4,5	5,4	0,9
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	-7,9	11,5	3,6
3	Economie	-2,1	8,5	6,4
4	Kunst, cultuur en erfgoed	0,0	2,7	2,7
5	Onderwijs	2,4	2,5	4,9
6	Sport	0,0	2,2	2,2
7	Werk, inkomen en participatie	0,0	10,3	10,3
8	Volksgezondheid, jeugd en zorg	1,8	-3,9	-2,1
9	Duurzaamheid en ruimtelijke ordening	-4,5	13,1	8,6
10	Grond	10,9	19,0	29,8
11	Wonen en groen	-1,6	16,4	14,8
12	Moderne open overheid	-1,5	5,3	3,8
A	Algemene Dekkingsmiddelen	0,7	- 83,3	-82,5
B	Bestuur en Organisatie	-2,5	-9,9	-12,3
	Totaal	**-8,9**	**0,0**	**-8,9**

Het negatieve saldo van de niet neutrale begrotingsmutaties in deze najaarsnota van in totaal € 8,9 miljoen wordt vooral veroorzaakt door:

- Een positief effect van € 23,8 miljoen vanuit het gemeentefonds. De baten uit de gemeentefondsuitkering nemen in totaal toe met € 82,9 miljoen. Van deze hogere baten wordt € 59,1 miljoen doorvertaald naar de programma's, waardoor het effect voor de gemeente als geheel € 23,8 miljoen bedraagt.
- Hogere baten OZB van € 10,8 miljoen. Bij het ramen van de opbrengsten over OZB 2021 was sprake van beperkt zicht op de effecten van corona op de WOZ-waardering van woningen en zakelijk vastgoed, waardoor vanuit voorzichtigheid gekozen is voor een behoudende raming van de baten. Omdat de invloed van de coronacrisis op de waardeontwikkeling van de Amsterdamse vastgoedmarkt gering blijkt te zijn, is de afwijking tussen de geraamde opbrengsten en de realisatie in 2021 groter dan gebruikelijk. Een uitgebreidere toelichting is opgenomen in de samenvatting van de ontwikkelingen op de Algemene middelen in paragraaf 1.2.
- Hogere baten van € 9,6 miljoen voor leges WABO (omgevingsvergunning voor bouwen, wonen, monumenten, ruimte, natuur en milieu). Op basis van het aantal vergunningaanvragen dat naar verwachting in 2021 wordt afgehandeld worden hogere legesopbrengsten verwacht. Zo zijn er veel vergunningen afgegeven voor met name appartementen in de stadsdelen Zuidoost en Nieuw-West. Tegenover deze hogere baten staan onder andere hogere salariskosten, inhuur en advieskosten vergunningen (€ 3,8 miljoen).
- Lagere baten uit vergunningen (totaal € 5,1 miljoen) bij Horeca (€ 2,3 miljoen) en Evenementen (€ 2,8 miljoen). In de eerste helft van 2021 was de horeca gesloten en waren er geen evenementen.
- Een negatief effect van € 31,9 miljoen in 2021, doordat het positieve saldo van de Begroting 2022 in 2021 wordt ingezet om het tekort in 2022 en 2023 te compenseren. Dit is feitelijk een neutrale mutatie, we noemen deze hier om een volledig financieel beeld te schetsen.

- Hogere lasten van € 8,8 miljoen voor de actualisering van het steunplan kunst en cultuur, waaronder de nieuwe noodsteunregeling (fase 4), waarmee we culturele instellingen in de tweede helft van 2021 opnieuw kunnen helpen via een eenmalige subsidie.
- Hogere lasten van € 6,0 miljoen voor de afvalketen waaronder structurele knelpunten in de bedrijfsvoering (onderdeel van bestuurs-opdracht).
- Lagere lasten in programma 9 van per saldo € 9,3 miljoen vanwege enerzijds hogere lasten (met name salaris en inhuur) en anderzijds door hogere dekking declarabele uren aan opdrachtgevers.
- Lagere lasten bij tariefdiensten van € 8,9 miljoen door enerzijds hogere personeelskosten (€ 2,7 miljoen), waarvan lagere salariskosten (€ 8,0 miljoen) en hogere inhuur (€ 10,7 miljoen) en anderzijds een hogere interne omzet van € 11,7 miljoen. De hogere interne omzet wordt verwacht door de huidige opdrachtenportefeuille en de hogere productiviteit van de medewerkers. De hogere inhuur en lagere salarislasten komen doordat het moeilijk is om vacatureruimte in te vullen, ondanks dat de inhuurkosten voor projectmanagement-activiteiten lager zijn door een gewijzigd raamcontract.
- Lagere lasten van € 6,5 miljoen doordat het verstrekken van noodsteun aan de kunst- en cultuursector in verband met corona lager uitvalt dan aanvankelijk was ingeschat. De instellingen konden een beroep (blijven) doen op rijksregelingen en cultuurfondsen.

1.2 Afwijkingen per programma

(bedragen x €1 miljoen)

		Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
1	Veiligheid	-208,5	0,9	-207,6
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	-103,3	3,6	-99,7
3	Economie	-49,4	6,4	-43,0
4	Kunst, cultuur en erfgoed	-211,3	2,7	-208,6
5	Onderwijs	-198,9	4,9	-194,1
6	Sport	-58,2	2,2	-56,0
7	Werk, inkomen en participatie	-423,6	10,3	-413,3
8	Volksgezondheid, jeugd en zorg	-1.006,8	-2,1	-1.008,9
9	Duurzaamheid en ruimtelijke ordening	-65,9	8,6	-57,3
10	Grond	311,9	29,8	341,7
11	Wonen en groen	-326,4	14,8	-311,6
12	Moderne open overheid	-80,8	3,8	-77,0
A	Algemene Dekkingsmiddelen	3.009,1	-82,5	2.926,6
B	Bestuur en organisatie	-587,8	-12,3	-600,1
	Totaal	**0**	**-8,9**	**-8,9**

Hieronder zijn de grotere begrotingsafwijkingen per programma toegelicht. Voor een gedetailleerdere toelichting verwijzen we u naar de toelichtingen in de programma's.

1 Veiligheid

Op het programma Veiligheid is er per saldo een begrotingswijziging van per saldo € 0,9 miljoen positief. Dit komt vooral door:

- Hogere baten (€ 2,0 miljoen) door een Rijkssubsidie op kosten van handhaving.
- Lagere baten uit vergunningen (totaal € 5,1 miljoen) bij Horeca (€ 2,3 miljoen) en Evenementen (€ 2,8 miljoen). In de eerste helft van 2021 was de horeca gesloten en waren er geen evenementen.
- Lagere baten (€ 1,9 miljoen) bij het wegslepen van voertuigen. Door de coronamaatregelen zijn er minder bezoekers en wordt er minder foutgeparkeerd.

- Hogere lasten (€ 2,2 miljoen) voor het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC). Het RIEC is een samenwerkingsverband op het gebied van bestrijding van criminele ondermijning. De gemeente Amsterdam faciliteert de financiële administratie van het RIEC. Deze lasten worden gedekt door Rijksbijdragen (versterkingsmiddelen).
- Lagere lasten in 2021 (€ 2,1 miljoen) door intertemporele compensatie, onder andere € 0,6 miljoen voor de aanpak ondermijning en radicalisering wordt doorgeschoven naar 2022.

2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Op het programma Verkeer, vervoer en waterstaat is een begrotingswijziging met een positief saldo van € 3,6 miljoen door:

- Hogere lasten van € 21,2 door de toerekening van overprogrammering aan programmaonderdeel 2.1 Vervoer verkeer en parkeren. Met overprogrammeren geven we een extra impuls aan onze uitgaven om ervoor te zorgen dat we onze investeringsopgaven realiseren. Voor de totale begroting is dit een neutrale mutatie.
- Hogere lasten van in totaal € 6,5 miljoen als gevolg van het naar voren halen en eerder opstarten van projecten en additionele inhuur en het realiseren van ombouw voor de Akersluis en Cramersluis. Deze uitgaven dekken we uit de reserve Stadsbehoud en zijn dus gemeentebreed neutraal.
- Hogere lasten van per saldo € 3,7 miljoen. Eind 2019 is het resterend budget uit het programma DORA (Deltaplan Openbare Ruimte Amsterdam) vrij komen te vallen. Voor de resterende werkzaamheden waren reeds contracten aangegaan met twee aannemers en in de loop van 2019 zijn deze werkzaamheden gestart met een doorloop naar 2021.
- Lagere lasten van € 25,4 miljoen, vooral door de verwachte onderbesteding in 2021 van projecten die worden gefinancierd uit het Stedelijk Mobiliteitsfonds. Deze mutatie is voor de begroting als geheel neutraal.
- Lagere lasten doordat de kosten van het Programma Bruggen en Kademuren (PBK) naar verwachting ruim € 6 miljoen lager uitvallen, omdat een deel van de werkzaamheden van het programma doorschuift naar 2022. Tegenover deze lagere lasten staat ook een lagere onttrekking uit de reserve Achterstallig Onderhoud. Per saldo is de mutatie gemeentebreed dus neutraal.

3 Economie

Op het programma Economie is er per saldo een begrotingswijziging van ongeveer € 6,4 miljoen positief. Dit komt vooral door aanpassingen in de reserve Economische Structuur en Arbeidsmarktversterking (ESA).
Deze structuurmiddelen worden gebruikt om programma's en projecten te ondersteunen die bijdragen aan het economisch herstel, de economische structuur en een sterkere arbeidsmarkt binnen de Metropoolregio Amsterdam:

- Lagere lasten van € 3,7 miljoen door een aanpassing in de reserve ESA. De belangrijkste oorzaak hiervan is dat de door het college toegezegde subsidie (€ 3,1 miljoen) aan het "Innovation Centre" van de Vrije Universiteit en Amsterdam UMC in 2024 uitgekeerd wordt vanwege uitstel van de bouwwerkzaamheden.
- Lagere lasten van € 1,8 miljoen die toegevoegd worden aan de reserve ESA vanuit het Economisch herstel- en investeringsplan Amsterdam 2021-2024 (HIP). Dit herstelplan is bedoeld om na de coronacrisis extra in te zetten op het versterken van de economische veerkracht van de stad, het aanjagen van vernieuwing in duurzame groeisectoren en het vergroten van waardevolle werkgelegenheid. Hiervoor kunnen de partners in de stad subsidieaanvragen indienen. Een aantal van deze aanvragen zit in de opstartfase waardoor de middelen doorschuiven naar volgend jaar.
- Lagere lasten van € 2,4 miljoen door een technische mutatie vanuit de reserve ESA naar de nieuwe financieringsreserve ROM MRA-NHN. De gemeente heeft besloten deel te nemen aan de nieuw op te richten Regionaal Ontwikkelingsmaatschappij MRA-NHN. Hiervoor wordt ook een financieringsreserve ingesteld die dient als risicoafdekking.

4 Kunst, cultuur en erfgoed

Op het programma Kunst, cultuur en erfgoed is per saldo sprake van een begrotingswijziging van € 2,7 miljoen positief. Dit komt vooral door:

- Hogere lasten van € 8,8 miljoen voor de actualisering van het steunplan kunst en cultuur, waaronder de nieuwe noodsteunregeling (fase 4), waarmee we culturele instellingen in de tweede helft van 2021 opnieuw kunnen helpen via een eenmalige subsidie.
- Lagere lasten van € 6,5 miljoen doordat het verstrekken van noodsteun (fase 3) aan de kunst- en cultuursector in verband met corona lager uitvalt dan aanvankelijk was ingeschat. De instellingen konden een beroep (blijven) doen op rijksregelingen en cultuurfondsen.

- Lagere lasten van € 4,0 miljoen door de afwikkeling van toegekende subsidies in 2020 voor het steunplan in verband met de coronacrisis (fase 1 en fase 2), waarbij blijkt dat de kunst- en cultuursector minder steun nodig heeft dan verstrekt door besparingen op kosten en meevallende inkomsten. Een deel van de in 2020 verstrekte steun zal worden terugontvangen.
- Lagere lasten van € 3,0 miljoen doordat de steun aan Koninklijk Theater Carré vorm heeft gekregen door de aankoop van aandelenkapitaal in Carré. Tegenover de aankoop van aandelenkapitaal staat de financieringsreserve Carré en de begrote lasten zijn omgezet naar een toevoeging aan deze financieringsreserve

5 Onderwijs

Op het programma Onderwijs is er per saldo een begrotingswijziging van € 4,9 miljoen positief. Dit komt vooral door:

- Lagere lasten van € 2,4 miljoen door met name lagere subsidie-aanvragen schoolbesturen (€ 1,1 miljoen), lagere subsidievaststellingen (€ 0,8 miljoen) en overige diverse/ kleinere onderbestedingen. De onderbestedingen hangen deels samen met de coronacrisis.
- Lagere lasten van € 1,2 miljoen doordat in 2021 de sloop van een schoolgebouw is uitgesteld. Deze kosten worden doorgeschoven naar 2023 om de kosten te dekken van panden die gesloopt gaan voor (vervangende) nieuwbouw.
- Daling in de lasten van € 0,8 miljoen omdat het deskundigheids-bevorderingstraject (Schoolveiligheid) later van start gaat als gevolg van het langere voorbereidingstraject. Hierdoor loopt het traject met een half jaar uit (tot juli 2023) en zijn deze middelen in 2023 nodig.

6 Sport

Op het programma Sport is er per saldo een begrotingswijziging van € 2,3 miljoen positief. Dit komt vooral door:

- Lagere lasten van € 2,9 miljoen op sportevenementen. Door corona zijn de lasten van het EK voetbal 2020 (gehouden in 2021) lager dan vooraf begroot. Daarnaast zijn de middelen van het amendement sport-evenementen niet besteed. Deze middelen zetten we nu vanaf 2022 in voor sportevenementen.
- Daarnaast worden hogere baten van € 8,8 miljoen door corona-compensatie gebruikt om de kwijtgescholden huren en entreegelden bij sporthallen, sportparken en zwembaden te compenseren (€ 7,1 miljoen). En ondersteunen wij daarmee externe exploitanten (€ 1,7 miljoen). Per saldo betreft dit dus een neutrale wijziging.

7 Werk, inkomen en participatie

Op het programma Werk, inkomen en participatie is er per saldo een begrotingswijziging van € 10,3 miljoen positief. Dit komt vooral door:

- Hogere lasten van per saldo € 17,6 miljoen. Er zijn vanuit het Rijk middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering voor de Tijdelijke Ondersteuning voor Noodzakelijke Kosten (TONK). TONK is bedoeld voor huishoudens die door de huidige omstandigheden te maken hebben met een onvoorzienbare en onvermijdelijke terugval in hun inkomen, en die daardoor noodzakelijke kosten niet meer kunnen voldoen en waarvoor andere regelingen niet of onvoldoende ontlasting bieden.
- Hogere baten van per saldo € 9,8 miljoen. Als gevolg van de corona-crisis heeft het Rijk de regeling Tijdelijke overbruggingsregeling zelf-standig ondernemers (Tozo) ingesteld. Deze regeling is in 2021 verlengd met een Tozo 4 en 5. Het Rijk vergoedt een hoger beroep op de Tozo. De extra beschikbare middelen zijn toegevoegd aan de egalisatie-reserve Inkomensdeel en conjunctuur voor de voortzetting van activiteiten.
- Lagere lasten van per saldo € 9,5 miljoen. De raming op de bijstand is gewijzigd. Het betreft hierbij zowel de raming op de ontwikkelingen van de omvang van het bijstandsbestand (aantallen) als het Macrobudget dat het Rijk hiervoor verstrekt. Overeenkomstig aan de lagere lasten zal in 2021 hiervoor € 9,5 miljoen minder onttrokken worden aan de Egalisatiereserve Inkomensdeel en Conjunctuur.
- Lagere lasten van per saldo 7,6 miljoen. In 2021 wordt de onttrekking ten behoeve van het project Veerkracht (€ 5,3 miljoen) en de uitvoering van de aanpak ‘Meer Kans op werk’ (€ 2,3 miljoen) bijgesteld. Enerzijds betreft het hierbij vertraging in de uitvoering als gevolg van de coronacrisis, anderzijds worden de activiteiten in 2021 gefinancierd uit de reguliere middelen. Hierdoor blijven middelen beschikbaar om zowel Veerkracht als Meer Kans op Werk in 2022 te continueren.

8 Volksgezondheid, jeugd en zorg

Op het programma Volksgezondheid, jeugd en zorg is er per saldo een begrotingswijziging van € 2,1 miljoen negatief. Dit komt vooral door:

- Hogere lasten van in totaal € 21,7 miljoen in programma 8, die gedekt worden uit het gemeentefonds. Deze bestaan vooral uit:
  - Hogere lasten van € 15,0 miljoen voor specialistische jeugdhulp. Dit is het gevolg van een stijging van cliënten in de relatief dure enkelvoudige zorgtrajecten (€ 10,0 miljoen) en onvoldoende doorstroommogelijkheden vanuit de hoogspecialistische jeugdhulp (HSJS) naar voorzieningen voor beschermd wonen (€ 5,0 miljoen).
  - Hogere lasten van € 4,0 miljoen voor Individuele Betaalopdrachten (IBO's) voor niet- gecontracteerde zorg. Vanwege de aanhoudende druk op het jeugdstelsel kunnen niet alle aanvragen voor specialistische jeugdhulp door de huidige kernpartners in behandeling worden genomen.
  - Hogere lasten van € 2,0 miljoen voor Persoonsgebonden Budget (PGB) Jeugd.
- Hogere lasten van € 4,8 miljoen voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen, waarvoor € 2,3 miljoen extra rijksmiddelen zijn ontvangen voor het versneld realiseren van (flexibele) huisvesting voor kwetsbare groepen.
- Hogere lasten van € 2,6 miljoen voor Specialistische jeugdhulp als gevolg van een extra incidentele Rijksbijdrage via de September-circulaire 2021 om de wachttijdenproblematiek in de jeugdzorg tegen te gaan. Van de eerder landelijk toegekende € 613 miljoen was € 55 miljoen nog niet verdeeld. Het Amsterdamse aandeel van dit restant is € 2,6 miljoen.
- Lagere lasten van € 15,4 miljoen voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen als gevolg van de in de september circulaire opgenomen uitname vanwege de openstelling van de Wet langdurige zorg (Wlz) voor mensen met een psychische stoornis per 1 januari 2021.
- Lagere lasten van € 8,6 miljoen conform de besluitvorming bij de Begroting 2022 om dit te besteden in 2022 in plaats van in 2021. Dit betreft onder andere incidentele Rijksmiddelen voor de aanpak van dak- en thuislozen die in 2022 tot besteding komen.

9 Duurzaamheid en ruimtelijke ordening

Op het programma Duurzaamheid en ruimtelijke ordening is er per saldo een begrotingswijziging van € 8,6 miljoen positief. Dit komt vooral door:

- Lagere baten van € 4,9 miljoen door de afname drinkwaterverbruik als gevolg van de coronamaatregelen en de tegenvallende zomer. Met name de aanhoudende afwezigheid van de klanten die forensen en het aanhoudende lagere toeristenaantal veroorzaken een lager drinkwatergebruik.
- Lagere baten uit reinigingsrecht van € 3,4 miljoen door het collegebesluit in april 2021 om ondernemers de mogelijkheid te bieden om restitutie aan te vragen voor de maanden dat zij door de lockdown gesloten zijn geweest.
- Hogere lasten van € 6,0 miljoen voor de afvalketen waaronder structurele knelpunten in de bedrijfsvoering (onderdeel van bestuursopdracht).
- Lagere lasten van € 6,5 miljoen voor de drinkwatertaak. Vanwege de coronamaatregelen zijn de werkzaamheden die achter de voordeur plaatsvinden vertraagd en daarbij is meer ingezet op de investeringswerkzaamheden. Daarnaast zijn er door hernieuwde prijsafspraken lagere kosten voor chemicaliën, inkoop rivierwater en laboratorium.
- Lagere lasten van 6,1 miljoen voor projecten met de reserve klimaatfonds als dekking. Dit komt onder andere doordat een aantal verplichtingen die zijn aangegaan pas in latere jaren zullen worden uitbetaald, zoals bijvoorbeeld subsidies voor het aardgasvrij maken van bestaande bouw.
- Lagere lasten luchtkwaliteit van € 2,8 miljoen. De verwachte onderbesteding voor luchtkwaliteit heeft met name betrekking op het achterblijven van subsidieaanvragen, onder andere als gevolg van de coronacrisis. De subsidieregeling voor uitstootvrije voertuigen is daarom onlangs verlengd tot en met december 2022.
- Lagere lasten van € 3,3 miljoen als gevolg van een bijstelling van de raming kwijtscheldingen Afvalstoffenheffing.

10 Grond

Het programmaonderdeel Grond omvat grondexploitaties en Erfpacht. Bij de grondexploitaties kunnende opbrengsten en kosten in de grondexploitaties van jaar tot jaar sterk verschillen. De financiële ontwikkelingen moeten daarom over de gehele looptijd van de grondexploitaties worden bekeken. Het overgrote deel van (hieronder genoemde wijzigingen in) de baten en lasten in dit

programmaonderdeel verrekenen we met de balans of reserves en zijn daardoor gemeentebreed neutraal en hebben dus geen effect op de algemene middelen.

De begrotingswijziging op het programma Grond van € 29,8 miljoen positief komt vooral door:

- Hogere baten in de grondexploitaties van € 100,0 miljoen. We verwachten dat er meer uitgiftes (met name in de Zuidas) plaatsvinden in de grondexploitaties in 2021 en we hebben een subsidie van het Rijk ontvangen voor de woningbouwimpuls van € 20,0 miljoen.
- Hogere baten door winstnemingen van € 78,1 miljoen. De winstnemingen worden jaarlijks bepaald en zijn afhankelijk van de voortgang van de grondexploitaties.
- Hogere lasten van € 83,0 miljoen door hogere administratieve verrekeningen. Dit zijn geen uitgaven, maar het betreft de verrekening van lasten en baten van de grondexploitaties met de balans, zoals hierboven toegelicht.
- Hogere lasten door een dotatie aan de voorziening plantekorten van € 20,0 miljoen. Voor de tekorten bij verlieslatende grondexploitaties moet een voorziening worden getroffen. Omdat een aantal nieuwe investeringsbesluiten met een negatieve grondexploitatie door de raad is vastgesteld moet de voorziening voor de plantekorten worden verhoogd.
- Lagere baten uit afkoopsommen uit het voortdurend stelsel van € 61,6 miljoen. Er worden meer uitgiften gedaan in het eeuwigdurend stelsel en minder in het voortdurend stelsel dan begroot. Deze middelen worden afgedragen aan de grondexploitaties in programmaonderdeel 10.1. De lagere afkoopsommen leiden tot een lagere dotatie aan reserves en zijn dus voor de begroting als geheel neutraal. Voor de volledigheid merken we hier op dat het hier dus niet gaat om lagere baten uit de overstapregeling.
- Lagere lasten bij tariefdiensten van € 8,9 miljoen door enerzijds hogere personeelskosten (€ 2,7 miljoen), waarvan lagere salariskosten (€ 8,0 miljoen) en hogere inhuur (€ 10,7 miljoen) en anderzijds een hogere interne omzet van -/- € 11,7 miljoen. De hogere interne omzet wordt verwacht door de huidige opdrachtenportefeuille en de productiviteit van de medewerkers. De hogere inhuur en lagere salarislasten komen doordat het moeilijk is om vacatureruimte in te vullen, ondanks dat de inhuurkosten voor projectmanagementactiviteiten lager zijn door een gewijzigd raamcontract. Deze prognose is onzeker, omdat de Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties (DBA) per eind 2021 mogelijk invloed heeft op lasten van de externe inhuur en de bijbehorende omzet.

11 Wonen en groen

Op het programma Wonen en groen is een begrotingswijziging met een positief saldo van € 14,8 miljoen. Dit komt vooral door:

- Hogere baten van € 9,6 miljoen voor leges WABO (omgevingsvergunning voor bouwen, wonen, monumenten, ruimte, natuur en milieu). Op basis van het aantal vergunningaanvragen dat naar verwachting in 2021 wordt afgehandeld worden hogere legesopbrengsten verwacht. Zo zijn er veel vergunningen afgegeven voor met name appartementen in de stadsdelen Zuidoost en Nieuw-west.
- Lagere lasten van € 14,3 miljoen, omdat in 2021 lagere lasten voor subsidies aan woningbouwcorporaties wordt verwacht. Uit de corresponderende reserve wordt een gelijk bedrag minder onttrokken.
- Lagere baten van € 2,5 miljoen als gevolg van de geldende coronamaatregelen, namelijk lagere baten als gevolg van lagere bezetting campingplaatsen en de horeca op Camping Vliegenbos van € 1,5 miljoen en lagere baten bij de bestuurlijke boetes Woninggebruik van € 1,0 miljoen.
- Hogere lasten van € 5,0 miljoen bij de stadsdelen voor de bouwtaken. Invoering van nieuwe wetgeving - Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) - vraagt in 2021 om extra ambtelijke capaciteit en advieskosten om de wettelijke taken binnen de gestelde termijn te kunnen uitvoeren.
- Hogere lasten van € 2,9 miljoen voor de projectcapaciteit bij het ambtelijk opdrachtgeverschap. Door eerdere vertragingen is in 2021 capaciteit noodzakelijk (bijvoorbeeld Universiteitskwartier, Frederikspark en de bloemenmarkt). Daarnaast worden er overschrijdingen verwacht voor transformaties in de monumentale stad, winkeldiversiteit, de fusiekosten van Weesp en de kosten voor de inzet in de ontwikkelbuurten.

12 Moderne open overheid

Op het programma Moderne open overheid is er per saldo een begrotingswijziging van € 3,8 miljoen positief. Dit komt vooral door:

- Lagere baten van € 2,9 miljoen. De baten uit verkoopactiviteiten bij de Stadsbank van Lening zijn als gevolg van de (nasleep van de) corona-crisis lager.
- Lagere lasten van € 5,0 miljoen voor vervanging van het burgerzaken-systeem door een kasschuif, waarbij budget wordt overgeheveld van 2021 naar 2022. Het huidige systeem wordt vervangen omdat het technisch niet meer voldoet. De vervanging loopt door in 2022 mede om het systeem ook geschikt te maken voor Weesp.

Algemene dekkingsmiddelen

In de Algemene dekkingsmiddelen is sprake van een begrotingswijziging met een negatief saldo van € 82,5 miljoen (voor resultaatbestemming). Dit bestaat uit een positief resultaat op de algemene dekkingsmiddelen onderdelen A.1 tot en met A.4 van € 95,3 miljoen en een negatief resultaat op de begrotings-wijzigingen voor reserves in onderdeel A.5 van € 177,8 miljoen.

Het saldo van het resultaat op onderdelen A.1 tot en met A.4 van € 95,3 miljoen komt vooral door:

- Hogere inkomsten vanuit het gemeentefonds van € 82,9 miljoen, door het verwerken van de maart-, mei- en septembercirculaire. We hebben vanuit het Rijk in deze circulaires steunpakketten ontvangen ter dekking van de crisiseffecten van in totaal € 37,8 miljoen. Zie voor een uitgebreide toelichting programma A.3. Algemene Middelen – Gemeentefonds.
- Hogere baten OZB van € 10,8 miljoen. Bij het ramen van de opbrengsten OZB voor 2021 was sprake van beperkt zicht op de effecten van corona op de WOZ-waardering van woningen en zakelijk vastgoed, waardoor vanuit voorzichtigheid gekozen is voor een behoudende raming van de baten. Omdat de invloed van de coronacrisis op de waardeontwikkeling van de Amsterdamse vastgoedmarkt gering blijkt te zijn (geen negatieve invloed op de waardeontwikkeling van woningen, beperkte impact op specifieke segmenten zakelijk vastgoed), is de afwijking tussen de geraamde opbrengsten en de realisatie in 2021 groter dan gebruikelijk.
- Tegenover deze hogere baten van € 10,8 miljoen staat echter ook een korting in het gemeentefonds ter waarde van € 18,1 miljoen in 2021. Door de hogere WOZ-waardering van woningen in Amsterdam stijgt ook onze eigen verdiencapaciteit middels de OZB. Bij de gemeente-fondsuitkering wordt hier rekening mee gehouden en worden we gekort op basis van onze verdiencapaciteit.

Het saldo van de begrotingswijzigingen op de reserves van € 177,8 miljoen negatief komt vooral door:

- Lagere onttrekking van € 29,5 miljoen aan de reserve Stedelijk Mobiliteitsfonds (SMF), vooral door onderbestedingen van projecten die in 2021 worden gefinancierd uit het SMF. In hoofdstuk 5 geven wij een uitgebreide toelichting op de stand van zaken van het SMF.
- Hogere onttrekking van € 96,5 miljoen aan de reserve afkoopsommen erfpacht. Dit komt met name doordat ontvangen afkoopsommen nu administratief worden begroot als een toevoeging in plaats van een (negatieve) onttrekking.
- Hogere toevoeging van € 78,1 miljoen aan de reserve Zuidas bijdrage dok- en grondexploitaties door hogere winstnemingen in de grond-exploitaties.
- Hogere toevoeging van € 61,5 miljoen aan de reserve Meerjarig Inter-temporele compensatie. Met deze reserve worden de begrotingsover-schotten en -tekorten tussen de jaren met elkaar worden gecompenseerd, zodanig dat de begroting meerjarig structureel in evenwicht is.
- Hogere toevoeging van saldo € 41,5 miljoen aan de reserve afkoop-sommen erfpacht door de wijziging in verwerking van de ontvangen afkoopsommen (€ 96,5 miljoen) en doordat er minder afkoopsommen uit het voortdurend stelsel worden ontvangen (-€ 55,0 miljoen)

B Overhead

In het overzicht Overhead is er per saldo een begrotingswijziging met een negatief effect van € 12,3 miljoen. Dit komt vooral door:

- Hogere lasten van € 8,6 miljoen door omzetting van XAAS-investeringen die niet kunnen worden geactiveerd in lasten, waar dekking uit de reserve XAAS tegenover staat.
- Hogere lasten van € 4,0 miljoen door de noodzakelijke verhoging van de voorziening Dubieuze debiteuren voor huurders van gemeentelijk vastgoed. Tegenover deze hogere lasten staan hogere baten door een vrijval uit de voorziening Maatwerkregeling huurders gemeentelijk vastgoed van € 4,0 miljoen. Deze wijziging is daarmee saldoneutraal.
- Hogere lasten van € 2,4 miljoen door een nadelig effect bij de invlechting van de bestaande IT-inrichting van Weesp. De IT-inrichting is minder robuust dan wat vanuit de Amsterdamse normen wenselijk wordt geacht.

- Hogere lasten van € 1,3 miljoen door verschillende saldoneutrale mutaties tussen programma B en onder andere de programma's 2 en 11. Het betreft voornamelijk het technisch correct verantwoorden van de lasten van management en managementondersteuning in programma B.

1.3 Ontwikkeling externe financiering

In deze najaarsnota hebben we de externe financieringsbehoefte geactualiseerd op basis van het in deze najaarsnota opgenomen financiële beeld. Op basis van dit beeld verwachten we dat de externe financiering toeneemt naar € 6,7 miljard eind 2021. Dat is gelijk aan de prognose uit de Begroting 2022.

Op dit moment bedraagt de externe financiering € 6,2 miljard (eind september 2021). Dit zou betekenen dat volgens het opgenomen financiële beeld in deze najaarsnota de externe financiering met € 0,5 miljard zou moeten stijgen gedurende de rest van dit jaar. Op basis van ons historische inkomsten- en uitgavenpatroon kan de externe financieringsbehoefte nog wel met enkele honderden miljoenen toenemen gedurende de rest van dit jaar en zou de uiteindelijke schuld mogelijk ook lager uit kunnen komen dan € 6,7 miljard.

2

2 Programma's

2.1	Veiligheid	19
2.2	Verkeer, vervoer en waterstaat	23
2.3	Economie	30
2.4	Kunst, cultuur en erfgoed	34
2.5	Onderwijs	38
2.6	Sport	43
2.7	Werk, inkomen en participatie	47
2.8	Volksgezondheid, jeugd en zorg	56
2.9	Duurzaamheid en ruimtelijke ordening	65
2.10	Grond	78
2.11	Wonen en groen	83
2.12	Moderne open overheid	93
2.A	Algemene dekkingsmiddelen	97
2.B	Bestuur en organisatie	106

2.1 Veiligheid

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	18,2	22,5	-2,4	20,1
Lasten	204,2	231,1	-3,3	227,7
Totaal Programma 1 Veiligheid	**-186,0**	**-208,5**	**0,9**	**-207,6**

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Apparaatslasten	90,9	84,9	2,9	87,9

Financiële toelichting

De begrotingswijzigingen in dit programma hebben een positief effect van € 0,9 miljoen op de begroting. Het programma komt uit op een saldo van € 207,6 miljoen negatief. Per programmaonderdeel lichten we de afwijkingen toe.

2.1.1 Brandweer en crisisbeheersing

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	3,5	2,9	0,0	3,0
Lasten	76,7	80,0	-0,1	79,9
Saldo van baten en lasten	**-73,3**	**-77,1**	**0,2**	**-76,9**

In dit programmaonderdeel zijn de afwijkingen gering. Het saldo komt uit op € 76,9 miljoen negatief.

Baten
De afwijking in de baten is gering. We lichten die daarom niet verder toe.

Lasten
De afwijking in de lasten is lager dan € 1,0 miljoen. We lichten die daarom niet verder toe.

Reserves

Voor dit programmaonderdeel zijn er geen reservemutaties.

Beleidsmatige afwijkingen

We hebben geen relevante ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen te melden.

Doelen
We hebben geen afwijkingen te melden op de doelen.

Activiteiten
We hebben geen afwijkingen te melden op de activiteiten.

2.1.2 Openbare orde en veiligheid

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	14,7	19,6	-2,5	17,1
Lasten	127,5	151,1	-3,2	147,9
Saldo van baten en lasten	**-112,8**	**-131,5**	**0,7**	**-130,7**

De afwijkingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 0,7 miljoen, waardoor het saldo uit komt op € 130,7 miljoen negatief.

Baten

De totale baten dalen met € 2,5 miljoen naar € 17,1 miljoen. Dit komt voornamelijk door:

- Lagere baten bij Horeca van € 2,3 miljoen en Evenementen van € 2,8 miljoen. In de eerste helft van 2021 was de horeca gesloten en waren er geen evenementen. De vanuit het Coalitieakkoord hoger begrote legesbaten (maatregel 9) worden niet gerealiseerd.
- Lagere baten van € 1,9 miljoen bij het wegslepen van voertuigen. Door de coronamaatregelen zijn er minder bezoekers en wordt er minder foutgeparkeerd.
- Hogere baten van € 2,2 miljoen door Rijksbijdragen (versterkingsmiddelen) voor het Regionaal Informatie en Expertisecentrum (RIEC). Het RIEC is een samenwerkingsverband op het gebied van bestrijding van criminele ondermijning. De gemeente Amsterdam faciliteert de financiële administratie van het RIEC.
- Hogere baten van € 2,0 miljoen door een Rijkssubsidie op kosten van handhaving.
- Overige afwijkingen zijn individueel kleiner dan € 0,5 miljoen. Die lichten we daarom niet verder toe.

Lasten

De totale lasten dalen met € 3,2 miljoen naar € 147,9 miljoen. Dit komt voornamelijk door:

- Hogere lasten van € 2,2 miljoen bij het RIEC. Deze hogere lasten zijn gedekt door Rijksbijdragen.
- Lagere lasten van € 2,1 miljoen door intertemporele compensatie. € 1,5 miljoen wordt naar 2023 verplaatst. Daarnaast wordt € 0,6 miljoen doorgeschoven naar 2022 voor de aanpak ondermijning en radicalisering.
- Lagere lasten van € 1,3 miljoen bij communicatie en veiligheid. Budget bestemd voor 'Open Stad' van € 1,0 miljoen wordt verplaatst naar programma 12 en budget bestemd voor 'Drugs' van € 0,3 miljoen wordt verplaatst naar programma 8.
- Incidenteel lagere lasten van € 0,5 miljoen bij Ondermijning/Bibob. Structurele middelen zijn vanaf 2021 ter beschikking gekomen, terwijl vacatures pas vanaf de tweede helft zijn opgevuld.
- lagere lasten van per saldo € 0,5 miljoen en daarmee een lagere onttrekking aan de reserve VOG.
- Overige afwijkingen zijn individueel kleiner dan € 0,5 miljoen. Die lichten we daarom niet verder toe.

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Onttrekking	1,4	2,0	1,1	3,1
Toevoeging	3,5	0,0	1,6	1,6
Mutatie reserves	**-2,1**	**2,0**	**-0,5**	**1,5**

Onttrekkingen aan reserves

De onttrekkingen aan de reserves stijgen met € 1,1 miljoen ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting. Dit wordt veroorzaakt door:

- Een hogere onttrekking van € 1,1 miljoen uit de reserve Verevening Onroerend Goed (VOG). Deze middelen worden ingezet voor de Aanpak Binnenstad.

Toevoegingen aan reserves

De toevoegingen in dit onderdeel stijgen van € 1,6 miljoen ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting. Dit wordt veroorzaakt door:

- Een toevoeging van € 1,6 miljoen aan de reserve Verevening Onroerend Goed (VOG) omdat bij actualisatie van de lopende projecten Aanpak Binnenstad deze middelen in 2021 niet ingezet worden.

Beleidsmatige afwijkingen

Relevante ontwikkelingen

Beleidswijziging: overnemen taken politie

Samen met de ov-ketenpartners nemen we de regie in de uitvoering van de politie over op het gebied van inzet en samenwerking in het ov-domein. Ook worden we verantwoordelijk voor het maken van de ov-veiligheids-analyses. De kosten hiervan (€ 450.000) worden opgevangen binnen de onderbesteding van het budget voor de bodycams binnen programma 1.

Personeelslasten THOR

De totale personeelslasten bij THOR zijn nog onzeker (saldo: euro € 0 - € 1,5 miljoen). Dit heeft een aantal oorzaken:

De uitbraak van het coronavirus heeft grote gevolgen gehad voor onze toezicht en handhaving werkzaamheden. Geplande activiteiten gingen niet door en we kregen, als gevolg van de coronacrisis, werkzaamheden te doen die we niet hadden gepland. Dit maakte het uitvoeren van onze werk-zaamheden ingewikkeld. De rijksoverheid heeft dit ook gesignaleerd en heeft subsidiemiddelen (euro 2 miljoen) beschikbaar gesteld voor de inzet op het toezicht en de handhaving op de coronamaatregelen.

Ook hadden we het druk met de implementatie van de nieuwe organisatie. Met name de werving van nieuwe collega's heeft onze prioriteit gehad. De al krappe arbeidsmarkt voor vooral BOA's is alleen nog krapper geworden, wat de werving belemmerde. Maar ook het aantal nieuwe medewerkers dat gelijktijdig kan worden ingewerkt is begrensd.

Hierdoor is het in het eerste halfjaar niet mogelijk gebleken om alle vraag naar toezicht en handhaving volledig te realiseren. Daarom is gestart met de inhuur van toezichthouders, waarvoor de arbeidsmarkt minder krap is.

Ten slotte is er onzekerheid ten aanzien van de huisvesting van het team veiligheid openbaar vervoer. Dit team is nu "om niet" gehuisvest bij de politie, maar zij hebben aangegeven deze locatie te gaan gebruiken voor politie personeel.

Bovenstaande ontwikkelingen maken dat de prognose van het rekeningresultaat dit jaar onzeker is. Het verwachte resultaat is daarom 0 - 1,5 miljoen euro.

Doelen

We hebben geen afwijkingen te melden op de doelen.

Activiteiten

We hebben geen afwijkingen te melden op de activiteiten.

2.2 Verkeer, vervoer en waterstaat

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	415,9	465,8	-49,3	416,6
Lasten	553,9	569,1	-52,8	516,3
Totaal Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	**-138,0**	**-103,3**	**3,6**	**-99,7**

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Apparaatslasten	119,7	57,2	6,9	64,1

Financiële toelichting

De begrotingswijzigingen in dit programma hebben een positief effect van € 3,6 miljoen op de begroting. Dit programma komt uit op een negatief saldo van € 99,7 miljoen.Per programmaonderdeel lichten we de begrotings-wijzigingen toe.

2.2.1 Verkeer, vervoer en parkeren

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	289,8	287,5	0,4	287,9
Lasten	323,5	277,5	3,1	280,6
Saldo van baten en lasten	**-33,6**	**10,0**	**-2,7**	**7,3**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een negatief effect van € 2,7 miljoen, waardoor het saldo uitkomt op € 7,3 miljoen positief.

Baten

De totale baten stijgen met € 0,4 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door:

- Een daling van € 0,7 miljoen door gederfde reclame-opbrengsten als gevolg van corona.
- Een stijging van € 0,6 miljoen door een bijdrage van Waternet aan het project DORA (Deltaplan Openbare Ruimte Amsterdam).
- Een stijging van de baten met € 3 miljoen door een aanvullende bijdrage van de Vervoersregie Amsterdam. Hiertegenover staat een even grote stijging van de lasten.
- Een daling van de parkeeropbrengsten van € 2,5 miljoen. Hier staat een daling van de lasten voor hetzelfde bedrag tegenover. Bij de baten zit de grootste afwijking in minder verkochte bedrijfsabonnementen in garages als gevolg van het thuiswerken.

Lasten

De totale lasten stijgen met € 3,1 miljoen. Dit komt vooral door:

- Eind 2019 is het resterend budget uit het programma DORA vrij komen te vallen. Voor de resterende werkzaamheden waren reeds contracten aangegaan met twee aannemers en in de loop van 2019 zijn deze werkzaamheden gestart met een doorloop naar 2021.
- De totale uitgaven bedragen € 4,3 miljoen, waarvan inmiddels € 3,3 miljoen is uitgegeven en waar € 1,0 miljoen is verplicht. Vanuit Waternet wordt een bijdrage van € 0,6 miljoen ontvangen. Per saldo is er daardoor een tekort van zo'n € 3,7 miljoen opgenomen in de begroting.
- Er is een bedrag van in totaal € 1,0 miljoen aan extra uitgaven die niet binnen de budgetten van Stadsbeheer kunnen worden opgelost. Het betreft uitgaven van aan calamiteiten bij brug 317 en 314 en bij de Oosterdoksdraaibrug.
- De lasten dalen met € 25,4 miljoen. De belangrijkste oorzaak is de verwachte onderbesteding in 2021 van projecten die worden gefinancierd uit het Stedelijk Mobiliteitsfonds.
- De lasten stijgen met € 21,2 miljoen als gevolg van een herverdeling van de overprogrammering. Voor de totale begroting is dit een neutrale mutatie per programma en programma-onderdeel kan er wel sprake zijn van een stijging of daling.
- De kosten van het Programma Bruggen en Kademuren (PBK) vallen naar verwachting ruim € 6 miljoen lager uit, omdat een deel van de werk-zaamheden van het programma doorschuift naar 2022. Dit geldt vooral voor preventie en interventiewerkzaamheden en de technische onder-zoeken van de bruggen en kademuren. Tegenover deze lagere lasten staat ook een lagere onttrekking uit de reserve Achterstallig Onder-houd. Per saldo is de mutatie gemeentebreed neutraal.
- Een stijging van € 3 miljoen waar een stijging van de baten voor hetzelfde bedrag tegenover staan. Het grootste deel van de stijging komt voor rekening van de projecten Museumkwartier (werk aan bus - en tramhaltes) en Rivierenbuurt (aanpassen tramhaltes).
- Een stijging van € 2,5 miljoen van de parkeerlasten. Hier staat een daling van de parkeeropbrengsten voor hetzelfde bedrag tegenover. De grootste afwijkingen bij de lasten zitten in de handhavingskosten, het vertraagde vergunningensysteem, het Parkeerplan en in vacatureruimte.
- Een stijging van de lasten met € 2,3 miljoen als gevolg van de herijking van de kostenverdeelstaat.

- Een stijging van € 3,0 miljoen van de lasten als gevolg van het naar voren halen en eerder opstarten van projecten en additionele inhuur en het realiseren van ombouw voor de Akersluis en Cramersluis. Deze uitgaven dekken we uit de reserve Stadsbehoud.
- Overige afwijkingen zijn individueel kleiner dan € 0,5 miljoen. Die lichten we daarom niet verder toe.

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Onttrekking	308,4	351,0	-28,4	322,6
Toevoeging	305,9	283,2	-5,4	277,8
Mutatie reserves	**2,5**	**67,8**	**-23,0**	**44,8**

Onttrekkingen aan reserves

De onttrekkingen dalen met € 28,4 miljoen. ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting. Dit wordt vooral veroorzaakt door:

- De onttrekking aan het SMF daalt met € 29 miljoen door onderbestedingen in 2021 van projecten die worden gefinancierd uit het Stedelijk Mobiliteitsfonds. Tevens wordt voor de kleinere projecten die worden gefinancierd uit het Stedelijk Mobiliteitsfonds een stelpost opgenomen vanwege een verwachte onderbesteding in 2021. Met deze mutatie worden deze projecten nu afgeraamd en de onttrekking en de dotatie verlaagd.
- Een lagere onttrekking uit de reserve Achterstallig Onderhoud van € 6 miljoen omdat een deel van de werkzaamheden van het programma doorschuift naar 2022. Dit geldt vooral voor preventie en interventie-werkzaamheden en de technische onderzoeken van de bruggen en kademuren.
- Een hogere onttrekking uit de reserve Stadsbehoud van 6,4 miljoen doordat de lasten in programmaonderdeel 2.1 en 2.2 stijgen in 2021 met respectievelijk € 2,95 miljoen en € 3,45 miljoen. Dit betreft het naar voren halen en eerder opstarten van projecten en additionele inhuur en het realiseren van ombouw voor de Akersluis en Cramersluis.

Toevoegingen aan reserves

De toevoegingen dalen met € 5,4 miljoen ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting. Dit wordt vooral veroorzaakt door:

- De toevoeging aan het SMF daalt met € 4,5 miljoen. Hiervoor zijn twee oorzaken:
  - Herijking van de kostenverdeelstaat. Dit leidt er toe dat de lasten worden verhoogd en de dotatie aan het SMF met 2 miljoen daalt.
  - De dotatie aan het SMF daalt met € 2,5 miljoen als gevolg van een aantal verwachte onderbestedingen in 2021 van projecten die worden gefinancierd uit het Stedelijk Mobiliteitsfonds.

Beleidsmatige afwijkingen

Bestedingen Stedelijk Mobiliteitsfonds (SMF)

We hebben de verwachte bestedingen van de SMF bekostigde projecten in 2021 geanalyseerd. In de Voorjaarsnota 2021 hebben we de SMF begroting in 2021 bijgesteld van € 188 miljoen naar € 160 miljoen.

Bij de Najaarsnota 2021 stellen we de Begroting 2021 bij met in totaal € 29 miljoen. De belangrijkste oorzaken voor de onderbesteding zijn vertragingen door corona, grillig verlopende aanbestedingen, tekorten aan materialen/langere levertijden en vertraging bij inspraakprocedures. Per saldo komt de verwachte realisatie in 2021 uit op circa € 130 miljoen, wat iets hoger is dan de realisatie van € 122 miljoen in 2020.

Door overprogrammering nemen we meer projecten in voorbereiding zodat we altijd voldoende massa hebben om tot uitvoering te komen en flexibeler kunnen inspelen op onvoorziene risico's in de planning.

Daarnaast zetten we vooral in op meer standaardisatie, clustering van projecten, verbeteringen in de financiële planning en het verbeteren van de match tussen opgave en projectorganisatie.

Door de beperkte ruimte onder het investeringsplafond was het noodzakelijk om in de Begroting 2022 een aantal projecten binnen het SMF bij te stellen, hierdoor ontstaat naar verwachting ruimte in de capaciteit om bij andere projecten eerder tot uitvoering te komen.

Programma Stadsbehoud

In 2021 hebben we net als in 2020 zoveel mogelijk onderhoud verricht en gebruikgemaakt van de relatieve rust op straat als gevolg van de coronacrisis. Zo hebben we versneld groot onderhoud uitgevoerd, waardoor het achterstallig onderhoud niet oploopt. Om dit mogelijk te maken hebben we anticyclisch geïnvesteerd door toekomstige budgetten eerder in te zetten. Zo kunnen wij de productie van Stadsbehoud maximaal voortzetten. Gezien de financiële krapte richten we ons vrijwel uitsluitend op plekken waar het niveau onder Sober ligt. We komen steeds dichter bij een stad met een minimale basiskwaliteit op niveau Sober. Met het Programma Bruggen en Kademuren zetten we grote stappen op het gebied van achterstalligheid bij civiele constructies. Tegelijkertijd krijgen we het areaal steeds beter in beeld. Daardoor ontdekken we ook nieuwe achterstalligheid. Ook breidt het areaal zich uit en krijgen we soms areaal in beheer dat niet op niveau is, zoals de relatief nieuwe asset water. Er is nog (grote) achterstalligheid bij de assets verhardingen, groen, civiele constructies en water. Er is een meerjarige aanpak nodig met voldoende budgetten om deze achterstalligheid weg te werken.

Voor wat betreft de investeringskredieten, hebben we € 38 miljoen geraamd aan uitgaven in 2021. Hiervan zal naar verwachting € 30 miljoen worden uitgeven. Ook hier zien we dat we het tempo van de uitgaven omhoog gaat, in 2020 gaven we € 26 miljoen uit en in 2019 € 16 miljoen.

Programma Bruggen en kademuren

De onderzoeksresultaten van het programma Bruggen en Kademuren bevestigen de grote achterstalligheid en laten zien dat er voor de komende jaren een flinke vernieuwingsopgave ligt. We voeren veiligheidswerkzaamheden risicogestuurd uit. Dat wil zeggen dat we eerst de bruggen en rakken onderzoeken die een hoge prioriteit hebben voor de mobiliteit van de stad en waarvan we ons technisch veel zorgen maken. Het is goed om te zien dat deze aanpak werkt en dat we met name de kademuren die we de afgelopen tijd onderzocht hebben in groten getale versneld veilig hebben kunnen stellen. Dit zal de komende jaren nog doorlopen tot het moment dat de vernieuwing op stoom komt en de achterstalligheid niet verder oploopt en juist ingelopen wordt.

Om nieuwe achterstalligheid en onveilige situaties in de toekomst te voorkomen, werken we toe naar een vernieuwingsritme van minimaal 2 kilometer kademuur en 8 bruggen per jaar. Dat niveau halen we vanaf 2025, waarbij we de ontstane achterstalligheid nog niet inlopen. Het investeren in veiligheidsmaatregelen blijft dan ook de komende jaren nog aan de orde.

De omvang van de investeringen zijn dit jaar aanzienlijk met verwachte uitgave van € 79 miljoen voor 2021. Dat is 80 procent van de begrote uitgaven van € 98 miljoen. Dit betekent een flinke toename in vergelijking met 2020 toen we € 24 miljoen hebben geïnvesteerd.

We hebben beleid ontwikkeld om de bruggen en kademuren te beschermen tegen zwaar transport in de binnenstad van Amsterdam. Vanaf 1 oktober 2021 mag vrachtvervoer maximaal 7,5 ton wegen. Ontheffingen worden slechts in heel beperkte mate uitgegeven. Voor veel projecten in uitvoering heeft dit gevolgen voor de logistieke kosten. De vrachten worden aan de rand van de stad overgeladen op kleinere vrachtwagens. Zonder ontheffing betekent dit voor projecten in uitvoering, zoals de Vijzelgrachtgarage en de Bullebakbrug, een verhoging van de kosten van minimaal € 0,5 miljoen. Daarnaast betekent het een kostenverhoging voor projecten die nog gaan starten, zoals de Nieuwezijds Voorburgwal Noord. We gaan na hoe we de kosten kunnen beperken.

Mobiliteitsregie uitgebreid

Om de impact van de vele werkzaamheden, onder andere aan bruggen en kademuren, te beperken en om de stad te ontlasten, bleek het hoogst noodzakelijk om aanvullende maatregelen te nemen. In 2021 zijn programmeringen van werkzaamheden nog beter op elkaar afgestemd en beperkingen voor zwaar verkeer versneld gedigitaliseerd (kentekencamera's geplaatst rond s100 en routekaart en bereikbaarheidskaart gemaakt zodat zwaar verkeer zijn route kan bepalen). Met de inzet van stedelijke weginspecteurs is een nieuwe maatregel ingezet om verstoringen op de weg versneld op te ruimen en rond de Wallen en de Westelijke grachtengordel stemmen we ambities en maatregelen op weg en water op elkaar af (nieuw proces van lokale netwerkregie). Dit zullen we naar verwachting uitbreiden naar andere gebieden.

Management van drukte in stroomversnelling

Covid-19 heeft ervoor gezorgd dat de aanpak van drukte in een stroomversnelling is geraakt. Om de 1,5 meter te kunnen waarborgen moesten bestaande middelen (onder andere crowdmanagementsysteem op De Wallen) op veel meer locaties in de stad ingezet worden dan eerder voorzien door de groei van drukte. Denk aan winkelgebieden, parken, markten en zwemlocaties. Hiervoor was aanvullende investering in slimme oplossingen noodzakelijk. Management van drukte is een hele nuttige methode om de leefbaarheid in de stad met een beperkte investering te vergroten. Dit ontwikkelt zich tot een nieuwe kerntaak van de gemeente.

Parkeren

Toelichting op afwijking bij Activiteit 02.1.2.5. We maken parkeren van auto en fiets zo duurzaam en kosteneffectief mogelijk. We hebben in 2021 meer parkeergarages van led-verlichting voorzien dan begroot. Oorzaak is met name dat we groot onderhoud hebben gecombineerd met het aanbrengen van led-verlichting.
We hadden geraamd om in 31 garages laadpalen aan te brengen. Dit aantal wordt naar verwachting lager (23) door juridisch en risicotechnische oorzaken.

Doelen

We hebben geen afwijkingen te melden op de doelen.

Activiteiten

Activiteit 02.1.2.5

We maken parkeren van auto en fiets duurzaam en kosteneffectief mogelijk.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Najaarsnota Stand na 8 mnd	Prognose heel 2021
1	Aantal gemeentelijke garages met ledverlichting		10	12	24	24
2	Aantal garages en stallingen voorzien van laadpalen. In 2019 worden laadpalen aangebracht in 14 garages. In 2022 zijn alle garages en stallingen voorzien van laadpalen		15	31	17	23

2.2.2 Water

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	4,4	46,3	-41,7	4,6
Lasten	50,5	100,7	-39,3	61,4
Saldo van baten en lasten	**-46,1**	**-54,4**	**-2,4**	**-56,9**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een negatief effect van € 2,4 miljoen, waardoor het saldo uitkomt op € 56,9 miljoen negatief.

Baten

De totale baten dalen met € 41,7 miljoen naar € 4,6 miljoen. Oorzaak is dat de begrote bijdrage van € 41,5 miljoen aan de zeesluis doorschuift naar 2022. De gemeente is met het rijk overeengekomen om een bijdrage te leveren voor de zeesluis. Daarnaast is de gemeente met het Havenbedrijf overeengekomen dat deze investering voor rekening van het Havenbedrijf komt. Het Havenbedrijf betaalt dit bedrag aan de gemeente en wij storten het vervolgens door naar het rijk. Dit betekent dat tegenover de daling van de baten ook een even grote daling van de lasten staat.

Lasten

De lasten dalen met € 39,3 miljoen. Deze daling is gemeentebreed neutraal, voornamelijk doordat de daling wordt gedekt uit reserves.

- De lasten dalen doordat de begrote bijdrage van € 41,5 miljoen aan de zeesluis doorschuift naar 2022. Zie ook de verklaring bij de baten.
- De lasten stijgen met € 3,5 miljoen. Dit betreft het realiseren van overprogrammering en additionele inhuur en het realiseren van ombouw voor de Akersluis en Cramersluis. Dit wordt gedekt uit de reserve Stadsbehoud.
- De lasten stijgen met € 1 miljoen. Bij de Voorjaarsnota 2021 zijn de extra begrote baten van de binnenhavengelden ten gunste gebracht van de reserve Stadsbehoud (een storting). Aangezien er in 2021 sprake is van hoge personele, ICT- en juridische lasten bij programma Varen wordt deze storting teruggedraaid.
- De lasten dalen met € 1,7 miljoen als gevolg van een herverdeling van de overprogrammering van het Stedelijk Mobiliteitsfonds. Per saldo is de mutatie gemeentebreed neutraal.
- Overige afwijkingen zijn individueel kleiner dan € 0,5 miljoen. Die lichten we daarom niet verder toe.

Reserves

Voor dit programmaonderdeel zijn er geen reservemutaties.

Beleidsmatige afwijkingen

We hebben geen relevante ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen te melden.

Doelen

We hebben geen afwijkingen te melden op de doelen.

Activiteiten

We hebben geen afwijkingen te melden op de activiteiten.

2.2.3 Openbaar vervoer

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	121,7	132,0	-7,9	124,1
Lasten	180,0	190,9	-16,6	174,3
Saldo van baten en lasten	**-58,3**	**-58,9**	**8,7**	**-50,2**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 8,7 miljoen, waardoor het saldo uitkomt op € 50,2 miljoen negatief.

Baten

De totale baten dalen met € 7,9 miljoen naar € 124,1 miljoen. Tegenover de lagere baten van € 7,9 miljoen staan lagere lasten, per saldo is de mutatie gemeentebreed neutraal. Dit komt vooral door:

- De baten dalen met circa € 8,4 miljoen. De begrote bijdrage door de Vervoersregio Amsterdam (VRA) aan OV knoop Lelylaan (en de hierdoor gedekte last) is verschoven naar 2023, 2024 en 2025. Daarnaast is bevestigd dat de totale bijdrage door de VRA is verhoogd met circa € 11,3 miljoen, deze komt daarmee totaal op € 24,7 miljoen.

Lasten

De totale lasten dalen met € 16,6 miljoen naar € 174,3 miljoen. Dit komt vooral door:

- De lasten stijgen met € 2 miljoen. Bij de Voorjaarsnota 2021 is vanuit Metro en Tram een claim ingediend voor transitiekosten van circa € 4 miljoen. Hiervan is circa € 2 miljoen gehonoreerd, met als voorwaarde dat de resterende € 2 miljoen dient te worden gevonden binnen de beschikbare middelen voor Openbaar Vervoer. Deze dekking is gevonden.
- De lasten dalen met circa € 8,4 miljoen als gevolg van een verschuiving van lasten voor de OV knoop Lelylaan naar 2023, 2024 en 2025 (met de bijdrage van de VRA, beschreven bij Baten).
- De lasten dalen met € 9,9 miljoen als gevolg van een herverdeling van de overprogrammering van het Stedelijk Mobiliteitsfonds. Per saldo is de mutatie gemeentebreed neutraal.

Reserves

Voor dit programmaonderdeel zijn er geen reservemutaties.

Beleidsmatige afwijkingen

We hebben geen relevante ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen te melden.

Doelen

We hebben geen afwijkingen te melden op de doelen.

Activiteiten

We hebben geen afwijkingen te melden op de activiteiten.

2.3 Economie

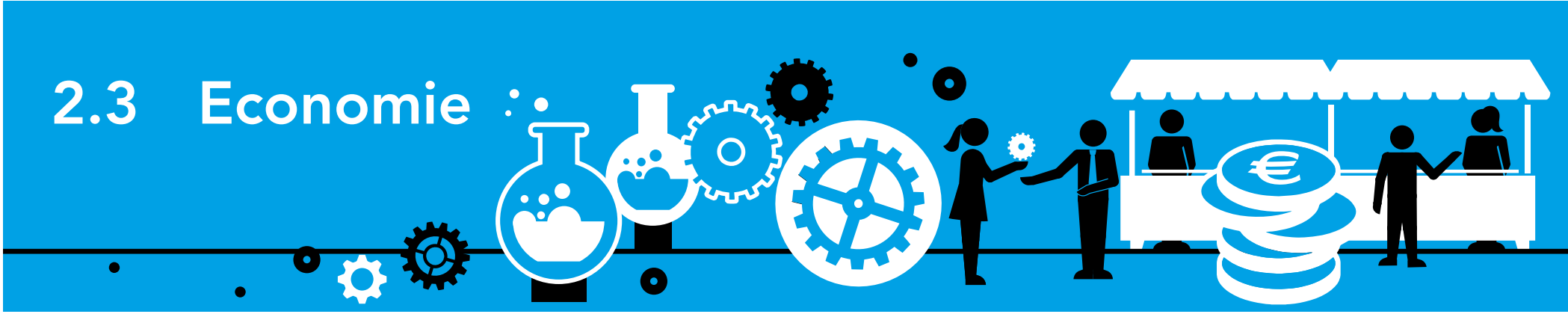

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	24,5	24,9	-1,9	23,0
Lasten	64,1	74,3	-8,3	66,0
Totaal Programma 3 Economie	**-39,6**	**-49,4**	**6,4**	**-43,0**

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Apparaatslasten	20,0	17,2	-0,1	17,1

Financiële toelichting

Financiële afwijkingen

De begrotingswijzigingen in dit programma hebben een positief effect van € 6,4 miljoen op de begroting. Het programma komt uit op een negatief saldo van € 43,0 miljoen. Per programmaonderdeel lichten we de afwijkingen toe.

2.3.1 Economie en innovatie

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	24,5	24,9	-1,9	23,0
Lasten	64,1	74,3	-8,3	66,0
Saldo van baten en lasten	**-39,6**	**-49,4**	**6,4**	**-43,0**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 6,4 miljoen, waardoor het saldo uitkomt op € 43,0 miljoen negatief.

Baten

De totale baten dalen met € 1,9 miljoen naar € 23,0 miljoen. Dit komt vooral door:

- Lagere baten van € 1,5 miljoen bij de markt- en staanplaatsheffing. Dit wordt volledig veroorzaakt door genomen maatregelen als gevolg van het coronavirus:
  - Alleen voedselkramen op de markt staan.
  - Lagere bezetting op de markt door de 1,5 meter afstand.

  De inzet is om voor deze inkomstenderving compensatie van het Rijk te ontvangen. Indien er geen rijkscompensatie volgt is er sprake van een tegenvaller van € 1,5 miljoen in de baten bij de markten.
- Lagere baten van € 0,2 miljoen vanwege teruglopen van de bezoekers-aantallen van Holland Casino waardoor de bezoekersheffing 2021 tegenvalt. Deze mutatie wordt gedekt binnen het programma.
- Lagere baten van € 0,3 miljoen bij IN Amsterdam vanwege de verlenging van de genomen coronamaatregelen. Deze mutatie wordt gedekt binnen het programma.
- Hogere baten van € 0,1 miljoen en saldo van overige mutaties individueel kleiner dan € 0,5 miljoen worden niet verder toegelicht.

Lasten

De totale lasten dalen met € 8,3 miljoen naar € 66,0 miljoen. Dit komt vooral door:

- Lagere lasten van € 3,7 miljoen vanwege actualiseren van de inzet van Economische Structuur en Arbeidsmarktversterking (ESA). Structuurmiddelen worden gebruikt om te investeren in projecten en programma's die aantoonbaar bijdragen aan het realiseren van beleids-doelstellingen.
  Voornaamste oorzaak van deze lagere lasten is dat de door het college toegezegde subsidie (€3,1 miljoen) aan het "Innovation Centre" van de Vrije Universiteit en Amsterdam UMC pas in 2024 uitgekeerd wordt vanwege uitstel van de bouwwerkzaamheden. Daarnaast zijn er minder lasten dan verwacht op de resterende beleidsprogramma's van € 0,6 miljoen.
- Lagere lasten van € 2,4 miljoen vanwege toevoegen van de ROM MRA-NHN aan de nieuwe financieringsreserve vanuit Programma 3 aan de Algemene Dekkingsmiddelen Programma A.5.03. Dit betreft een technische mutatie.
- Lagere lasten van € 1,8 miljoen door actualisatie van het Economisch herstel- en Investeringsplan Amsterdam 2021-2024 (HIP). De in 2021 verkregen middelen voor het HIP van € 10,0 miljoen worden meerjarig geraamd op basis van de bestedingsplannen. Een aantal projecten en subsidieaanvragen zitten in de opstart- en propositiefase waardoor er geactualiseerd wordt in huidige jaarschijf en de geoormerkte middelen doorschuiven naar volgende jaren. De verkregen middelen voor het HIP worden hierbij toegevoegd aan de reserve ESA.
- Lagere lasten van € 1,2 miljoen door het Amsterdam Institute for Advanced Metropolitan Solutions (AMS). Met het finale contract uit 2014 heeft de gemeente € 50,0 miljoen beschikbaar voor bijdrage aan Stichting AMS. Deze mutatie is het gevolg van de lagere subsidie-vaststelling 2020, als gevolg van de coronapandemie. Deze middelen blijven beschikbaar voor de resterende looptijd.

- Lagere lasten van € 0,3 miljoen in de apparaatslasten en algemene budgetten van IN Amsterdam ter dekking van de inkomstenderving door de verlenging van de genomen coronamaatregelen.
- Lagere lasten van € 0,2 miljoen binnen het programma ter dekking van inkomstenderving van de bezoekersheffing van Holland Casino.
- Hogere lasten van € 0,6 miljoen als gevolg van regulering van drukte op de markten.
  Mobiele toiletten op de markt, het plaatsen van dranghekken, inzet van hosts en beveiliging en extra uitgaven m.b.t. automatisering om administratie en de marktindeling te ondersteunen t/m 1 september 2021. De inzet is om voor deze hogere lasten compensatie van het Rijk te ontvangen. Indien er geen rijkscompensatie volgt is er sprake van een tegenvaller van € 0,6 miljoen in de lasten bij de markten.
- Hogere lasten van € 0,4 miljoen, naar aanleiding van de laatste draagkrachtmeting die altijd na de VJN valt, voor de bedrijveninvesteringszones (biz): een afgebakend gebied zoals een winkelstraat of een bedrijventerrein waarbinnen ondernemers en/of eigenaren samen investeren in de kwaliteit van hun bedrijfsomgeving. De opbrengsten uit opgelegde vorderingen voor de biz worden verantwoord in het programmaonderdeel A2. Belastingen waardoor deze mutatie gemeentebreed neutraal is.
- Lagere lasten van € 0,3 miljoen en saldo van overige mutaties individueel kleiner dan € 0,5 miljoen worden niet verder toegelicht

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Onttrekking	10,6	29,2	-6,1	23,1
Toevoeging	5,1	17,0	3,0	20,0
Mutatie reserves	5,5	12,2	-9,1	3,1

De afwijkingen in dit programmaonderdeel leiden tot lagere onttrekking van € 6,1 miljoen en hogere toevoeging van € 3,0 miljoen. Dit wordt vooral veroorzaakt door:

Onttrekkingen aan reserves

- Lagere lasten van € 3,7 miljoen vanwege actualiseren van de inzet van Economische Structuur en Arbeidsmarktversterking (ESA). Structuurmiddelen worden gebruikt om te investeren in projecten en programma's die aantoonbaar bijdragen aan het realiseren van beleidsdoelstellingen.
  Voornaamste oorzaak van deze lagere lasten is dat de door het college toegezegde subsidie (€3,1 miljoen) aan het "Innovation Centre" van de Vrije Universiteit en Amsterdam UMC pas in 2024 uitgekeerd wordt vanwege uitstel van de bouwwerkzaamheden. Daarnaast zijn er minder lasten dan verwacht op de resterende beleidsprogramma's van € 0,6 miljoen.
- Lagere lasten van € 1,8 miljoen door actualisatie van het Economisch herstel- en Investeringsplan Amsterdam 2021-2024 (HIP). De in 2021 verkregen middelen voor het HIP van € 10,0 miljoen worden meerjarig geraamd op basis van de bestedingsplannen. Een aantal projecten en subsidieaanvragen zitten in de opstart- en propositiefase waardoor er geactualiseerd wordt in de huidige jaarschijf en de geoormerkte middelen doorschuiven naar volgende jaren. De verkregen middelen voor het HIP worden hierbij toegevoegd aan de reserve ESA.
- Lagere lasten van € 1,2 miljoen door het Amsterdam Institute for Advanced Metropolitan Solutions (AMS). Met het finale contract uit 2014 heeft de gemeente € 50,0 miljoen beschikbaar voor bijdrage aan Stichting AMS. Deze mutatie is het gevolg van de lagere subsidievaststelling 2020, als gevolg van de coronapandemie. Deze middelen blijven beschikbaar voor de resterende looptijd.
- Hogere onttrekking van € 0,6 miljoen door de opbouw in de nieuwe financieringsreserve ROM MRA-NHN. Door raadsbesluit opgehoogd van € 2,4 miljoen naar € 3,0 miljoen over een periode van 4 jaar tot het maximale bedrag van € 12,0 miljoen. Naast de reeds gereserveerde opbouw in Programma 3 van € 2,4 miljoen is de storting aan de financieringsreserve opgehoogd met € 0,6 miljoen middels een extra vrijval aan de reserve Economische Structuurversterking.

Toevoegingen aan reserves

- Hogere toevoeging van € 3,0 miljoen per jaar van 2021 t/m 2024 (maximaal € 12,0 miljoen) aan de nieuwe financieringsreserve ROM MRA-NHN, volgens het ritme van de verlening van het investeringskrediet ad € 40,0 miljoen waarvan € 12 miljoen uit eigen vermogen. Deze reserve dient als risicoafdekking ten behoeve van deelname aan de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) MRA-NHN.
  De volledige dekking van het eigen vermogen van € 12 miljoen komt uit de reserve ESA.

Beleidsmatige afwijkingen

Behalve de corona-effecten, zijn er geen beleidsmatige afwijkingen.

Doelen

We hebben geen afwijkingen te melden op de doelen. De meeste indicatoren betreffen onderzoeken die (twee)jaarlijks gemeten worden.

Activiteiten

Activiteit 3.1.4.3

We zorgen dat de beroepsbevolking meer wendbaar is op de (toekomstige) arbeidsmarkt.

Indicatoren activiteit		Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Stand na 8m	Prognose ultimo 2021
1	Aantal uitgereikte skillspaspoorten	0 (2018)	134	2.000	750	800
2	Aantal aangemaakte profielen	0 (2018)	1.390	10.000	5813	6000

Toelichting bij indicatoren activiteit 3.1.4.3

De indicatoren verwijzen naar instrumenten van House of Skills. Streefwaarden blijven achter bij de Begroting 2021, omdat activiteiten en trajecten met kandidaten vanwege corona vertraging hebben opgelopen. Bovendien is de oorspronkelijke programmaperiode van House of Skills in 2021 afgelopen. Per 1 april 2021 is House of Skills onderdeel van de Amsterdam Economic Board. Voor deze vervolgfase hebben we met de partners opnieuw activiteiten en doelstellingen vastgesteld, gebaseerd op de financiering die op dit moment (voor 2021-2022) beschikbaar is. In de Begroting 2022 zijn de streefwaarden hierop aangepast.

2.4 Kunst, cultuur en erfgoed

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	30,6	0,9	0,0	0,9
Lasten	207,8	212,2	-2,7	209,5
Totaal Programma 4 Kunst, cultuur en erfgoed	**-177,3**	**-211,3**	**2,7**	**-208,6**

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Apparaatslasten	5,5	4,2	0,0	4,1

Financiële toelichting

Financiële afwijkingen

De begrotingswijzigingen in dit programma hebben een positief effect van € 2,7 miljoen op de begroting. Het programma komt uit op een negatief saldo van € 208,6 miljoen. Per programmaonderdeel lichten we de afwijkingen toe.

2.4.1 Kunst en cultuur

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	30,0	0,8	0,0	0,8
Lasten	204,0	208,8	-2,7	206,2
Saldo van baten en lasten	**-174,0**	**-208,1**	**2,7**	**-205,4**

De afwijkingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 2,7 miljoen, waardoor het saldo uit komt op € 205,4 miljoen negatief.

Baten
De totale baten voor € 0,8 miljoen blijven gelijk.

Lasten
De totale lasten dalen met € 2,7 miljoen naar € 206,2 miljoen. Dit komt vooral door:

- Lagere lasten van € 6,5 miljoen doordat het verstrekken van noodsteun (fase 3) aan de kunst en cultuursector in verband met corona lager uitvalt dan aanvankelijke was ingeschat. De instellingen konden een beroep (blijven) doen op rijksregelingen en cultuurfondsen.
- Lagere lasten van € 3,0 miljoen doordat de steun aan Koninklijk Theater Carré vorm heeft gekregen door de aankoop van aandelenkapitaal in Carré. Tegenover de aankoop van aandelenkapitaal staat de financierings-reserve Carré en de begrote lasten zijn omgezet naar een toevoeging aan deze financieringsreserve.
- Lagere lasten van € 4,0 miljoen door de afwikkeling van toegekende subsidies in 2020 voor het steunplan in verband met de coronacrisis (fase 1 en fase 2), waarbij blijkt dat de kunst en cultuur sector minder steun nodig heeft dan verstrekt door besparingen op kosten en meevallende inkomsten. Een deel van de in 2020 verstrekte steun zal worden terug ontvangen.
- Lagere lasten van € 1,2 miljoen. Door de coronacrisis hebben minder kinderen kunnen deelnemen aan culturele activiteiten. Hierdoor heeft het Jongeren Cultuurfonds Amsterdam (JCFA) minder vergoedingen voor lesgeld aan kinderen uit minima gezinnen verstrekt. Het JCFA is
- opgenomen in het cluster cultuureducatie van het Kunstenplan, het
- bedrag wordt daarom toegevoegd aan de reserve Kunstenplan.
- Hogere lasten van € 8,8 miljoen voor de actualisering van het steunplan kunst en cultuur, waaronder de nieuwe noodsteunregeling (fase 4), waarmee we culturele instellingen in de 2e helft van 2021 opnieuw kunnen helpen via een eenmalige subsidie.
- Hogere lasten van € 1,2 miljoen doordat de verstrekte subsidie aan Het Nationaal Holocaust museum van € 5,0 miljoen niet volledig is gedekt in de begroting.
- Hogere lasten van 0,6 miljoen voor het ontwikkelen van het integraal toekomstplan voor de OBA. Hierbij staan centraal: de vernieuwing van de OBA, het ontwikkelen van het gebouw en de programmering van OBA Next, en de herijking van het vestigingennetwerk. Dit wordt gedekt door een onttrekking aan de reserve Zuidas.
- Hogere lasten van € 0,5 miljoen door de fusie met de gemeente Weesp, hierbij wordt de bibliotheek Weesp die onderdeel is van de bibliotheek Gooi en Meer toegevoegd aan het bibliotheken netwerk van de Openbare Bibliotheek Amsterdam (OBA). Door de bibliotheek Weesp samen te voegen met de OBA ontstaan frictie- en transitiekosten.
- Hogere lasten van € 0,4 miljoen voor de subsidies aan Museum Het Schip en het Amsterdamse Bostheater. Bij de begroting 2021 heeft de gemeenteraad besloten het Amsterdamse Bostheater en Museum Het Schip te ondersteunen. Deze subsidies worden gedekt door een lagere toevoeging aan de reserve Kunstenplan.
- Hogere lasten van € 0,3 miljoen voor de subsidies aan ICK Dans Amsterdam en Oxville Cinema waarmee twee culturele voorzieningen in Nieuw-West worden gerealiseerd. De eenmalige subsidies zijn nodig om de huisvesting geschikt te maken als culturele voorziening voor dans, respectievelijk film. De subsidies worden gedekt door een lagere dotatie aan de reserve Kunstenplan.

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Onttrekking	5,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,3	1,5	0,4	1,9
Mutatie reserves	**4,7**	**-1,5**	**-0,4**	**-1,9**

Onttrekkingen aan reserves
Er zijn geen wijzigingen in de begrote onttrekkingen.

Toevoegingen aan reserves
De toevoegingen stijgen met € 0,4 miljoen ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting. Dit wordt veroorzaakt door:

- Een lagere toevoeging van € 0,7 miljoen aan de reserve Kunstenplan 2021-2024. De subsidies voor Museum Het Schip, het Amsterdamse Bostheater, ICK Dans en Oxville Cinema worden gedekt door de begroting voor de exploitatie van de culturele wijkvoorzieningen vanaf 2023 te verlagen. Dat is mogelijk omdat de realisatie van een deel van de culturele wijkvoorzieningen later zal plaatsvinden. Deze voorzieningen worden gedeeltelijk gedekt uit de reserve Kunstenplan. In de jaren 2023 en 2024 is daardoor een lagere onttrekking nodig.
- Een hogere toevoeging van € 1,2miljoen aan de reserve Kunstenplan. Als gevolg van coronacrisis hebben minder kinderen kunnen deelnemen aan culturele activiteiten. Hierdoor heeft het Jongeren Cultuurfonds Amsterdam (JCFA) minder vergoedingen voor lesgeld aan kinderen uit minima gezinnen verstrekt. Conform de methodiek wordt deze onderbesteding toegevoegd aan de reserve Kunstenplan.

Beleidsmatige afwijkingen

We hebben geen relevante ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen te melden.

Doelen
We hebben geen afwijkingen te melden op de doelen.

Activiteiten
We hebben geen afwijkingen te melden op de activiteiten.

2.4.2 Erfgoed

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	0,5	0,2	0,0	0,2
Lasten	3,8	3,4	0,0	3,4
Saldo van baten en lasten	**-3,3**	**-3,2**	**0,0**	**-3,2**

Er zijn geen afwijkingen in dit programmaonderdeel, waardoor het saldo gelijk blijft op € 3,2 miljoen negatief.

Reserves

Voor dit programmaonderdeel zijn er geen reservemutaties.

Beleidsmatige afwijkingen

We hebben geen relevante ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen te melden.

Doelen

We hebben geen afwijkingen te melden op de doelen.

Activiteiten

We hebben geen afwijkingen te melden op de activiteiten.

2.5 Onderwijs

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	66,7	63,9	-0,3	63,6
Lasten	259,8	262,8	-5,2	257,6
Totaal Programma 5 Onderwijs	**-193,1**	**-198,9**	**4,9**	**-194,1**

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Apparaatslasten	30,6	29,4	0,1	29,5

Financiële toelichting

Per programmaonderdeel lichten we de begrotingswijzigingen toe.

Baten

De totale baten dalen met € 0,3 miljoen. Dit komt vooral door:

- Daling in de baten van € 0,7 miljoen omdat gemeente de uitvoering van het beheer van 12 schoollocaties per 1 augustus 2021 teruglegt bij de schoolbesturen. De inning bij schoolbesturen van de vergoeding voor materiële instandhouding wordt door de gemeente stopgezet. Zie ook toelichting bij de lasten.
- Per saldo resteert nog een afwijking van € 0,4 miljoen die we verder niet toelichten, omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

Lasten

De totale lasten dalen met € 5,2 miljoen. Dit komt vooral door:

- Stijging in de lasten van € 2,0 miljoen door een uitkering vanuit de maart- en meicirculaire 2021 als onderdeel van het sociale corona-steunpakket SMWL (sociaal, mentaal, welzijn, leefstijl). Deze middelen worden ingezet voor het zomerprogamma MidzomerMokum 2021, en een geïntensiveerde inzet van activiteiten voor jongeren in de herfst- en kerstvakantie.
- Daling in de lasten van € 2,4 miljoen door met name lagere subsidie-aanvragen schoolbesturen (€ 1,1 miljoen), lagere subsidievaststellingen (€ 0,8 miljoen) en overige diverse/ kleinere onderbestedingen. De onderbestedingen hangen deels samen met de coronacrisis.
- Daling in de lasten van € 1,2 miljoen doordat in 2021 de sloop van een schoolgebouw is uitgesteld. Deze kosten worden doorgeschoven naar 2023 om de kosten te dekken van panden die gesloopt gaan voor (vervangende) nieuwbouw.
- Daling in de lasten van € 1 miljoen door de middelen om onderwijs-achterstanden te voorkomen binnen het doel Kansengelijkheid meerjarig in te zetten. We stellen hiermee het budget voor de komende jaren gelijk aan de verwachte lasten.
- Daling in de lasten van € 0,8 miljoen vanwege een aanpassing in het kasritme rondom de gemeentelijke bijdrage aan het kenniscentrum Ongelijkheid.
- Daling in de lasten van € 0,8 miljoen omdat het deskundigheids-bevorderingstraject (Schoolveiligheid) later van start gaat als gevolg van de langere voorbereidingstijd. Hierdoor loopt het traject met een halfjaar uit (tot juli 2023) en zijn deze middelen in 2023 nodig.

- Daling in de lasten van € 0,7 miljoen omdat gemeente de uitvoering van het beheer van 12 schoollocaties per 1 augustus 2021 teruglegt bij de schoolbesturen. De inning bij schoolbesturen van de vergoeding voor materiële instandhouding wordt door de gemeente stopgezet. Zie ook toelichting bij de baten.
- Per saldo resteert nog een afwijking van € 0,3 miljoen die we verder niet toelichten, omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

2.5.1 Onderwijs

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	66,7	63,9	-0,3	63,6
Lasten	259,8	262,8	-5,2	257,6
Saldo van baten en lasten	**-193,1**	**-198,9**	**4,9**	**-194,1**

Reserves

Voor dit programmaonderdeel zijn er geen reservemutaties.

Beleidsmatige afwijkingen

Doelen

Doel 5.1.1

Iedere Amsterdammer krijgt de kans om zich, ongeacht zijn of haar achtergrond, via onderwijs, te ontwikkelen tot wie hij of zij kan of wil zijn.

Indicatoren doel		Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Waarde na 8m	Prognose ultimo 2021
1a	Alle peuters gaan naar een voorschool (Bereik alle peuters).	47% (2018)	47%	60%	47%	48%
1b	Alle peuters gaan naar een voorschool (Bereik doelgroeppeuters).	73% (2018)	74%	78%	73%	75%

Doel 5.1.2

Kwaliteit: Ieder kind krijgt goed onderwijs in een kwalitatief goede schoolomgeving.

Indicatoren doel		Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Waarde na 8m	Prognose ultimo 2021
1	Elke school heeft voldoende, bevoegde leraren	200 fte (tekort) (2018)	-280 fte (tekort)	Toename tekort	Toename tekort	Toename tekort
3	Negatieve inspectieoordelen over kinderopvang, primaire onderwijs, voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs	KO: 5% (rode locaties) PO, VO, MBO: 6% (2018)	KO: 4%, PO: 4%, VO: 3,5%, mbo >0%	KO: <5%, PO: <5%	KO: 3,5% PO: 4% VO: 5,6 mbo: zie toelichting	KO: 3,5% PO: 4% VO: 4 mbo: zie toelichting

5.1.1.1 Door covid-19 is er in de eerste maanden van 2021 net als in het voorjaar van 2020 sprake geweest van een lagere instroom in de voorschool. De kinderopvang was enige tijd gesloten en sommige ouders waren terughoudend om hun kinderen te brengen. Na de lockdown zagen we weer een toeloop naar de voorschool, waardoor in juni de deelname weer vrijwel op het niveau zat van eind 2020 (en de periode vóór covid-19). We hebben echter door de covid-19 pandemie niet onze ambitie waar kunnen maken om meer kinderen te bereiken. Voor de communicatie richting ouders zetten we, naast de één op één benadering door met name de OKT's, vanwege de covid-19 beperkingen nog steeds vooral in op digitale middelen zoals een digitale Dag van de Voorschool.

5.1.2.1 Voor de Begroting 2021 verwachtten we een toename van het lerarentekort. Na 8 maanden is dit inderdaad het geval en we verwachten dit ook voor de rest van het jaar. Ondanks de tekorten konden alle scholen na de zomervakantie open, al is dat wel met noodmaatregelen (zoals onbevoegden voor de klas). Vanuit het Rijk zijn maatregelen aangekondigd. Zo komt er een gedifferentieerde salaristoelage om het lerarentekort evenwichtiger te spreiden.

Leraren, onderwijsassistenten en schoolleiders die werken op scholen met veel achterstanden krijgen de komende twee jaar extra salaris. Het gaat om een toelage van gemiddeld 8 procent, bedoeld voor vestigingen in zowel het primair onderwijs als het voortgezet (speciaal) onderwijs. In totaal verdelen 149 Amsterdamse scholen de toelage van circa € 28,7 miljoen.

In oktober start OCW een nieuwe meting die ons inzicht geeft in de tekorten, deze is in december beschikbaar.

Daarnaast werken we ook dit jaar nog aan voldoende opleidingsplekken voor zij-instromers op basisscholen, onderzoek naar een meer kwalitatief beeld van het lerarentekort ('de verhalen achter de cijfers'), verduurzaming projecten zoals modulair opleiden, lobby samen met G4 en Almere richting nieuw kabinet, voorbereiding op nieuwe coalitieperiode.

5.1.2.3 Het totaal aantal PO scholen dat onvoldoende scoort is gelijk gebleven ten opzichte van de start van het kalenderjaar. In het voortgezet onderwijs zien wij een lichte toename van het aantal afdeling dat onvoldoende beoordeeld wordt door de inspectie. We zien dat enkele afdelingen die eind 2020 onvoldoende beoordeeld zijn inmiddels weer voldoende worden beoordeeld.

NB: Per 1 augustus 2021 gaat de inspectie werken met een bijgesteld onderzoekskader. In het toezicht houdt de inspectie rekening met de bijzondere situatie die door het coronavirus is ontstaa..

Voor het mbo is het arbitrair om oordelen om te zetten naar percentages van het geheel. Er zijn veel opleidingen per mbo en de inspectie kijkt niet naar alle opleidingen Daarom een toelichting op totalen. Een mbo-instelling is niet voldoende beoordeeld, vijf opleidingen hebben een negatief inspectieoordeel gekregen.

Voor het mbo is het arbitrair om oordelen om te zetten naar percentages van het geheel. Er zijn veel opleidingen per mbo en de inspectie kijkt niet naar alle opleidingen Daarom een toelichting op totalen. Een mbo-instelling is niet voldoende beoordeeld, vijf opleidingen hebben een negatief inspectieoordeel gekregen.

Activiteiten

Activiteit 5.1.1.1

We bieden peuters kwalitatief hoogwaardige voorschoolse educatie aan, zodat zij een goede start op de basisschool kunnen maken.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Stand na 8m	Prognose ultimo 2021
1	Percentage bereik doelgroep 2,5 4 jaar	n.v.t.	74%	78%	73%	75%

Activiteit 5.1.1.2

We investeren extra in kinderen en jongeren (027 jaar) die vanwege hun achtergrondkenmerken niet tot optimale ontwikkeling komen en wiens participatiekansen belemmerd worden.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Stand na 8m	Prognose ultimo 2021
3	PM na vaststelling Kansengelijkheidsplan	PM (2019)	n.v.t.	PM	Zie toelichting	Zie toelichting

Activiteit 5.1.1.3

We bieden volwassen Amsterdammers de kans om deel te nemen aan een professionele cursus om hun basisvaardigheden te ontwikkelen (taal, financiële en digitale vaardigheden).

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Stand na 8m	Prognose ultimo 2021
3	Basaal taalniveau: percentage van de deelnemers aan een professionele cursus behaalt niveau A2/1F	23%	26%	27%	33%	27%
3	Basaal taalniveau: percentage van de deelnemers aan een professionele cursus behaalt niveau A2/1F	23%	26%	27%	33%	27%

Activiteit 5.1.2.1

We ondersteunen scholen en leraren ter versterking van de onderwijskwaliteit en we stimuleren dat Amsterdamse leerlingen goed voorbereid worden op de toekomst, door extra te investeren in de randvoorwaarden voor optimale ontwikkeling.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Stand na 8m	Prognose ultimo 2021
1	Aantal leerlingen per leraar per school po	14,4 (2018)	15,78	10,3	11,1.	11,1

5.1.1.1.1 Zie toelichting bij doel 5.1.1

5.1.1.2.3 Oorspronkelijk zou er een actieplan aanpak kansengelijkheid jeugd ontwikkeld worden. Deze opdracht is echter nooit gegeven, maar heeft vorm gekregen via de Stedelijke Bestuursopdracht Aanpak Kansenongelijkheid, die zich breed richt op alle domeinen van Sociaal en Ruimtelijk. De voortgang van dit beleid wordt door het college via voortgangsrapportages aan de Raad teruggekoppeld en de financiën via hun programmabegroting.

5.1.1.3.1 Het aantal starts blijft vooralsnog iets achter bij de prognose, dit hangt samen met de maatregelen betreffende covid-19. Het onderwijs heeft grotendeels online plaatsgevonden, niet alle potentiele deelnemers kunnen of willen, online les volgen. Deze mensen kunnen na afschaffing van de maatregelen alsnog fysiek onderwijs volgen. Daarnaast is er om de doelgroepen analfabeten, TOB en NT1, toch te kunnen bereiken, in perioden dat dit kon, fysiek lesgegeven in kleine groepen.

5.1.1.3.3 Het percentage deelnemers dat A2/B1 heeft behaald, valt na 8 maanden hoog uit. Omdat nog niet alle cijfers in Raak zijn geregistreerd, is de prognose voor eind 2021 conform de doelstelling. Mogelijk valt het percentage ook dan hoger uit. Dit hangt samen met het feit dat door het online onderwijs relatief veel deelnemers de ‘Route naar B1’ hebben gevolgd, terwijl trajecten die gericht zijn op de meer kwetsbare Amsterdammers relatief minder deelnemers trokken.

5.1.2.1.1 Het gaat hier om het aantal leerlingen per leraar op primair en voortgezet onderwijs. Vanwege het lerarentekort (zie doel 5.1.2) verwachten we hier een afwijking.

2.6 Sport

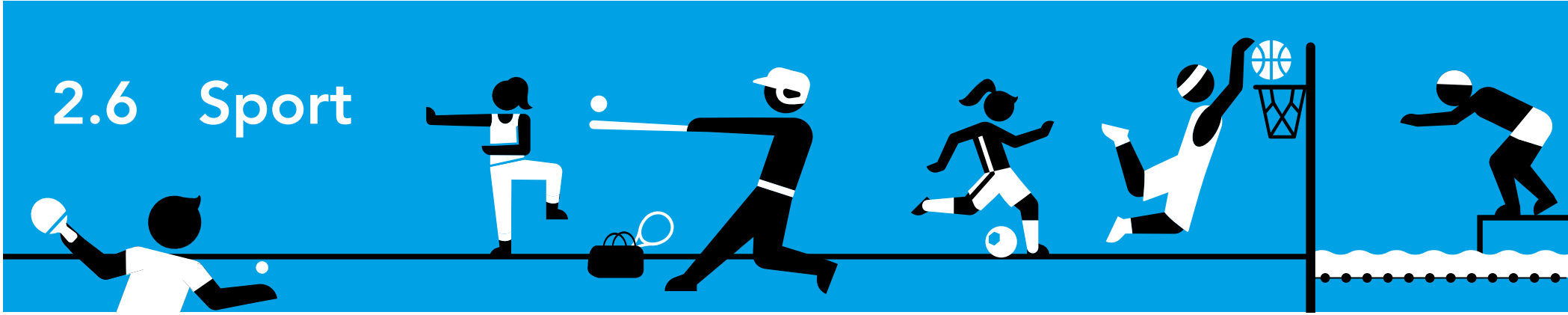

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	21,8	30,2	0,5	30,7
Lasten	88,1	88,4	-1,8	86,7
Totaal Programma 6 Sport	**-66,4**	**-58,2**	**2,2**	**-56,0**

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Apparaatslasten	21,9	21,4	0,5	21,9

Financiële toelichting

De begrotingswijzigingen in dit programma hebben een positief effect van € 2,2 miljoen op de begroting. Dit programma komt uit op een negatief saldo van € 56,0 miljoen. Per programmaonderdeel lichten we de begrotings-wijzigingen toe.

2.6.1 Sport

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	21,8	30,2	0,5	30,7
Lasten	88,1	88,4	-1,8	86,7
Saldo van baten en lasten	**-66,4**	**-58,2**	**2,2**	**-56,0**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 2,2 miljoen op de begroting. Dit programmaonderdeel komt uit op een negatief saldo van € 56,0 miljoen.

Baten

De totale baten stijgen met € 0,5 miljoen naar € 30,7 miljoen. Dit komt door:

- Hogere baten van € 1,7 miljoen door corona. Dit bedrag bestaat uit:
  - Hogere baten van € 8,8 miljoen door corona compensatie middelen die wij van het rijk ontvangen. De middelen komen uit de Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodaties (TVS) en de Specifieke Uitkering Ijsbanen en Zwembaden (SPUK Ijz). Hieruit compenseren wij de kwijtgescholden huren en entreegelden bij sporthallen, sportparken en zwembaden (€ 7,1 miljoen). En ondersteunen wij externe exploitanten (€ 1,7 miljoen).
  - Lagere baten van € 7,1 miljoen uit verhuur en entreegelden van sporthallen, sportparken en zwembaden. Door corona waren onze sportaccommodaties gedurende een aantal maanden gesloten of beperkt bruikbaar. Voor die periode hebben wij de huren van amateurorganisaties en commerciële aanbieders kwijtgescholden. Bij zwembaden kwamen alleen entreegelden binnen van de buitenbaden.
- Hogere baten van € 1,5 miljoen doordat wij huren aan sportcentra hebben geïndexeerd.
  Dit is resultaatneutraal omdat ook onze lasten zijn gestegen.
- Lagere baten van € 2,9 miljoen door verlaging van de aangevraagde Specifieke Uitkering Sport (SPUK). Dat komt doordat landelijk meer is aangevraagd dan het voor 2021 geldende uitkeringsplafond. Dit heeft geen gevolgen voor het resultaat omdat ook de lasten lager zijn.

De overige mutaties van per saldo € 0,2 miljoen hogere baten betreffen afwijkingen kleiner dan € 1,0 miljoen die niet verder worden toegelicht.

Lasten

De totale lasten dalen met € 1,8 miljoen naar € 86,7 miljoen. Dit komt door:

- Lagere lasten van € 2,9 miljoen die worden gecompenseerd door de aangevraagde Specifieke Uitkering Sport (SPUK). Dit heeft geen gevolgen voor het resultaat, zie toelichting bij de baten.
- Lagere lasten van € 1,2 miljoen door corona. Dit bedrag bestaat uit:
  - Lagere lasten van € 2,9 miljoen op sportevenementen. Door corona zijn de lasten van het EK voetbal 2020 (gehouden in 2021) lager dan vooraf begroot. Daarnaast zijn de middelen van het amendement sportevenementen niet besteed. Het college wordt gevraagd om deze middelen vanaf 2022 in te zetten voor sportevenementen. De instellingsduur van de reserve sportevenementen zal voor dit doel worden verlengd.
  - Hogere lasten van € 1,7 miljoen doordat wij coronasteun hebben verleend aan sportstichtingen die sporthallen, parken en zwembaden beheren (besluit college van BenW van 16 maart 2021). Door onze steun blijven de zwembaden, hallen en parken open en voorkomen wij dat sportaanbod omvalt.
- Hogere lasten van € 1,5 miljoen van sportcentra. Deze lasten berekenen wij door via een indexering van de huren.

De overige mutaties van per saldo € 0,8 miljoen hogere lasten betreffen afwijkingen kleiner dan € 1,0 miljoen die niet verder worden toegelicht.

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Onttrekking	1,4	5,9	-1,8	4,1
Toevoeging	0,0	0,5	0,0	0,5
Mutatie reserves	**1,4**	**5,4**	**-1,8**	**3,6**

Onttrekkingen aan reserves

De onttrekkingen in dit programmaonderdeel dalen met € 1,8 miljoen ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting. Dit komt vooral door:

- Lagere onttrekking aan de reserve sportevenementen van € 2,9 miljoen. Dit komt door lagere lasten van het EK voetbal 2020 door corona. Daarnaast is het amendement sportevenementen door corona niet besteed. Het college is gevraagd om de instellingsduur van deze reserve te verlengen.
- Vrijval van € 1,1 miljoen uit de financieringsreserve sportaccommodatie-fonds. Deze middelen worden overgeheveld naar programma-onderdeel B2, Vastgoed. De middelen horen bij accommodaties die zijn opgenomen in de portefeuille van Vastgoed. Zij verzorgt de administratie en het beheer hiervan.

Toevoegingen aan reserves

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting.

Beleidsmatige afwijkingen

Net als in 2020 speelt ook dit jaar corona een rol, maar minder dan vorig jaar. Hoewel er nog steeds coronamaatregelen zijn, zijn de mogelijkheden om te sporten uitgebreider dan vorig jaar.

Uit de metingen van april 2021 zien we een gemiddelde daling van sport-deelname van ongeveer 2 procent in alle stadsdelen. Maar sinds de maat-regelen zijn versoepeld, lijkt dit te herstellen. Of dat herstel doorzet blijkt in de metingen van november 2021.

De nog geldende coronamaatregelen hebben financieel nog een duidelijke invloed. Wij hebben ook in 2021 te maken met een behoorlijke inkomsten-derving en coronaschade voor sport (zie financieel beeld).

Doelen

We hebben geen afwijkingen te melden op de doelen.

Activiteiten

Activiteit 6.1.1.1

We stimuleren sport en bewegen van jeugdige Amsterdammers.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Stand na 8m	Prognose ultimo 2021
1	Percentage jeugdigen (5 t/m 12 jaar) dat structureel wekelijks sport	79%	79%	81%		
2	Percentage jeugdigen (13 t/m 18 jaar) dat structureel wekelijks sport	77%	55%	76%		
3	Percentage jeugdigen (5 t/m 18 jaar) dat sport via school of naschoolse sport/naschoolse opvang (exclusief gymles)	18% (2018)		21%		

Activiteit 6.1.1.2

We stimuleren sport en bewegen van jeugdige Amsterdammers.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Stand na 8m	Prognose ultimo 2021
1	Percentage jeugdigen (5 t/m 18 jaar) dat lid is van een sportvereniging	52%	52%	57%		

Activiteit 6.1.1.3

We stimuleren sport en bewegen van Amsterdammers met een achterstand of beperking.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Stand na 8m	Prognose ultimo 2021
1	Percentage Niet sporters (BBVverplicht)	54,5% (2014), 21% (2017)	23%	25%		
2	Percentage volwassenen dat structureel wekelijks sport	60%	68%	68%		
3	Percentage voorzieningen/ faciliteiten (toegankelijk) voor gehandicaptensport	n.v.t.	100%	100%		

Voor de activiteiten 6.1.1.1. tot en met 6.1.1.3 kunnen we de stand van zaken nu niet vaststellen. De rapportages over de Sportdeelname index en van het Jeugdfonds Sport komen in het najaar 2021 beschikbaar.

Activiteit 6.1.1.4

We verwerven, ondersteunen en organiseren (top)sportevenementen.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Stand na 8m	Prognose ultimo 2021
1	Jaarlijks een kwalitatieve sportevenementenkalender met minimaal aantal (top) sportevenementen waarop vanuit begroting sport extra inzet op is gepleegd	-	26	21		
2	Minstens één aansprekend topsportevenement per jaar in de categorie WK, EK, of Worldcup, bij voorkeur in een Olympische sport	1	2	1		

Activiteit 6.1.2.2

We bieden structurele faciliteiten voor topsporters.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Stand na 8m	Prognose ultimo 2021
1	Aantal CTO's programma's	13	19	18		

Toelichting activiteiten 6.1.1.4 en 6.1.2.2.

In 2021 kregen 19 evenementenorganisaties een subsidiebijdrage.

- 4 evenementen zijn vanwege corona afgezegd.
- 4 evenementen zijn zonder publiek georganiseerd.
- 3 evenementen zijn in aangepaste kleinere opzet georganiseerd.
- 8 evenementen staan (doorgeschoven of niet dit najaar) nog in de planning.

Er kunnen dit najaar nog 1 tot 2 nieuwe subsidieaanvragen binnenkomen, als de maatregelen dat toelaten. Dan halen we het streven voor 2021.
Het aantal aansprekende topsportevenementen (EK, WK worldcup van liefst een olympische / paralympische discipline) is 2, namelijk EURO 2020 en het EK Hockey (dames én heren).

2.7 Werk, inkomen en participatie

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	1039,9	756,5	119,9	876,4
Lasten	1383,2	1180,1	109,6	1289,7
Totaal Programma 7 Werk, inkomen en participatie	**-343,3**	**-423,6**	**10,3**	**-413,3**

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Apparaatslasten	152,0	152,8	-5,7	147,2

Financiële toelichting

Baten

De totale baten stijgen met € 119,9 miljoen naar € 876,4 miljoen. Er zijn hogere bijdragen van het Rijk toegekend als gevolg van de coronacrisis. Dit wordt nader toegelicht in het onderdeel corona-impact en in de programma-onderdelen van programma 7.

Lasten

De totale lasten stijgen met € 109,6 miljoen naar € 1289,7 miljoen. De lasten stijgen niet in dezelfde mate als de baten. In de tweede helft van 2021 wordt er minder instroom van uitkeringsgerechtigden verwacht en een lagere vraag naar de instrumenten re-integratie uitkeringsgerechtigden. Dit wordt nader toegelicht in het onderdeel corona-impact en in de programmaonderdelen van programma 7.

2.7.1 Inkomensregelingen

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	1029,7	738,2	119,8	858,0
Lasten	1058,6	819,0	98,9	917,9
Saldo van baten en lasten	**-29,0**	**-80,8**	**20,9**	**-59,9**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 20,9 miljoen, waardoor het programmaonderdeel uitkomt op een negatief saldo van € 59,9 miljoen.

Baten

De totale baten stijgen met € 119,8 miljoen naar € 858 miljoen. Dit komt voornamelijk door:

- Hogere baten van € 134,8 miljoen doordat het Rijk de Tozo (Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers) in 2021 heeft verlengd met een Tozo 4 en Tozo 5. Per 1 oktober 2021 stopt het Rijk met de Tozo. Tegenover een hoger beroep op de Tozo staat een hogere Rijksvergoeding. Dit betreft enerzijds een Rijksbaat om Amsterdammers te voorzien in een uitkering voor Tozo levensonderhoud en/of Tozo bedrijfskapitaal. Anderzijds betreft het hierbij een Rijksbaat om de Tozo-regeling te kunnen uitvoeren.
- Lagere baten van € 15,0 miljoen door het bijstellen van het macro-budget voor het verstrekken van uitkeringen. Het ministerie van SZW heeft in het definitieve macrobudget de realisatie en conjuncturele ontwikkelingen 2021 bijgesteld.

Lasten

De totale lasten stijgen met € 98,9 miljoen naar € 917,9. Dit komt vooral door:

- Hogere lasten van € 125 miljoen, doordat het Rijk de Tozo in 2021 heeft verlengd met een Tozo 4 en Tozo 5.
- Lagere lasten van € 24 miljoen door de gewijzigde raming op de bijstand. De bijstelling is op basis van de verwachte ontwikkeling van het bijstandsbestand. Het aantal bijstandsgerechtigden en de bijstandslasten groeien minder hard dan verwacht.
- Lagere lasten van € 1,9 miljoen. Voor een evenwichtige verdeling tussen de programma's vindt een verschuiving plaats van de apparaatsbudgetten van de juridische adviseurs binnen het Cluster Sociaal naar programma 8.

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020t	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Onttrekking	20,7	28,2	-17,2	11,0
Toevoeging	58,1	0,0	9,3	9,3
Mutatie reserves	**-37,4**	**28,2**	**-26,5**	**1,7**

Onttrekkingen aan reserves

De onttrekkingen dalen met € 17,2 miljoen ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting. Dit wordt vooral veroorzaakt door:

- Onttrekkingen zijn bijgesteld op het project Veerkracht (€ 5,3 miljoen) en de uitvoering van de aanpak "Meer Kans op werk" (€ 2,3 miljoen). Enerzijds betreft het hierbij vertraging in de uitvoering als gevolg van de coronacrisis, anderzijds worden de activiteiten in 2021 gefinancierd uit de reguliere middelen. Hierdoor blijven middelen beschikbaar om zowel Veerkracht als Meer Kans op Werk in 2022 te continueren.
- Een lagere onttrekking aan de reserve egalisatie inkomensdeel en conjunctuur in 2021 van € 9,5 miljoen. Dit is de nieuwe verwachte onttrekking als gevolg van het bijstellen van de raming. Het landelijke beeld is dat het aantal bijstandsgerechtigden minder hard zal groeien dan aanvankelijk is gedacht. Het aantal bijstandsgerechtigden en de bijstandslasten groeien minder hard dan verwacht bij de Voorjaarsnota, deze trend is ook landelijk zichtbaar.

Toevoeging aan reserves

De toevoegingen stijgen met € 9,3 miljoen ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting. Dit wordt veroorzaakt door:

- Een toevoeging van € 9,3 miljoen. De Tozo-regeling is verlengd tot 1 oktober 2021. De extra beschikbare middelen zijn toegevoegd aan de reserve voor de voortzetting van activiteiten in 2021 en verder.

Beleidsmatige afwijkingen

Het Rijk heeft de Tozo (Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers) tweemaal verlengd; Tozo 4 (april-juni) en Tozo 5 (juli-september). De Tozo is met ingang van 1 oktober 2021 beëindigd. Daarnaast was van 1 januari tot 1 oktober 2021 de regeling Tegemoetkoming Onvoorziene Noodzakelijke Kosten (TONK) van kracht. De coronacrisis heeft de Amsterdamse economie en arbeidsmarkt relatief hard getroffen. Toch zien we dat in Amsterdam het totale bijstandsvolume licht daalt terwijl dat landelijk licht stijgt.

Doelen

Doel 7.1.1

Er is in Amsterdam financiële bestaanszekerheid (inkomenszekerheid) voor Amsterdammers die zelf niet (volledig) in hun levensonderhoud kunnen voorzien.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Waarde na 8 maanden	Prognose ultimo 2021
3	Ontwikkeling van aantal bijstandsverstrekkingen in Amsterdam loopt in de pas met landelijk (procentpunt)	n.v.t.	+0,65%	+0,5%	-0,60% (cijfers t/m juni 2021)	-0,50%

Toelichting

7.1.1.- indicator 3

In Amsterdam is de bestandsomvang met 0,05% gedaald. Landelijk is er een toename van 0,55%. Dat betekent dat de bestandsomvang in Amsterdam zich gunstiger ontwikkelt dan in de rest van het land. De weergegeven stand geldt voor de periode januari t/m juni 2021 op basis van de data die nu beschikbaar zijn bij het CBS.

Activiteiten

Activiteit 7.1.1.3

We bieden dienstverlening op maat, waar mogelijk digitaal en we versimpelen de aanvraag van sociale regelingen en bijstand en handelen klachten snel af.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Waarde na 8 maanden	Prognose ultimo 2021
2	Percentage klachten afgehandeld binnen de wettelijke termijn	93%	76,1%	90%	n.n.b.	80%
3	Aantal klachten dat per jaar binnenkomt	n.v.t.	1.277	790	n.n.b.	1.000

Activiteit 7.1.1.3 – indicator 2

De huidige stand is nog niet bekend vanwege het nieuwe registratiesysteem bij Subsidies Inkoop en Juridisch Bureau Sociaal (SIS) waarmee we per april 2021 werken. Een betrouwbare waarde is nog niet goed uit het systeem te halen. De eindejaarsprognose schatten we in vanuit de resultaten van 2020 en de oorspronkelijke prognose bij de begroting 2021.

Activiteit 7.1.1.3 – indicator 3

De huidige stand is nog niet bekend vanwege het nieuwe registratiesysteem bij SIS waarmee we per april 2021 werken. Een betrouwbare waarde is nog niet goed uit het systeem te halen. De eindejaarsprognose schatten we in vanuit de resultaten van 2020 en de oorspronkelijke prognose bij de begroting 2021.

2.7.2 Werk, participatie en inburgering

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	9,7	17,6	0,0	17,7
Lasten	205,9	233,0	-9,4	223,5
Saldo van baten en lasten	**-196,2**	**-215,3**	**9,5**	**-205,8**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een negatief effect van € 9,5 miljoen, waardoor het saldo uit komt op € 205,8 miljoen.

Baten

De totale baten blijven gelijk aan € 17,7 miljoen.

Lasten

De totale lasten dalen met € 9,4 miljoen naar € 223,5 miljoen. Dit komt vooral door:

Begeleiding naar werk en participatie

- Hogere lasten voorbereiding en invoering van de nieuwe wet inburgering en hogere lasten door aanpassing lonen voor mensen in de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) (3,2 miljoen).
- Hogere lasten voor begeleiding van statushouders in hun traject naar werk, opleiding en participatie (€ 1,3 miljoen). Vanwege de verhoogde instroom eind 2020 was er in 2021 meer personele inzet voor de begeleiding van statushouders vanuit klantmanagers nodig. Verder vragen de voorbereidingen op de nieuwe wet inburgering om meer inzet. Daarom is er ondanks de ingeboekte bezuiniging niet minder personeel ingezet. Deze lasten worden gedekt vanuit het Europees Sociaal Fonds (ESF) programma Geïntegreerde Territoriale Investeringen (GTI) en vanuit rijksmiddelen voor Inburgering van Statushouders.
- Hogere lasten voor maatregelen die het gemakkelijk maken voor werkgevers om mensen met een beperking in dienst te nemen. (€ 1,3 miljoen).
- Hogere lasten voor intensieve begeleiding en ondersteuning vanuit de aanpak Meer Kans Op Werk (MKOW) (€ 1,0 miljoen). Binnen de aanpak is extra begeleiding geboden aan specifieke doelgroepen. De lasten worden voornamelijk gedekt vanuit het ESF-programma GTI.
- Hogere lasten doordat een taakstelling in programmaonderdeel 7.2 verplaatst is naar programma B. Hiermee komt het beschikbare budget voor het begeleiden van uitkeringsgerechtigden naar werk en voor de aansturing van deze begeleiders in verhouding met elkaar (€ 0,8 miljoen).
- Lagere lasten omdat lasten verschuiven met € 4,5 miljoen van begroting jaarschijf 2021 naar andere jaarschijven. Het gaat om de volgende activiteiten en middelen:
  - Stimulans aan publiek – private samenwerking ten bate van om- en bijscholing (€ 4,0 miljoen).
  - Stimulans aan uitkeringsgerechtigden middels werkbonus (€ 0,8 miljoen).
  - Gesubsidieerd werk in de culturele sector (Sargentini banen) (€0,5 miljoen).
  - Lagere verwachting IV-portfolio en doorontwikkeling Sociaal Domein (€ 0,4 miljoen).
  - Hogere lasten doordat een taakstelling in programmaonderdeel 7.2 verplaatst is naar programma B, van jaarschijf 2021 naar andere jaarschijven. Dit betekent dat het beschikbare budget voor het begeleiden van uitkeringsgerechtigden naar werk en het budget voor de aansturing van deze begeleiders in verhouding komt (€ 1,2 miljoen).
- Lagere lasten voor de begeleiding en ondersteuning van zelfstandige ondernemers in hun traject naar werk en participatie vanuit de aanpak Veerkracht. Het opstarten van het programma heeft enigszins vertraging opgelopen. De onderbesteding vloeit terug in de egalisatie-reserve inkomensdeel conjunctuur ten behoeve van het voortzetten van het programma Veerkracht in 2022 (€ 2,6 miljoen).

- Lagere lasten voor de begeleiding en ondersteuning van uitkeringsgerechtigden in hun traject naar werk en participatie. Gegeven de coronaregels kon niet alle begeleiding op locatie worden voortgezet. Daarom zijn vacatures niet meteen opgevuld, wat heeft geleid tot lagere lasten voor de begeleiding van uitkeringsgerechtigden. Hierdoor wordt in 2021 € 1,5 miljoen minder ESF-subsidie gedeclareerd. Er wordt voor € 0,6 miljoen overgeheveld naar programma B. Tenslotte wordt € 0,5 miljoen gedoteerd aan de reserve sociaal ten behoeve van transitiekosten 2022 voor de Tomingroep, die verantwoordelijk is voor de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) in Weesp en de gemeenten in de Gooi- en Vechtstreek (€ 2,6 miljoen).
- Lagere lasten voor de tegemoetkomingen in de reiskosten voor mensen in een traject naar werk om zo het zoekgebied en daarmee de kans op werk te vergroten. Wegens de coronacrisis wordt er door deze mensen minder gebruik gemaakt van het openbaar vervoer (€ 1,1 miljoen). Deze middelen worden gedoteerd aan de egalisatiereserve inkomensdeel en conjunctuur ten behoeve van Meer Kans op Werk.
- Lagere lasten doordat de begeleiding van statushouders wordt ingebed in het reguliere apparaat. Als gevolg hiervan wordt budget overgeheveld van programma 7 naar programma B voor de aansturing van de begeleiders (€ 0,7 miljoen).
- Lagere lasten doordat er minder uitkeringsgerechtigden interne en externe leerstages volgen als gevolg van de coronacrisis (€ 0,5 miljoen). Dit budget wordt ingezet ter dekking van het operationeel resultaat van Pantar Amsterdam.
- Lagere lasten voor premies voor het experiment bijverdienen in de bijstand (€ 0,5 miljoen).

Overig

- Programma 7.2 heeft in de Voorjaarsnota € 0,8 miljoen aan middelen areaal ontvangen. Hiervan is een deel gedoteerd aan de egalisatiereserve inkomensdeel en conjunctuur ten behoeve van Meer Kans op Werk (€ 0,5 miljoen).
- Daarnaast wordt € 2,2 miljoen aan middelen voor autonome groei gereserveerd. Hiervan is een deel overgeheveld naar programma 7.1 (€ 1,3 miljoen). Het overige deel is gedoteerd aan de reserve inkomensdeel conjunctuur ten behoeve van Veerkracht (€ 0,9 miljoen).
- Binnen programmaonderdeel 7.2 is een onderbesteding van € 2,1 miljoen die voornamelijk bij het apparaat valt. Er wordt een deel ingezet ter dekking van het operationeel tekort bij Pantar Amsterdam (€ 0,7 miljoen) ter vervanging van de reserve – onttrekking bij Voorjaarsnota. Het resterende deel wordt gedoteerd aan de reserve inkomensdeel conjunctuur ten behoeve van Veerkracht (€ 1,4 miljoen).
- Lagere lasten door niet benodigde Rijksmiddelen voor de lonen van medewerkers in de WSW. Dit budget wordt ingezet ter dekking van het operationeel resultaat van Pantar Amsterdam ter vervanging van de reserve – onttrekking bij voorjaarsnota (€ 0,4 miljoen).
- Lagere overige lasten van € 1,4 miljoen. Deze lasten behelzen meerdere onderwerpen waarvan de individuele afwijking kleiner is dan € 0,5 miljoen.

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Onttrekking	0,0	1,4	-1,4	0,0
Toevoeging	1,1	0,0	0,5	0,5
Mutatie reserves	**-1,1**	**1,4**	**-1,9**	**-0,5**

Onttrekkingen aan reserves

De onttrekkingen aan de reserves dalen met € 1,4 miljoen ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting. Dit wordt vooral veroorzaakt door:

- In de Voorjaarsnota is een extra onttrekking begroot om een groter exploitatietekort van Pantar (€ 1,4 miljoen) te dekken.
- Aangezien programma 7 op andere onderdelen onderbestedingen verwacht, wordt de onttrekking uit de Voorjaarsnota ongedaan gemaakt (€ 1,4 miljoen) bij de Najaarsnota.

Toevoeging aan reserve

De toevoeging aan reserves stijgt met € 0,5 miljoen. Dit wordt vooral veroorzaakt door:

- Er is naar aanleiding van de bestuurlijke fusie tussen de gemeentes Weesp en Amsterdam een dotatie van € 0,5 miljoen gedaan aan de reserve voor transitiekosten 2022 voor de Tomingroep.
- De Tomingroep is verantwoordelijk is voor de uitvoering van de Wet

Sociale Werkvoorziening (WSW) in Weesp en de gemeenten in de Gooi- en Vechtstreek.

Beleidsmatige afwijkingen

De nieuwe instroom van mensen in de uitkering is hoger dan in dezelfde periode vorig jaar omdat de coronacrisis de Amsterdamse arbeidsmarkt hard heeft geraakt. We zien tegelijkertijd dat de totale bestandsomvang in Amsterdam minder hard groeide dan landelijk (programma 3.7.1). Dat betekent dat we er in zijn geslaagd om relatief veel mensen ook weer uit de bijstand te laten stromen.

Op 22 maart 2021 is de ministeriële regeling rondom de Regionale Mobiliteitsteams van kracht geworden. Deze regeling zorgt ervoor dat er per arbeidsmarktregio een Regionaal Mobiliteitsteam komt. Dat kan mensen ondersteunen die door de coronacrisis met werkloosheid worden bedreigd of werkloos zijn geworden. Het Regionaal Mobiliteitsteam is in de regio Groot-Amsterdam ondergebracht in het Regionaal Werkcentrum. Het is een belangrijke aanvulling op de bestaande dienstverlening van het Regionaal Werkcentrum.

Doelen

Doel 7.2

Amsterdammers die dienstverlening ontvangen van de gemeente doen duurzaam en naar vermogen mee.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Stand na 8 maanden	Prognose ultimo 2021
1	Aantal Amsterdammers dat dienstverlening ontvangt van de gemeente en dat door uitstroom naar werk of scholing uitkerings-onafhankelijk is	4.538 (2018)	4.015	4.520	3.262	5.000
2	Ontwikkeling van de Instroom in vergelijking met de andere drie G4gemeenten (procentpunt), gemeten over een periode van 12 maanden	-2,4% (juni 2019)	1,5%	0%	+1,17%	+1,17%

Toelichting

De coronacrisis zorgt voor veel onzekerheid op de arbeidsmarkt. In tijden van beperkende maatregelen vanwege corona werden veel extra mensen werkloos. Daardoor werd de concurrentiepositie van veel bijstandsgerechtigden slechter. Bovendien waren er minder kansen op de arbeidsmarkt vanwege het beperkte aantal vacatures. Vanwege die onzekerheid stelde het college de doelen rond uitstroom naar werk naar beneden bij. Echter, het economisch herstel op de arbeidsmarkt verloopt sneller dan gedacht. Bovendien waren er ook in de coronacrisis sectoren waar nog steeds behoefte was aan personeel was, zoals logistiek en supermarkten.

Doel 2

Deze indicator betreft de nieuwe instroom in de periode juli 2020-juni 2021. Die vergelijken we met de instroom over diezelfde periode een jaar eerder. We zien dat in Amsterdam de nieuwe instroom steeg met 3,218 procent en in de andere G4-steden met gemiddeld 2,044 procent. Vooral de nieuwe instroom in Utrecht en Den Haag is relatief laag. De hogere nieuwe instroom in Amsterdam komt omdat de coronacrisis de Amsterdamse arbeidsmarkt harder raakte dan elders in het land. We zien tegelijkertijd dat de totale bestandsomvang in Amsterdam minder hard groeide dan landelijk (programma 3.7.1). Dat betekent dat we er in zijn geslaagd om relatief veel mensen ook weer uit de bijstand te laten stromen.

Activiteiten

Activiteit 7.2.1.1

We begeleiden Amsterdammers duurzaam naar werk, naar scholing of naar participatie.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Stand na 7m	Prognose ultimo 2021
1	Totaal aantal Amsterdammers dat dienstverlening ontvangt van de gemeente en is uitgestroomd naar werk	7.506 (2017)	6.173	6.870	4.947	7.670
2	Totaal aantal Amsterdammers dat dienstverlening ontvangt van de gemeente en is uitgestroomd naar scholing	1.172	1.289	1.200	787	1.580
4	Aantal bijstandsgerechtigden dat nog geen uitzicht heeft op betaald werk dat participeert	14.986	17.281	18.000	16.277	17.000

7.2.1.1 activiteit 1

Door de grote onzekerheid over de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt was de uitstroomambitie begin dit jaar bijgesteld. Door de versoepeling van de coronamaatregelen zien we de kansen op de arbeidsmarkt toenemen. Daardoor stromen er meer mensen uit de bijstand naar werk.

7.2.1.1 activiteit 2

Omdat de coronacrisis zorgde voor minder kansen op de arbeidsmarkt werkten we actief aan het begeleiden van bijstandsgerechtigden naar scholing. Zo komen werkzoekenden met een beter profiel op de arbeidsmarkt als de vraag weer toeneemt. Dit deden we vooral voor jongeren.

7.2.1.1 activiteit 4

Door de beperkende maatregelen vanwege de coronacrisis waren veel activiteiten voor participatie, zoals activiteiten in buurtcentra, gesloten. Door de versoepelingen van de coronamaatregelen verwachten we dat het aantal mensen dat participeert weer toeneemt.

2.7.3 Armoede en schuldhulp

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	0,5	0,7	0,1	0,8
Lasten	118,7	128,2	20,1	148,3
Saldo van baten en lasten	**-118,1**	**-127,5**	**-20,0**	**-147,5**

De afwijkingen in dit programmaonderdeel hebben een negatief effect van € 20,0 miljoen, waardoor het saldo uit komt op € 147,5 miljoen negatief.

Baten

De totale baten stijgen met € 0,1 miljoen naar €0,8 miljoen. De afwijking is lager dan € 1 miljoen en zal niet verder worden toegelicht.

Lasten

De totale lasten stijgen met € 20,1 miljoen naar € 148,3 miljoen. Dit komt vooral door:

- Hogere lasten van 17,4 miljoen. Er is € 23 miljoen ontvangen uit de maartcirculaire en septembercirculaire voor de Tijdelijke Ondersteuning voor Noodzakelijke Kosten (TONK). TONK is bedoeld voor huishoudens die door de huidige omstandigheden te maken hebben met een onvoorzienbare en onvermijdelijke terugval in hun inkomen, en die daardoor noodzakelijke kosten niet meer kunnen voldoen en waarvoor andere regelingen niet of onvoldoende ontlasting bieden. De huidige prognose ligt € 5,6 miljoen lager, hiervan zal € 3,2 miljoen euro worden gebruikt als dekking voor de lasten Woonkostentoeslagen in het vierde kwartaal van het kalenderjaar 2021 plus intensiveringen binnen Armoedebestrijding. € 2,4 miljoen wordt overgeheveld naar 2022 om de verwachte stijgende kosten van Woonkostentoeslagen als onderdeel van de Bijzondere Bijstand in 2022 op te vangen.
- Hogere lasten van € 2,3 miljoen door twee intensiveringen: Inkomenstoeslag (ITT) voor een bedrag van € 1,5 miljoen en Kindtegoed voor een bedrag van € 0,8 miljoen euro.
- Hogere lasten van € 0,4 miljoen bij Schuldhulpverlening door toegenomen realisatie tijdens het eerste kwartaal bij de buurtteams.

Reserves

Voor dit programmaonderdeel zijn er geen reservemutaties.

Beleidsmatige afwijkingen

Door de coronacrisis verandert het gebruik van de minimavoorzieningen. Dit hangt samen met de beperkende maatregelen en met de economische situatie. Het gebruik van de Stadspas of het gratis openbaar vervoer is bijvoorbeeld afgenomen terwijl het beroep op de bijzondere bijstand en de sociaal raadslieden is toegenomen.

De ondersteuning van gedupeerde ouders in de hersteloperatie van de toeslagenaffaire is een flinke opgave in Amsterdam. Het college geeft dat voorrang. Wij bieden gedupeerde ouders ondersteuning aan op vijf leefgebieden: inkomen (schulden), wonen, zorg, gezin, werk. De buurt-teamorganisaties benaderen en ondersteunen ouders, in samenwerking met het gemeentelijk Doorbraakteam. Het Rijk vergoedt alle hulpactiviteiten voor gedupeerde ouders die voortkomen uit de toeslagenaffaire. Gemeenten ontvangen hiervoor via een specifieke uitkering (SPUK) een financiële bijdrage gebaseerd op het aantal gedupeerden in de gemeente.

Doelen

We hebben geen afwijkingen te melden op de doelen.

Activiteiten

Activiteit 7.3.1.2

We bieden kinderen uit een gezin met een minimuminkomen voorzieningen aan om te kunnen deelnemen aan sport en cultuur en om ondersteund te worden in onderwijsdeelname om zo de kansengelijkheid

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Stand na 8m	Prognose ultimo 2021
2	Aantal gebruikte activiteiten door kinderen en jongeren op het gebied van cultuur en sport en onderwijs	104.000	114.770	124.000	32.138	56.000

Activiteit 7.3.1.3

We bieden minimaregelingen aan voor alle Amsterdammers met een laag inkomen met als focus de doelgroep die we nog onvoldoende bereiken: werkende minima.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Stand na 8m	Prognose ultimo 2021
1	Het aantal unieke gebruikers van de Stadspas	58.000	60.569	74.000	36.532	50.000
2	Percentage werkende minima in loondienst dat gebruik maakt van minimaregelingen en/of schuldhulpverlening	27% (2015)	33%	41%	33%	35%

Toelichting

Activiteit 7.3.1.2 – indicator 2

Voor kinderen in gezinnen met een laag inkomen zijn er verschillende activiteiten die aangeboden worden via de Stadspas. Door de beperkende coronamaatregelen lagen veel activiteiten stil. Inmiddels hebben de samenwerkende partners het aanbod weer opgestart. We zien vooral vanaf augustus dat de kinderen de weg naar de activiteiten weer weten te vinden. We verwachten tot eind december een inhaalslag te kunnen maken.

Activiteit 7.3.1.3 – indicator 1

Vanwege de coronamaatregelen waren er de eerste helft van het jaar minder mogelijkheden om activiteiten aan te bieden. We zien echter een groei vanaf de tweede helft van het jaar. Van de dagtochten, Artis en rondvaarten is zeer veel gebruik gemaakt in augustus.

Activiteit 7.3.1.3 – indicator 2

De streefwaarde voor 2021 is gebaseerd op de oude berekening van OIS. OIS berekent momenteel het bereik van werkende minima in loondienst over een groter aantal minimaregelingen. Daardoor is het percentage bereikte werkende minima in loondienst lager dan de oorspronkelijke streefwaarde voor 2021. Om te kunnen vergelijken met de peilwaarde, is deze door OIS met terug-werkende kracht eveneens herberekend. We zien dat het bereik onder werkende minima in loondienst blijft groeien.

2.8 Volksgezondheid, jeugd en zorg

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	124,0	120,8	57,0	177,8
Lasten	1132,9	1127,6	59,1	1186,7
Totaal Programma 8 Volksgezondheid, jeugd en zorg	**-1008,9**	**-1006,8**	**-2,1**	**-1008,9**

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Apparaatslasten	151,5	171,1	40,9	212,0

Financiële toelichting

De begrotingswijzigingen in dit programma hebben een negatief effect van € 15,5 miljoen op de begroting. Het programma komt uit op een saldo van baten en lasten van € 1.022,2 miljoen. Per programmaonderdeel lichten we de begrotingswijzigingen verder toe.

2.8.1 Basisvoorzieningen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	96,4	96,1	58,5	154,6
Lasten	277,5	280,9	54,2	335,0
Saldo van baten en lasten	**-181,1**	**-184,8**	**4,3**	**-180,5**

Baten

De baten stijgen met € 58,5 miljoen naar € 154,6 miljoen. Dit komt door:

- Hogere baten van € 53,7 miljoen door de actualisatie van de begroting, met name door het opnemen van extra baten voor corona gerelateerde activiteiten, die vergoed worden door het ministerie van VWS.
- Hogere baten van € 5,5 miljoen doordat extra activiteiten worden uitgevoerd in verband met corona bij het Streeklab.
- Lagere baten van € 0,6 miljoen doordat minder taken worden uitgevoerd met betrekking tot forensische geneeskunde. Naar verwachting is dit in 2022 opgelost.
- Per saldo resteert nog een afwijking van € 0,1 miljoen die we verder niet toelichten, omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

Lasten

De lasten stijgen met € 54,2 miljoen naar € 335 miljoen. Dit komt door:

- Hogere lasten van € 53,1 miljoen door de actualisatie van de begroting, met name door extra corona gerelateerde activiteiten (teststraten, vaccinaties, bron & contactopsporing).
- Hogere lasten van € 1,6 miljoen vanwege extra middelen die in de maartbrief 2021 vanuit het Rijk beschikbaar zijn gesteld voor Perspectief jongeren in coronatijd. De middelen zijn bestemd voor het organiseren van activiteiten voor jongeren en zijn overgeboekt uit programma-onderdeel 8.3.
- Lagere lasten van € 1,0 miljoen inzake het Nationaal Museum Slavernijverleden, die zijn overgeboekt naar programmaonderdeel 8.4.
- Hogere lasten van € 0,6 miljoen voor forensische geneeskunde mede veroorzaakt door hogere kosten voor inhuur extern personeel en nadelige posten uit voorgaande jaren.
- Hogere lasten van € 0,3 miljoen, die zijn overgeboekt uit een ander programmaonderdeel, dit betreft coalitiemiddelen in verband met drugsbestrijding/voorlichting.
- Per saldo resteert nog een afwijking van € 0,4 miljoen die we verder niet toelichten, omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Onttrekking	0,9	0,6	0,0	0,6
Toevoeging	0,0	0,0	4,5	4,5
Mutatie reserves	**0,9**	**0,6**	**-4,5**	**-3,9**

Toelichting

Met het instellen van de reserve Versterking samenwerking laboratoria voor publieke gezondheidszorg doteren we € 4,5 miljoen in 2021. De reserve heeft als doel het uitvoeren van vervolgonderzoek naar de effecten van de Corona pandemie. En het voorbereiden van het Streeklaboratorium en de andere laboratoria in Amsterdam op een eventuele volgende gezondheidscrisis.

Beleidsmatige afwijkingen

We hebben geen relevante ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen te melden.

Doelen

We hebben geen afwijkingen te melden op de doelen.

Activiteiten

We hebben geen afwijkingen te melden op de activiteiten.

2.8.2 Wijkteams

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	1,7	0,1	0,0	0,1
Lasten	60,6	87,3	-1,6	85,7
Saldo van baten en lasten	**-58,9**	**-87,2**	**1,6**	**-85,6**

Baten
Er is geen sprake van begrotingswijzigingen.

Lasten
De lasten dalen met € 1,6 miljoen naar € 85,7. Dit komt door:

- Lagere lasten van € 1,5 miljoen voor Ouder- en Kindteams (OKT's) door lagere huisvestingslasten en in voor 2021 was een bedrag voor zorg gereserveerd dat als gevolg van de inkoop HSJH 2021 door de OKT's zelf zou worden geleverd. Hiervoor worden plannen ontwikkeld om beter aan de te sluiten op de individuele zorg. Voorgesteld wordt om € 1,0 miljoen in te zetten als dekking voor het tekort op de specialistische jeugdhulp.
- Per saldo resteert nog een afwijking van € 0,1 miljoen die we verder niet toelichten, omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

Reserves

Voor dit programmaonderdeel zijn er geen reservemutaties.

Beleidsmatige afwijkingen

We hebben geen relevante ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen te melden.

Doelen
We hebben geen afwijkingen te melden op de doelen.

Activiteiten
We hebben geen afwijkingen te melden op de activiteiten.

2.8.3 Individuele voorzieningen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	25,9	24,7	-1,5	23,2
Lasten	788,0	751,7	5,7	757,4
Saldo van baten en lasten	**-762,0**	**-727,0**	**-7,2**	**-734,2**

Baten

De baten dalen met € 1,5 miljoen naar € 23,2 miljoen. Dit komt door:

- Lagere baten van € 3,8 miljoen voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen als gevolg van de in de september circulaire opgenomen uitname vanwege de openstelling van de Wet langdurige zorg (Wlz) voor mensen met een psychische stoornis per 1 januari 2021.
- Hogere baten van € 2,3 miljoen voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen, omdat de gemeente Amsterdam een specifieke uitkering van het Rijk heeft ontvangen voor het versneld realiseren van (flexibele) huisvesting voor kwetsbare doelgroepen.

Lasten

De lasten stijgen met € 5,7 miljoen naar € 757,4 miljoen. Dit komt door:

- Hogere lasten van € 15,0 miljoen voor specialistische jeugdhulp, die gedekt worden uit het gemeentefonds. Dit is het gevolg van een stijging van cliënten in de relatief dure enkelvoudige zorgtrajecten (€ 10,0 miljoen) en onvoldoende doorstroommogelijkheden vanuit de hoog specialistische jeugdhulp (HSJS) naar voorzieningen voor beschermd wonen (€ 5,0 miljoen).
- Lagere lasten van € 15,4 miljoen voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen als gevolg van de in de september circulaire opgenomen uitname vanwege de openstelling van de Wet langdurige zorg (Wlz) voor mensen met een psychische stoornis per 1 januari 2021.
- Lagere lasten van € 8,6 miljoen conform de besluitvorming bij de Begroting 2022 om dit te besteden in 2022 in plaats van in 2021. Dit betreft onder andere incidentele Rijksmiddelen voor de aanpak van dak- en thuislozen die in 2022 tot besteding komen.
- Hogere lasten van € 4,8 miljoen voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen, waarvan € 2,5 miljoen aan ontvangen middelen uit de meicirculaire voor met name prijscompensatie Beschermd Wonen en € 2,3 miljoen voor het versneld realiseren van (flexibele) huisvesting voor kwetsbare doelgroepen.
- Hogere lasten van € 4,0 miljoen voor Individuele Betaalopdrachten (IBO's) voor niet- gecontracteerde zorg, die gedekt worden uit het gemeentefonds. Vanwege de aanhoudende druk op het jeugdstelsel kunnen niet alle aanvragen voor specialistische jeugdhulp door de huidige kernpartners in behandeling worden genomen. Hogere lasten van € 2,6 miljoen voor Specialistische jeugdhulp als gevolg van een extra incidentele Rijksbijdrage via de Septembercirculaire 2021 om de wachttijdenproblematiek in de jeugdzorg tegen te gaan. Van de eerder landelijk toegekende € 613 miljoen was € 55 miljoen nog niet verdeeld. Het Amsterdamse aandeel van dit restant is € 2,6 miljoen.
- Hogere lasten van € 2,0 miljoen voor Persoonsgebonden Budget (PGB) Jeugd, die gedekt worden uit het gemeentefonds. De stijging van de uitgaven is het gevolg van:
  - De nieuwe inkoop HSJH waardoor de huidige kernpartners niet meer alle zorg kunnen leveren en als zorg toch nodig blijkt te zijn, wordt dit via een PGB verleend;
  - De uitkomst in 'de zaak Brown', waardoor PGB een gelijkwaardig alternatief is geworden van specialistische jeugdhulp en niet meer als tweede zorgoptie voor ouders/jeugdigen mag worden aangeboden;
  - Het afschaffen van verplichting tot onderaannemerschap bij de aanbieders van hoogspecialistische jeugdhulp;
  - De verrekening van de kosten die de Sociale Verzekeringsbank (SVB) meer maakte voor de uitvoering van het pgb trekkingsrecht. Dit betreft de kosten die de SVB maakt om zorgverleners te betalen namens cliënten.
- Lagere lasten van € 1,7 miljoen vanwege extra middelen die in de maartcirculaire 2021 beschikbaar zijn gesteld voor Perspectief jongeren in coronatijd. Deze middelen zijn bedoeld voor het organiseren van activiteiten voor jongeren en zijn daarom overgeheveld naar programmaonderdeel 8.1.

- Hogere lasten van € 1,5 miljoen voor landelijk ingekochte zorgtrajecten voor Jeugd. De overschrijding wordt veroorzaakt doordat te weinig begroot is voor deze landelijke zorgtrajecten. Dit was de afgelopen jaren niet zichtbaar omdat de kosten onder de hoogspecialistische jeugdhulp werden geschaard. Door een verbetering in de administratieve aansluiting tussen ZorgNed en ons financieel systeem is de overschrijding duidelijk geworden.
- Hogere lasten van € 1,2 miljoen omdat de vraag op specifieke onderdelen waaronder Hulp bij huishouden hoger ligt dan verwacht en door de extra uitgaven voor Ambulante Ondersteuning in verband met de transitie Buurtteams. Door een latere instroom van cliënten bij Buurtteams hebben sommige aanbieders extra uitgaven voor Ambulante Ondersteuning. Deze tekorten worden gedekt door lagere lasten voor programmaonderdelen 8.1 en 8.2.
- Hogere lasten van € 1,1 miljoen voor het Steunpakket Sociaal, Mentaal, Welzijn, Leefstijl. Dit is een steunpakket van het rijk om de gevolgen van corona te helpen opvangen.
- Per saldo resteert nog een afwijking van € 0,8 miljoen die we verder niet toelichten, omdat de afwijkingen afzonderlijk kleiner zijn dan € 1 miljoen.

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Voorjaarsnota 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Onttrekking	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	1,3	0,0	13,8	13,8
Mutatie reserves	-1,3	**0,0**	**-13,8**	**-13,8**

Toevoeging

De verwachte stand van de egalisatiereserve Wmo per einde 2021 bedraagt € 15,2 miljoen, op grond van een verwachte aanvullende dotatie van € 13,8 miljoen. Conform de systematiek van de reserve wordt de onderbesteding op met name Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (€ 6,0 miljoen), Aanvullend Openbaar Vervoer (€ 2,8 miljoen) en Dagbesteding (€ 2,0 miljoen) aan de reserve gedoteerd. De incidentele onderbestedingen op Aanvullend Openbaar Vervoer en op Dagbesteding zijn het gevolg van de coronacrisis. Daarnaast is een incidenteel voordeel ontstaan bij de overheveling van Beschermd wonen plekken naar de WLZ. De middelen worden in latere jaren ingezet voor tegenvallers, zoals bij Hulp bij huishouden en Persoonsgebonden budgetten (Pgb) en voor de financiële risico's die de transities naar de nieuwe inkoopcontracten en naar buurtteams met zich meebrengen. Hiervoor wordt in 2022 een bestemmingsvoorstel voorgelegd. Een extra dotatie van € 2,7 miljoen wordt conform de besluitvorming bij de Begroting 2022 ingezet om de hogere lasten bij Hulp bij het huishouden in 2022 en 2023 te dekken.

Beleidsmatige afwijkingen

De nieuwe contractperiode voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen

(MO/BW) en aanvullende ondersteuning Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) ging niet in op de geplande datum van 1 april 2021. De aanbestedingsprocedures hebben we ingetrokken en we sloten overbruggingsovereenkomsten met huidige aanbieders MO/BW en de aanvullende ondersteuning Wmo. Dit betekent ook dat het voornemen om de tarieven voor MO/BW vast te stellen niet doorging. We hielden een evaluatie en herijking en we bereiden een nieuwe procedure voor.

Door de coronasituatie was er naast de winterkouderegeling ook extra noodopvang voor mensen die dak- en thuisloos zijn.

Doelen

Doel 8.3.2

Amsterdammers krijgen de juiste zorg op de juiste plek ongeacht hun leeftijd.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Waarde na 8m	Prognose ultimo 2021
5	De wachtlijsten voor MO/BW zijn afgenomen		13 maanden	8 maanden	ca. 16 maanden (afhankelijk van doelgroep)	16 maanden

8.3.2.5 De uitstroom uit voorzieningen stokt onder meer doordat het aantal beschikbaar komende woningen achterblijft. Daarbij is de instroom hoog uit de GGZ. We maakten in 2021 aanvullende afspraken met woningbouw-corporaties om meer woningen te leveren voor de doelgroep MO/BW. Met de extra incidentele middelen vanuit het landelijk plan van aanpak dakloosheid ‘

Een (t)huis, een toekomst’ bieden wij:

- tijdelijk extra plekken 24-uursopvang.
- extra inzet op preventie.
- meer en vernieuwde begeleiding geboden aan cliënten die op de wachtlijst staan, gericht op toeleiding naar werk, herstel en inzet van sociaal netwerk.

Op de langere termijn zullen we de effecten hiervan terugzien in de wacht-tijden. Door het budgetplafond levert de hogere vraag niet direct extra uitgaven op, maar nemen de wachttijden toe.

Activiteiten

Activiteit 8.3.1.1

We bieden opvang en zorg aan vrouwen, mannen en kinderen die betrokken zijn bij huiselijk geweld en kindermishandeling.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Stand na 8m	Prognose ultimo 2021
1	Percentage adviesvragen en meldingen van inwoners ten opzichte van het totaal	4% (2020)	n.v.t.	8%	Advies: 47,8% Melding: 4,3%	Advies: 50% Melding: 5%
3	Aantal mensen in opvang/ bezettingsgraad bij Blijf Groep	96% (2019)	94%	90%	96%	96%

Activiteit 8.3.1.2

We zorgen voor een goed functionerend Veilig Thuis.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Stand na 8m	Prognose ultimo 2021
1	Percentage huishoudens dat direct na de veiligheids-beoordeling en/of dienst[1] door Veilig Thuis overgedragen wordt naar het lokale veld (wijkteams jeugd en volwassenen)	n.v.t.	Amster-dam: 37%, gehele regio 37% (gehele lokale veld)		34,6% gehele regio Amsterdam-Amstelland 32,3% Amsterdam 45,4% Amstelland-gemeenten	37% gehele regio Amsterdam-Amstelland; 35% Amsterdam; 45% Amstelland-gemeenten
2	Het aandeel triagebesluiten welke binnen de wettelijke termijn van vijf werkdagen is afgerond vanaf binnenkomst van de melding		44%		51%	55%
3	Het aandeel triagebesluiten welke binnen de wettelijke termijn van vijf werkdagen is afgerond vanaf binnenkomst van de melding		56%		63%	65%

1 Telt niet op tot 100% ivm aandeel burgermeldingen.

Activiteit 8.3.2.1

We verstrekken via wijkzorg WMOvoorzieningen, zoals HbH, woon en vervoersvoorzieningen, ambulante ondersteuning en dagbesteding.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Stand na 8m	Prognose ultimo 2021
2	Aantal verstrekte Wmo voorzieningen	53.400 (2018)	57.780	52.000	60.542	n.v.t.
3	Aantal pgb's voor Wmo voorzieningen via SVB	4.444	5.036	3.600	2.402	4.000
4	Aantal cliënten met een pgb via gemeente	201 (2017)	302	160	216	320

8.3.1.1.1. Advies- en meldingen afkomstig van burgers

Bijna de helft van het totaal aantal adviesvragen komt van burgers. Dit is een goede ontwikkeling: burgers weten Veilig Thuis te vinden. Mogelijk heeft de chatfunctie van Veilig Thuis geholpen bij de groei van het aantal adviezen. Die chatfunctie stimuleert laagdrempelig contact. De meldingen van burgers daalden iets in 2021 tegenover vorig jaar. In absolute aantallen: van 301 in 2020 naar 289 in 2021. Dat het aantal meldingen in 2020 iets hoger was kan komen door de alertheid die er in de eerste helft van 2020 was vanwege de lockdown. We blijven het de komende periode volgen.

8.3.1.1.3. Aantal mensen in opvang/ bezettingsgraad bij Blijf Groep:

De bezettingsgraad van de Blijf Groep is de totale bezettingsgraad van crisesopvang en Begeleid Wonen voor vrouwen en voor mannen. In 2020 was de bezetting op de crisisopvang tijdelijk lager, namelijk 85 procent. Dit kwam door de coronamaatregelen. De bezettingsgraad van crisisopvang is nu met 95 procent weer bijna terug op het niveau van 2019. De bezetting bij Begeleid Wonen is 97 procent.

8.3.1.2.1. Overdrachten aan het lokale veld

Het aantal overdrachten aan het lokale veld is lager dan in 2020. Vooral in Amsterdam wordt er minder overgedragen aan het lokale veld. In de Amstelland-gemeenten ligt het aantal overdrachten meer dan 10 procentpunten hoger. Met het verdwijnen van Samen DOEN en de ontwikkelingen in de Amsterdamse keten draagt Veilig Thuis misschien vaker over aan andere zorgpartijen dan het lokale veld. Deze ontwikkeling volgt Veilig Thuis nauwgezet.

We onderzoeken de overdrachtspartijen van Veilig Thuis in Amsterdam. We willen weten aan wie Veilig Thuis zaken overdraagt. En of er een absolute afname zichtbaar is als we kijken naar de overdrachten aan het lokale veld.

8.3.1.2.2 Doorlooptijd veiligheidsbeoordeling

De doorlooptijd van de veiligheidsbeoordeling verbeterde tegenover 2020 en dat is volgens verwachting. De verbetering uit 2020 zetten we voort in 2021. Ook is het aantal dagen dat gemiddeld nodig is voor een veiligheids-beoordeling in de eerste helft van 2021 verkort. De wettelijke termijn van 5 dagen halen we nog niet altijd, maar de beoordeling doen we nu gemiddeld in 7 dagen. Vorig jaar was dat meer dan 10 dagen.

8.3.1.2.3 Doorlooptijd dienst Voorwaarden & Vervolg en Onderzoek

De doorlooptijd van beide diensten verbeterde tegenover 2020 en dat is volgens verwachting. De verbetering uit 2020 zetten we voort in 2021. Omdat het per maand sterk kan verschillen, stelden we de verwachting voor eind 2021 op 65 procent.

8.3.2.1.2 Aantal verstrekte Wmo-voorzieningen:

Doordat cliënten per 1 januari 2021 een nieuwe beschikking hebben gekregen, is het aantal beschikkingen dit jaar geen goede indicator. Dit omdat deze veel hoger zal zijn dan vorige jaren zonder dat het iets over een stijging in gebruik zegt.

Vanwege een wijziging in de financiering zijn alle cliënten per 1 januari 2021 opnieuw beschikt voor:

- ambulante ondersteuning.
- hulp bij huishouden.
- dagbesteding.

Hierdoor komt het aantal beschikkingen in 2021 veel hoger uit. Om dit intern te volgen kijken we naar unieke cliënten in plaats van naar beschikkingen. Want dit zegt meer over de groei van het gebruik van de voorzieningen. Volgend jaar stellen we een of meerdere nieuwe indicatoren voor om het gebruik van Wmo-voorzieningen te volgen.
Het aantal beschikkingen heeft daarom dit jaar geen directe relatie met de uitputting van middelen.

8.3.2.1.3 Aantal Persoonsgebonden budgetten (pgb's) voor Wmo-voorzieningen via Sociale Verzekeringsbank (SVB):

Het aantal afgegeven beschikkingen voor een pgb via SVB is in de eerste helft van het jaar een kleine 2.000. Hiermee zitten we onder het aantal van 2020 na een half jaar. Per 1 januari 2021 zijn het vaardigheidskader en het kwaliteitskader ingevoerd. Dit heeft zowel effect op nieuwe instroom voor pgb als op bestaande pgb-houders, vooral bij ambulante ondersteuning. Het aantal beschikkingen is inclusief 341 tijdelijke toekenningen. Het uiteindelijke effect zal daarom nog hoger zijn. We verwachten dat dit ook in de tweede helft van 2021 voor minder nieuwe instroom en minder herindicaties zorgt. Daarnaast maken we afspraken met de aanbieders van Safehouses zodat wij cliënten zonder regiobinding niet meer beschikken. De daling is het effect van eerder ingevoerde maatregelen. Bij de Voorjaarsnota 2021 is besloten tot maatregelen op pgb omdat de kosten al jaren stegen. We zien nu dat de maatregelen effect hebben.

8.3.2.1.4 Aantal cliënten met een pgb via gemeente:

De toename in het aantal cliënten met een pgb via ons uit 2020 lijkt in 2021 door te zetten. Net als vorig jaar zit dit vooral bij scootmobiels. Bij de Voorjaarsnota 2021 pasten we de begroting voor 2021 aan vanuit het behaalde resultaat in 2020.

2.8.4 Diversiteit

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0
Lasten	6,9	7,8	0,8	8,6
Saldo van baten en lasten	**-6,9**	**-7,8**	**-0,8**	**-8,6**

Baten
Er zijn geen baten in dit programmaonderdeel.

Lasten
De totale lasten stijgen met € 0,8 miljoen naar € 8,6 miljoen. Dit komt vooral door:

- Hogere lasten van € 0,5 miljoen inzake het Nationaal Museum Slavernij-verleden. Uit programmaonderdeel 8.1 is € 1,0 miljoen overgeboekt, waarvan € 0,5 miljoen wordt doorgeschoven naar 2022 conform de verwachte bestedingen in dat jaar.
- Per saldo resteert nog een afwijking van € 0,3 miljoen die we verder niet toelichten, omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

Reserves

Voor dit programmaonderdeel zijn er geen reservemutaties.

Beleidsmatige afwijkingen

We hebben geen relevante ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen te melden.

Doelen
We hebben geen afwijkingen te melden op de doelen.

Activiteiten
We hebben geen afwijkingen te melden op de activiteiten.

2.9 Duurzaamheid en ruimtelijke ordening

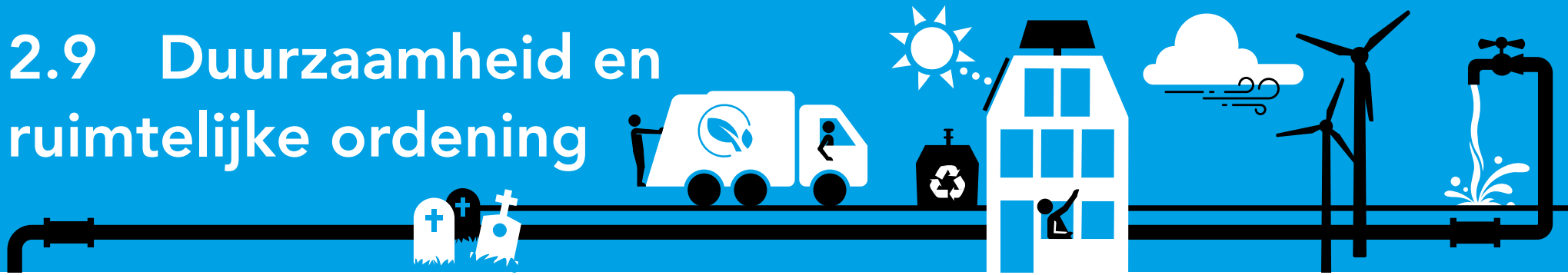

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	364,0	405,5	-14,4	391,1
Lasten	443,6	471,4	-23,0	448,4
Totaal Programma 9 Duurzaamheid en ruimtelijke ordening	**-79,6**	**-65,9**	**8,6**	**-57,3**

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Apparaatslasten	76,3	51,6	-24,0	27,6

Financiële toelichting

De begrotingswijzigingen in dit programma hebben een positief effect van € 8,6 miljoen op de begroting, waardoor het saldo uitkomt op € 57,3 miljoen negatief. Per programmaonderdeel lichten we de begrotingswijzigingen toe.

2.9.1 Riool en drinkwater

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	199,3	207,4	-4,9	202,5
Lasten	199,6	202,9	-6,5	196,4
Saldo van baten en lasten	**-0,4**	**4,5**	**1,6**	**6,1**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van op € 1,6 miljoen, waardoor het saldo uitkomt op € 6,1 miljoen. Het saldo van € 1,6 miljoen wordt verrekend met de egalisatiereserve drinkwater.

Baten

De totale baten dalen met € 4,9 miljoen naar € 202,5 miljoen. Dit komt vooral door:

- Lagere baten van € 4,9 miljoen door afname drinkwaterverbruik als gevolg van de coronamaatregelen en de tegenvallende zomer. In de maand juni zijn er stijgingen waargenomen in de drinkwatervraag vanwege het zomerse weer. Gedurende de maanden juli en augustus viel de drinkwatervraag terug vanwege het gematigde weer. Daarnaast hebben de coronamaatregelen invloed gehad op het drinkwater-levering. Met name de aanhoudende afwezigheid van de klanten die forensen en het aanhoudende lagere toeristen aantal hebben een groot nadelig effect op het drinkwatergebruik.

Lasten

De totale lasten dalen met € 6,5 miljoen naar € 196,4 miljoen. Dit komt vooral door:

- Lagere lasten van € 6,5 miljoen voor de drinkwatertaak. Vanwege de coronamaatregelen zijn de werkzaamheden die achter de voordeur plaatsvinden vertraagd en daarbij is meer ingezet op de investerings-werkzaamheden. Daarnaast zijn er door hernieuwde prijsafspraken lagere kosten voor chemicaliën, inkoop rivierwater en laboratorium.

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Onttrekking	6,0	2,7	-1,5	1,2
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0
Mutatie reserves	**6,0**	**2,7**	**-1,5**	**1,2**

Onttrekkingen aan reserves

Een lagere onttrekking van € 1,5 miljoen aan de egalisatiereserve drinkwater. De lagere baten en lagere lasten worden verrekend met de egalisatiereserve drinkwater wat leidt tot een lagere onttrekking. De baten voor drinkwater zijn lager door de coronacrisis en coronamaatregelen (€ 4,9 miljoen) en de lasten zijn lager door ook de coronamaategelen en hernieuwde prijsafspraken (€ 6,4 miljoen). Zie ook de toelichtingen bij de baten en lasten.

Toevoegingen aan reserves

Geen toevoeging aan de reserve drinkwater.

Beleidsmatige afwijkingen

De beleidsmatige afwijking betreft de Nieuwe Sanitatie in Buiksloterham en Strandeiland.
De pilot Buiksloterham wordt getemporiseerd waardoor het in bedrijf nemen van het lokale nieuwe sanitatie systeem opschuift in de tijd. Om de risico's van het project te kunnen beheersen moet eerst een aantal knelpunten worden opgelost. De belangrijkste zijn beheersing van de meerkosten in de woning, onderzoek naar hoe nieuwe sanitatie zich verhoudt tot het bouwen met lichte materialen en het opzetten van servicediensten voor onderhoud en beheer. Daarnaast is randvoorwaardelijk voor een doorstart van de pilot, dat binnen afzienbare termijn een ander woonblok met minimaal 160 aan te sluiten woningen wordt gevonden op één van de gemeentelijke kavels in Buiksloterham. Een gecommitteerde partner 'achter de voordeur' is een vereiste.

In het stedenbouwkundig plan van Strandeiland d.d. 7 nov 2019 is toepassing van Nieuwe Sanitatie uitgangspunt. Begin 2021 hebben de projectorganisatie Strandeiland en Waternet (vanuit de Amsterdamse rioleringstaak) geconcludeerd dat de risico's op storingen, lagere serviceniveaus dan wenselijk en meerkosten van de implementatie van vacuümriolering voor Strandeiland, met name in de woning, op dit moment te hoog zijn. Vooruitlopend op kennisname hiervan door de Raad, bereiden Waternet en het projectteam Strandeiland de uitfasering van vacuümriolering alvast voor. Het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht en de gemeente hebben in bestuurlijk overleg begin april besloten om parallel daaraan een gezamenlijk haalbaarheidsonderzoek naar een alternatieve vorm van Nieuwe Sanitatie zonder vacuümriool uit te voeren. Hierbij ligt de focus op verkenning van een alternatieve duurzame lokale waterzuivering met de mogelijkheid voor levering van thermische energie uit afvalwater op Strandeiland. In het bestemmingsplan is een kavel gereserveerd voor een lokale zuivering. De geprognosticeerde € 1,3 miljoen bestaat uit kosten voor:

- uitfaseren van het vacuümriool voor zwartwater.
- voorbereiden van het definitieve ontwerp van de droogweer-, grijs- en hemelwaterriolering.

Na afronding van de haalbaarheidsstudie in het eerste kwartaal van 2022 is er meer zicht op:

- de (meerjarige) kostenontwikkeling door afbouwen van vacuümriolering.
- de mogelijke invoering van andere rioleringsconcepten voor een eventuele lokale zuivering.

Beleidsmatige afwijkingen

We hebben geen relevante ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen te melden.

Doelen

We hebben geen afwijkingen te melden op de doelen.

Activiteiten

Activiteit 9.1.1.1

We produceren en leveren drinkwater.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Stand na 8m	Prognose ultimo 2021
1	Hoeveelheid m3 geleverd drinkwater	91,2	92,7	93,9		

Activiteit 9.1.1.2

We zorgen voor een optimale dienstverlening voor drinkwaterklanten.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Stand na 8m	Prognose ultimo 2021
1	Klanttevredenheid drinkwaterklanten	7,5	8.1	>8	Geen meting	Geen meting

Activiteit 9.1.1.3

We leggen huisaansluitingen drinkwater aan.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Stand na 8m	Prognose ultimo 2021
1	Aantallen huisaansluitingen		2.178	1.650	1.106	2.000

Activiteit 9.1.2.1

We leggen huisaansluitingen riolering aan.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Stand na 8m	Prognose ultimo 2021
1	Aantallen huisaansluitingen		2.676	3.500	812	2.000

Activiteit 9.1.2.2

We beheren, onderhouden en renoveren het rioolstelsel.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Stand na 8m	Prognose ultimo 2021
1	Aantal kilometers gerenoveerde riolering	38	37	38	12	27

Toelichting bij activiteit 9.1.1.1 We produceren en leveren drinkwater

De drinkwaterlevering hebben we lager geschat dan begroot. Door de corona-maatregelen zien we dat er minder geleverde kubieke meters drinkwater zijn. Vooral sluiten van de fabrieken en het lager aantal toeristen dan voor de coronacrisis hebben een groot effect op de afname.

Toelichting bij activiteit 9.1.1.2 We zorgen voor een optimale dienstverlening voor drinkwaterklanten.

Bij de omschakeling naar Dynamics365 hebben we het klanttevredenheids-onderzoek niet meegenomen in de MVP. Daardoor hebben we dit hele jaar nog geen klanttevredenheid kunnen meten rondom drinkwater. Dit betreft zowel de drinkwaterprocessen zelf, als het klantcontact hierover. De score voor de klanttevredenheidsprocessen betreft dan ook alleen de belasting-processen en is daarom niet representatief.

Toelichting bij activiteit 9.1.1.3 We leggen huisaansluitingen drinkwater aan.

De voornaamste reden voor de stijging is dat we meer huisaansluitingen aanlegden om loden binnenleidingen te vervangen.

Toelichting bij activiteit 9.1.2.1 Aantal huisaansluitingen Riolering.

Voor het aantal aansluitingen op jaarbasis moeten we rekening houden met de coronacrisis. We verwachten in het tweede helft van dit jaar minder aanvragen voor aansluitingen door terugval in de bouw.

Toelichting bij activiteit 9.1.2.2 We beheren, onderhouden en renoveren het rioolstelsel.

Om in de toekomst wel het aantal te renoveren km's er is een realistische planning nodig. Om die te krijgen zijn we bezig om de verschillende meerjarenprogramma's op elkaar af te stemmen. De insteek is dat de rioolwerkzaamheden leidend worden voor prioritering van de vervangings-opgave van verhardingen. Het resultaat moet zijn dat de vervangingspiek van riolering, maar ook het wegenprogramma, gerealiseerd wordt volgens een afgestemde 'gezamenlijke' jaarplanning. Met mede als doel dat er zo efficiënt mogelijk gewerkt wordt. We staan voor een onmogelijke taak om alsnog de benodigde vervanging te halen. Dit betekent vooralsnog dat er minder uitgegeven gaat worden op de investering Renovatie wat uiteraard ook geldt ook voor het overgebleven krediet van 2020.

2.9.2 Afval en grondstoffen

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	155,2	183,9	-7,6	176,3
Lasten	134,3	146,8	3,4	150,3
Saldo van baten en lasten	**20,9**	**37,1**	**-11,1**	**26,0**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een negatief effect van € 11,1 miljoen, waardoor het saldo uit komt op € 26,0 miljoen positief.

Baten

De totale baten dalen met € 7,6 miljoen naar € 176,3 miljoen. Dit komt vooral door:

- Lagere baten uit reinigingsrecht van € 3,4 miljoen door het college-besluit in april 2021 om ondernemers de mogelijkheid te bieden om restitutie aan te vragen voor de maanden dat zij gedwongen door Lock down gesloten zijn geweest. (zie verdere toelichting bij Corona impact)
- Lagere baten uit de afvalstoffenheffing van € 3,3 miljoen door een groter aandeel oninbaar en meer automatische ontheffingen en leegstand dan voorzien. Deze effecten zijn deels Corona gerelateerd. De lagere baten worden volledig gecompenseerd door de lagere lasten aan kwijt-scheldingen van de afvalstoffenheffing (zie toelichting onder lasten);
- Lagere baten van € 0,9 miljoen als gevolg van technische bijstelling doorbelastingen uren projecten (zie ook lasten).

Lasten

De totale lasten stijgen met € 3,4 miljoen naar € 150,3 miljoen. Dit komt vooral door:

- Hogere lasten van € 6,0 miljoen voor het afvalketen waaronder structurele knelpunten in de bedrijfsvoering (onderdeel van bestuurs-opdracht). Het nadeel op deze lasten vormt samen met het nadeel op de baten reinigingsrecht het verwacht tekort op het systeem afvalstoffenheffing van € 9,4 miljoen voor 2021;
- Hogere lasten (budget) van € 1,5 miljoen in verband met Corona compensatie van het Rijk ten behoeve van afval;
- Hogere lasten van € 0,5 miljoen door herverdeling van budgetten voor masterplan handhaving en reiniging;
- Lagere lasten van € 3,3 miljoen als gevolg van bijstelling raming kwijtscheldingen Afvalstoffenheffing;
- Lagere lasten van € 0,9 miljoen als gevolg van technische bijstelling doorbelastingen mens-uren projecten (zie ook baten);
- Lagere lasten van € 0,3 miljoen door verschuiving lasten wegens inbedding van inhuur in de lijn.

Reserves

Voor dit programmaonderdeel zijn er geen reservemutaties.

Beleidsmatige afwijkingen

Bestuurlijke relevante ontwikkelingen

2021 Staat voornamelijk in het teken van de voortdurende effecten van Corona, waardoor er meer huishoudelijk afval en minder bedrijfsafval wordt aangeboden. De sterke groei van aangeboden 'groot karton' zet daarbij extra druk op de inzameling.

Ook financieel heeft het aanhouden van Corona gevolgen voor de afvalketen: meer huishoudelijk afval betekent meer kosten; minder bedrijfsafval betekent dat er minder (commerciële) opbrengsten kunnen worden gegenereerd dan begroot, die niet volledig kunnen worden gecompenseerd door het mindere werk dat er rondom bedrijfsafval is.

Bij de Voorjaarsnota 2021 is ook de bestuursopdracht afvalstoffenheffing vastgesteld, waarbij opdracht is gegeven om meerjarig rust te brengen rondom de tarieven en de bedrijfsvoering bij Afval en Grondstoffen (financieel in control gecombineerd met goed werkgeverschap).

Doelen

Doel 9.2.1

Amsterdam voorkomt afval.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Waarde na 8m	Prognose ultimo 2021
1	Kilogram huishoudelijk afval per inwoner per jaar (BBVverplicht)	358 kg (2019)				386,3 kg
2	Kilogram huishoudelijk fijn en grof restafval per inwoner per jaar					FHA: 70 kg GHA:56 kg

Doel 9.2.2

Afval dat ontstaat, zamelen we zo duurzaam mogelijk in en krijgt een zo hoogwaardig mogelijke verwerking.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Waarde na 8m	Prognose ultimo 2021
1	Kilogram gescheiden stroom per inwoner per jaar t.o.v. totale stroom (scheidingspercentage)					32,5%
2	Kilogram gerecyclede stroom per inwoner per jaar t.o.v. gescheiden stroom (recyclepercentage)					23,2%

Activiteit 9.2.2.1

We zamelen huishoudelijk afval duurzaam in.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Stand na 8m	Prognose ultimo 2021
1	Percentage meldingen kapotte container op totaal aantal containers neemt af				25%	

Activiteit 9.2.2.2

We maken het voor bewoners makkelijk om hun afval op de juiste manier aan te bieden.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Stand na 8m	Prognose ultimo 2021
1	Aantal inzamelvoorzieningen voor GFT				144	

Activiteit 9.2.2.4

We informeren bewoners en betrekken bewoners bij de afvalinzameling en verwerking.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Stand na 8m	Prognose ultimo 2021
1	Percentage meldingen kapotte container op totaal aantal containers neemt af					

De indicatoren zijn onlangs vastgesteld bij de Voorjaarsnota 2021. Mede door de opgave rondom Corona en het op orde brengen van de bedrijfsvoering zijn er nog niet voor alle indicatoren peilwaarden beschikbaar. Ook zijn in het verleden niet altijd gegevens voor de nieuwe indicatoren geregistreerd. Waar mogelijk zal in volgende P&C producten dit verder worden aangevuld.

Activiteiten

We hebben geen afwijkingen te melden op de activiteiten.

2.9.3 Duurzaamheid en milieubeheer

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	1,3	5,3	-1,0	4,3
Lasten	78,4	85,4	-15,8	69,5
Saldo van baten en lasten	**-77,2**	**-80,0**	**14,8**	**-65,2**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 14,8 miljoen, waardoor het saldo uit komt op € 65,2 miljoen negatief.

Baten

De totale baten dalen met € 1 miljoen naar € 4,3 miljoen. Dit komt vooral door:

- lagere baten van € 1 miljoen voor de proeftuin aardgasvrije wijken. Betreft vooruit ontvangen Rijksmiddelen van in totaal € 6,8 miljoen. Verwacht wordt dat de bestedingen dit jaar met € 1 miljoen lager zullen uitvallen en worden doorgeschoven naar 2022.Bij de najaarsnota worden dus zowel de baten als de lasten met € 1 miljoen verlaagd.

Lasten

De totale lasten dalen met € 15,8 miljoen naar € 69,5 miljoen. Dit komt vooral door:

- Lagere lasten van € 6,1 miljoen, gedekt uit de reserve klimaatfonds. De projecten voor 2021 zijn geïnventariseerd en naar verwachting komen de lasten zo'n € 6,1 miljoen lager uit. Dit komt onder andere doordat een aantal verplichtingen dat is aangegaan pas in latere jaren zal worden uitbetaald, zoals bijvoorbeeld subsidies voor het aardgasvrij maken van bestaande bouw.
- Lagere lasten door verwerking van € 5,4 miljoen vanwege over-programmering. Dit betreft een technische begrotingsmutatie vanwege de systematiek van overprogrammering van SMF-projecten. Voor de overprogrammering van de SMF-projecten is het noodzakelijk om de hogere budgetten te compenseren met een negatieve stelpost waardoor het totale lastenniveau weer wordt teruggebracht naar het oorspronkelijke niveau. Deze last was ten onrechte centraal gealloceerd en is in de begroting 2021 naar evenredigheid verdeeld over de verschillend programmaonderdelen.
- Lagere lasten luchtkwaliteit van € 2,8 miljoen. De verwachte onder-besteding voor luchtkwaliteit heeft voor € 2,2 miljoen betrekking op het achterblijven van subsidie aanvragen o.a. als gevolg van de Corona-crisis. De subsidieregeling voor uitstootvrije voertuigen is daarom onlangs verlengd tot en met december 2022. De subsidie voor sloop en vervanging van dieselvoertuigen kon aangevraagd worden tot en met juli 2021 en de uitbetaling hiervan kan nog doorlopen in 2022. De overige lagere lasten van € 0,6 miljoen zijn het gevolg van het vervallen van handhaving voor de nieuwe milieuzones op buitenlandse kentekens, omdat er veel minder buitenlandse toeristen zijn die Amsterdam dit jaar bezoeken. Volgend jaar is de verwachting dat dit wel gaat plaatsvinden. Daarnaast wordt de uitwerking van privileges voor uitstootvrije stadslogistiek naar 2022 doorgeschoven zodat dit in samenhang kan gebeuren met de nieuwe afspraken die gemaakt worden met de branche over de toekomst van stadslogistiek in Amsterdam. In totaal zal € 2,8 miljoen worden doorgeschoven naar 2022. Dekking lasten luchtkwaliteit komt uit het Stedelijk MobiliteitsFonds (SMF).
- Lagere lasten van € 1,5 miljoen op bodemsaneringsprojecten door vertraging project waterbodem Zuidergas, minder uitgaven bodem-sanering grondexploitaties en minder subsidies voor reguliere bodem-saneringen.
- Lagere lasten van € 1 miljoen voor het opzetten van een proeftuin aardgasvrije wijken (zie toelichting onder baten van dit programma-onderdeel).
- Hogere lasten van € 0,3 miljoen door extra kosten voor de uitvoering van het programma aardgasvrij doordat de proceskosten voor de Warmtemotor niet uit de 50 miljoen duurzaam herstel worden gedekt.

Hierdoor blijft het in het programma duurzaam herstel gestelde doel van 10.000 aardgasvrije woningen haalbaar.
- De overige afwijkingen van € 0,5 miljoen lichten we niet toe omdat deze kleiner zijn dan € 1 miljoen.

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Onttrekking	50,1	45,2	-6,7	38,5
Toevoeging	58,9	40,6	0,8	41,4
Mutatie reserves	**-8,8**	**4,6**	**-7,5**	**-2,9**

Onttrekkingen aan reserves

De onttrekkingen dalen met € 6,7 miljoen ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door:
- Een lagere onttrekking van € 6,1 miljoen aan de reserve klimaatfonds; dit hangt samen met de lagere lasten op dit onderdeel.
- Een lagere onttrekking van € 1,5 miljoen aan de reserve bodem-sanering; dit hangt samen met de lagere lasten op de bodem-saneringsprojecten.
- Een hogere onttrekking van 0,6 miljoen aan reserve energie verduurzaming woningen vanwege de hogere lasten in 2020, en een hogere onttrekking van 0,3 miljoen (restant reserve) om lasten programma aardgasvrij te dekken. Dit hangt samen met de hogere lasten op dit onderdeel.

Beleidsmatige afwijkingen

De voortdurende coronacrisis had ook dit jaar gevolgen voor de activiteiten rondom duurzaamheid, zoals deze:
- Bijeenkomsten met bewoners en partijen in de stad gebeurden meestal niet meer live. Dit vingen we op met digitale contacten en bijeenkomsten.
- Geplande projecten samen met getroffen sectoren gingen dit jaar ook niet door. Denk hierbij aan de evenementensector en de zorg.
- Vanuit duurzaamheid werken we mee aan plannen voor duurzaam herstel voor zowel het economisch herstel als het (versneld) halen van de duurzaamheidsdoelstellingen.

Verder hebben wij geen ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen te melden.

Doelen en activiteiten

Voor zover de stand van de indicatoren na 8 maanden voor de doelen en activiteiten nu bekend is, is er geen aanleiding om voor de doelen en activiteiten de prognose ultimo 2021 bij te stellen.

2.9.4 Ruimtelijke ordening

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	0,6	0,5	-0,1	0,4
Lasten	23,8	28,2	-3,9	24,4
Saldo van baten en lasten	**-23,2**	**-27,7**	**3,8**	**-23,9**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 3,8 miljoen, waardoor het saldo uit komt op € 23,9 miljoen negatief.

Baten

De totale baten dalen met € 0,1 miljoen naar € 0,4 miljoen. Dit komt vooral door:

- Lagere lasten van € 0,1 miljoen. Deze begrotingsmutatie is met name het gevolg van de samenstelling van de dossiers Amstelveen. De uitval in te scannen meter door dubbelingen is hoger dan de ingeschatte 10%.

Lasten

De totale lasten dalen met € 3,9 miljoen naar € 24,4 miljoen. Dit komt vooral door:

- Lagere lasten van € 0,4 miljoen bij de stadsdelen voor het digitaliseren van bouwdossiers. Deze mutatie is het gevolg van een onderbesteding, die komt met name doordat de werkvoorraad minder lastig en minder omvangrijk is gebleken dan verwacht.
- Negatieve lasten van € 9,3 vanwege enerzijds hogere lasten (m.n. salaris en inhuur) en anderzijds door hogere dekking declarabele uren aan opdrachtgevers.
- Hogere lasten € 0,4 miljoen. Betreft een bijdrage aan de oplossing van de stelpost Digitaal Stelsel Omgevingswet.
- Lagere lasten van € 0,3 miljoen vanwege een technische begrotings-mutatie vanuit de overprogrammering van de SMF-projecten.
- Hogere lasten van € 0,4 miljoen. Bestuurlijk afgesproken dat Almere en Amsterdam het organiseren van de Floriade Amsterdam Almere 2022 een gezamenlijke inzet is voor de Metropoolregio Amsterdam. Een inhoudelijke en programmatische deelname van Amsterdam aan de Floriade Expo 2022,op meerdere onderdelen uitgewerkt, zoals inrichting van een kavel op de Floriade met een tijdelijk paviljoen en buiteninrichting.
- Additionele kosten invlechting Weesp van € 2,0 miljoen.
- Hogere lasten van € 1,0 miljoen. Het project Zeecruise kende vorig jaar een onderbesteding, net als de projecten IJ-oevers en Sprong over 't IJ. De besluitvorming over het advies oeververbinding duurt langer dan vooraf gepland. Het is een zorgvuldig proces samen met partners als RWS en alles draait om draagvlak. Daarom zijn werkzaamheden van 2020 naar dit jaar verschoven. Voor het project Zeecruise heeft is een deel van de in 2020 geplande werkzaamheden, met name het vervolgonderzoek naar verplaatsing Passenger Terminal Amsterdam en het opstellen van de beleidsvisie Zeecruise, verschoven naar 2021.
- Hogere lasten van € 0,3 miljoen. De integrale ontwerpmethode openbare ruimte (IOOR) is een veelbelovende ontwerpinnovatie die tot forse besparingen in de projecten kan leiden. Bij de Voorjaarsnota is afgesproken om de gerealiseerde kosten in 2021 te betrekken bij de begroting in de Najaarsnota.
- Hogere lasten van € 0,9 miljoen vanwege de kosten voor de uittreding van Weesp aan Omgevingsdienst Gooi & Vechtstreek.
- Hogere lasten van € 0,4 miljoen vanwege het besluit van de gemeente-raad Weesp om extra budget beschikbaar te stellen voor het project Weesper Sluis.
- Hogere lasten van € 0,7 miljoen voor de implementatie van de Omgevingswet. In 2018 is de start gemaakt met de implementatie van de Omgevingswet. Jaarlijks wordt de begroting over de jaarschijven beoordeeld en worden de budgetten aangepast. Het overschot bedroeg €1,1 miljoen. Hiervan wordt € 0,7 miljoen ingezet in 2021 voor de borging van de nieuwe instrumenten van de Omgevingswet in de organisatie.
- Hogere lasten van € 0,1 miljoen vanwege diverse wijzigingen. Deze lichten we hier niet verder toe.

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Onttrekking	0,4	1,9	1,0	2,9
Toevoeging	4,9	0,2	0,0	0,2
Mutatie reserves	**-4,5**	**1,7**	**1,0**	**2,7**

Onttrekkingen aan reserves

De hogere onttrekking aan de reserve van € 1,0 miljoen ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting. Dit wordt vooral veroorzaakt door:

- Een hogere onttrekking van € 1,0 miljoen aan de reserve IJoever verbindingen; dit hangt samen met de hogere lasten op dit onderdeel.

Beleidsmatige afwijkingen

Doelen

We hebben geen afwijkingen te melden op de doelen.

Activiteiten

Activiteit 9.4.1.1

We zorgen voor (wettelijke) kaderstelling en integrale ruimtelijke visievorming op verschillende schaalniveaus.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Stand na 8m	Prognose ultimo 2021
1	Aantal verkenningen en onderzoeken (thema's)	17 (2017)	12	5	5	7
2	Waarvan thema studies duurzame gebiedsontwikkeling		3	2	3	4
3	Aantal verkenningen en onderzoeken (gebieden)		2	3	2	3
4	Percentage demografische druk (BBVverplicht)	46,6 6 (2017)	Nog niet beschikbaar	Geen streefwaarde		

Activiteit 9.4.1.2

We zorgen voor integrale en kwalitatieve afwegingen bij inzet en prioritering ruimtelijke ontwikkeling.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Stand na 8m	Prognose ultimo 2021
1	Aantal vastgestelde principebesluiten		4	5	4	6

Activiteit 9.4.1.4

We bewaken de ruimtelijke kwaliteit; de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK) is vanuit een onafhankelijke positie verantwoordelijk voor het bewaken, adviseren en stimuleren van de ruimtelijke kwaliteit van Amsterdam.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Stand na 8m	Prognose ultimo 2021
1	Aantal toetsen van aanvragen omgevingsvergunning aan redelijke eisen van welstand en monumentenbeleid		8.900	9.000	6000	9000
2	Aantal adviezen voor het plaatsen van gebouwen of stads en dorpsgezichten op de gemeentelijke of rijksmonumentenlijst		22	10	13	20
3	Aantal integrale adviezen (vanuit de domeinen stedenbouw, architectuur, landschap en cultuurhistorie) aan initiatiefnemers en bestuurders		22	30	10	15

Activiteit 9.4.1.5

We leveren een bijdrage aan de samenhang in het beheer en de ontwikkeling van het regionale landschap rond Amsterdam.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Stand na 8m	Prognose ultimo 2021
1	Bezoekersaantallen Amstelland	3,1 miljoen	nog niet beschik-baar	3 miljoen	niet bekend	3 miljoen
2	Bezoekersaantallen Twiske Waterland	1,3 miljoen	1,6 miljoen	1 miljoen	niet bekend	1 miljoen
3	Bezoekersaantallen Spaarnwoude	5,1 miljoen	nog niet beschik-baar	5 miljoen	niet bekend	5 miljoen

Toelichtingen

9.4.1.1. We zorgen voor (wettelijke) kaderstelling en integrale ruimtelijke visievorming op verschillende schaalniveaus.
Het aantal verkenningen komt hoger uit dan geschat en heeft een iets andere verdeling. Dit heeft te maken met het toenemende belang van inpassen van de duurzaamheidsopgaven in ruimtelijke plannen. Daarom verhoogden we het aantal themastudies duurzame gebiedsontwikkeling. Deze verhoging lossen we binnen het budget op door de verkenningen kleiner te maken.

9.4.1.4 We bewaken de ruimtelijke kwaliteit; de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK) is vanuit een onafhankelijke positie verantwoordelijk voor het bewaken, adviseren en stimuleren van de ruimtelijke kwaliteit van Amsterdam.
Het aantal adviesaanvragen voor plaatsen van gebouwen of stads- en dorpsgezichten op de gemeentelijke monumentenlijst is aanzienlijk hoger dan voorzien. Het aantal adviesverzoeken voor de Integrale Commissie is echter lager dan voorzien. Het hogere aantal aanvragen voor monumenten en beschermde gebieden komt door een inhaalslag. Het gaat om gebouwen die ooit zijn gewaardeerd met een orde 1 maar om wisselende redenen niet eerder zijn aangewezen als monument. Het aantal integrale adviesverzoeken hangt af van de bereidheid van derden om plannen in de initiatieffase voor te leggen voor een onafhankelijk advies. Dat kan dus schommelen. Voor onze inzet is deze verschuiving saldoneutraal.

9.4.1.5 We leveren een bijdrage aan de samenhang in het beheer en de ontwikkeling van het regionale landschap rond Amsterdam.
De bezoekersaantallen rapporteren we 1 keer per jaar in het voorjaar, na afsluiting van het kalenderjaar. Er zijn dus geen tussentijdse cijfers beschikbaar.

2.9.5 Begraafplaatsen en crematoria

Financiële afwijkingen

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	7,7	8,3	-0,7	7,6
Lasten	7,4	8,1	-0,2	7,8
Saldo van baten en lasten	**0,2**	**0,2**	**-0,5**	**-0,3**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een negatief effect van € 0,5 miljoen, waardoor het saldo uitkomt op € 0,3 miljoen negatief.

Baten:
De totale baten dalen met € 0,7 miljoen naar € 7,6 miljoen. Dit komt vooral door:

- Lagere baten € 0,1 miljoen uit huuropbrengsten van uitvaartcentrum De nieuwe Noorder. Per 1 januari 2021 is de verhuur aan een uitvaartondernemer stopgezet. Het gebouw wordt nu verbouwd, zodat de exploitatie in eigen beheer kan worden uitgevoerd. Naar verwachting kan medio oktober worden gestart worden met de exploitatie.
- Lagere baten € 0,3 miljoen uit leges lijkbezorgingsrechten. De begraafplaatsen en crematoria hebben net als in 2021 te maken met opgelegde beperkingen als gevolg van corona. Door de 1,5 meter maatregel kunnen minder nabestaanden een uitvaart bijwonen.
- Lagere baten € 0,3 miljoen uit opbrengst producten. Door de beperking van het aantal nabestaanden dat toegestaan is in onze aula's en koffiekamers zijn er minder uitvaarten geweest en waardoor ook de opbrengst vanuit consumptieverkopen ook fors is gedaald.

Lasten:
De totale lasten dalen met € 0,2 miljoen naar € 7,9 miljoen. Dit komt vooral door:

- Lagere personeelslasten € 0,2 miljoen als gevolg van vacatureruimte.
- Hogere lasten € 0,1 miljoen vanwege extra inhuur bewaking om de opgelegde beperkingen door corona voor wat betreft aantal nabestaanden dat een uitvaart mag bijwonen en het handhaven van de 1,5 meter maatregel in de genoemde ruimten.
- Lagere lasten van € 0,1 miljoen door minder inkopen van consumptiegoederen.

Reserves

Voor dit programmaonderdeel zijn er geen reservemutaties.

Beleidsmatige afwijkingen

Doelen

Doel 9.5.1

Amsterdam geeft tegen kostendekkende tarieven de mogelijkheid tot begraven en cremeren, waarbij ruimte is voor ieders persoonlijke wens, ongeacht sociale, religieuze of culturele achtergrond.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Waarde na 8m	Prognose ultimo 2021
1	Kostendekkendheid leges lijkbezorgingsrechten.	95% (2018)	98%	100%	100%	96%

De schatting van de kostendekkendheid van de leges lijkbezorgingsrechten eind 2021 is vanuit de financiële afwijkingen 96%. Zie verder de toelichting op de ontwikkeling van de baten en de lasten.

Activiteiten

Activiteit 9.5.1.1

We faciliteren begravingen, crematies en herdenkingen, en onderhouden het culturele erfgoed van de begraafplaatsen; de parken en monumenten (het stenen archief van de stad).

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Stand na 8m	Prognose ultimo 2021
1	Aantal begravingen		698	700	446	670
2	Aantal crematies		2.456	2.400	1.454	2.200

Door de opgelegde beperkingen vanwege corona mogen op de gemeentelijke begraafplaatsen en crematoria maar heel weinig nabestaanden een uitvaart bijwonen. Uitvaartondernemers wijken daarom uit naar begraafplaatsen en crematoria waar meer nabestaanden de uitvaart kunnen bijwonen.

2.10 Grond

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	780,2	868,3	121,4	989,8
Lasten	524,3	556,5	91,6	648,1
Totaal Programma 10 Grond	**255,9**	**311,9**	**29,8**	**341,7**

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Apparaatslasten	135,3	-37,0	-21,8	-58,8

Financiële toelichting

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben, na verrekeningen met reserves, een positief effect van € 10,9 miljoen op de begroting. Dit bestaat uit een positief resultaat bij de tariefdiensten van € 8,9 miljoen (10.1 Grond) en een positief erfpachtresultaat van € 2,0 miljoen (10.2 Erfpacht). Het programma 10, zonder mutaties reserves, komt uit op een saldo van € 341,7 miljoen positief. Dit is een verbetering van € 29,8 miljoen. Per programmaonderdeel lichten we de begrotingswijzigingen toe.

2.10.1 Grond

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	553,8	539,8	193,0	732,9
Lasten	478,0	504,3	93,6	597,9
Saldo van baten en lasten	**75,8**	**35,6**	**99,4**	**135,0**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 99,4 miljoen, waardoor het saldo uitkomt op € 135,0 miljoen. Het programmaonderdeel Grond heeft voornamelijk betrekking op grondexploitaties. De opbrengsten en kosten in de grondexploitaties kunnen van jaar tot jaar sterk verschillen. De financiële ontwikkelingen moeten daarom over de gehele looptijd van de grondexploitaties worden bekeken. Het overgrote deel van de baten en lasten in dit programmaonderdeel verrekenen we met de balans of reserves. Het heeft daardoor geen relatie met de algemene middelen.

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben, na verrekeningen met reserves, een positief effect van € 8,9 miljoen op de begroting als gevolg van een positief resultaat van de tariefdiensten. Dit positief resultaat wordt deels ingezet voor hogere lasten in programma B, Bestuur en organisatie en programma 9, Duurzaamheid en ruimtelijke ontwikkeling (invlechting Weesp). De overige afwijkingen worden verrekend met balansposten. Het programmaonderdeel 10.1, zonder mutaties reserves, komt uit op een saldo van € 135,0 miljoen positief. Dit is een verbetering van € 99,4 miljoen.

Baten

De totale baten stijgen met € 193,0 miljoen naar € 732,9 miljoen. Dit komt vooral door:

- Hogere baten in de grondexploitaties van € 100,0 miljoen. We verwachten dat er meer uitgiftes (met name in de Zuidas) plaatsvinden in de grondexploitaties in 2021 en we hebben een subsidie van het Rijk ontvangen voor de woningbouwimpuls van € 20,0 miljoen.
- Hogere winstnemingen van € 78,1 miljoen. De winstnemingen worden jaarlijks bepaald en zijn afhankelijk van de voortgang van de grondexploitaties.
- Hogere baten van € 15,0 miljoen, omdat de erfpachtinkomsten van woningbouwcorporaties, die conform afspraak worden gedoteerd aan het Verveningsfonds, bij verkoop sociale huurwoning of canonherziening einde tijdvak vanaf nu in dit programmaonderdeel worden verantwoord in plaats van in programmaonderdeel 10.2. Het bedrag bestaat enerzijds uit een verschuiving van € 12,0 miljoen en anderzijds hogere baten van € 3,0 miljoen. De verschuiving betreft een administratieve wijziging, zodat de baten in hetzelfde programmaonderdeel worden verantwoord als de reserve waaraan ze worden gedoteerd.

Lasten

De totale lasten stijgen met € 93,6 miljoen. Dit komt vooral door:

- Hogere lasten van € 83,0 miljoen door hogere administratieve verrekeningen. Dit zijn geen uitgaven, maar betreft de verrekening van lasten en baten van de grondexploitaties met de balans, zoals hierboven toegelicht.
- Hogere lasten door een dotatie aan de voorziening plantekorten van € 20,0 miljoen, vooral als gevolg van een genomen investeringsbesluit met een negatief plansaldo.
- Lagere lasten bij tariefdiensten van € 8,9 miljoen door enerzijds hogere personeelskosten (€ 2,7 miljoen), waarvan lagere salariskosten (€ 8,0 miljoen) en hogere inhuur (€ 10,7 miljoen) en anderzijds een hogere interne omzet van -/- € 11,7 miljoen. De hogere interne omzet wordt verwacht door de huidige opdrachtenportefeuille en de productivi-

teit van de medewerkers. De hogere inhuur en lagere salarislasten komt doordat het moeilijk is om vacatureruimte in te vullen, ondanks dat de inhuurkosten voor projectmanagementactiviteiten lager zijn door een gewijzigd raamcontract. De prognose is onzeker, omdat de Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties (DBA) per eind 2021 mogelijk invloed heeft op lasten van de externe inhuur en de bijbehorende omzet.
- Lagere lasten voor het project Wallengebied van € 0,9 miljoen, omdat de afwikkeling van verkoop van panden pas in 2022 gebeurt. Dit is ook het jaar waarin het project wordt afgerond. Dit leidt tevens tot een lagere onttrekking.
- Overige hogere lasten van € 0,3 miljoen die we verder niet toelichten, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Onttrekking	242,8	159,6	11,3	170,9
Toevoeging	172,2	118,4	81,1	199,4
Mutatie reserves	70,6	**41,3**	**-69,8**	**-28,5**

Onttrekkingen aan reserves

Een hogere onttrekking aan de reserves van € 11,3 miljoen ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting. Dit wordt vooral veroorzaakt door:
- Een hogere onttrekking van € 7,0 miljoen aan de reserve Vereveningsfonds voor investeringen in de parken Rembrandtpark en Noorderpark, conform eerder genomen raadsbesluiten.
- Een hogere onttrekking van € 3,7 miljoen aan de reserve Vereveningsfonds enerzijds door een hogere onttrekking van € 20 miljoen ter dekking van de stijging van de voorziening plantekorten (zie toelichting lasten) en anderzijds een lagere onttrekking van € 16,3 miljoen door lagere uitgaven in de grondexploitaties die direct verrekend worden met de reserve.
- Een hogere onttrekking van € 0,6 miljoen aan de reserve Zuidas voor investeringen in de bibliotheek OBA Next. Vanaf 2025 worden deze middelen weer aan de reserve toegevoegd.
- Een hogere onttrekking van € 0,9 miljoen voor de bijdrage van de Gemeente Amsterdam aan het project Weespersluis dat momenteel nog door Weesp wordt uitgevoerd, maar vanaf 2022 onderdeel uitmaakt van de gemeentebegroting. Een lagere onttrekking van € 0,9 miljoen aan de reserve Wallengebied, zoals toegelicht bij de lasten.

Toevoegingen aan reserves

Een hogere toevoeging van € 81,1 miljoen aan de reserves leidt tot een dotatie van € 199,4 miljoen. De hogere toevoeging komt door:
- Een hogere dotatie van € 78,1 miljoen aan de reserves Vereveningsfonds en Zuidas door hogere winstnemingen in de grondexploitaties van € 78,1 miljoen, zoals toegelicht bij de baten.
- Een hogere dotatie van € 3,0 miljoen aan de reserve Vereveningsfonds omdat er meer sociale huurwoningen worden verkocht en er meer splitsingen worden aangevraagd. Conform afspraak wordt een deel van deze erfpachtinkomsten toegevoegd aan de reserve.

Beleidsmatige afwijkingen

We hebben geen relevante ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen te melden.

2.10.2 Erfpacht

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	226,4	328,5	-71,6	256,9
Lasten	46,4	52,2	-2,0	50,2
Saldo van baten en lasten	**180,0**	**276,3**	**-69,6**	**206,7**

De financiële stromen in de erfpachtexploitatie, de reserve afkoopsommen en de reserve financiering erfpachtgrond worden in dit programmaonderdeel toegelicht. In de door de raad vastgestelde Nota Financiële verantwoording grondexploitaties en erfpachtuitgifte is vastgelegd hoe deze financiële stromen administratief worden verwerkt en (een deel van) de baten en lasten met de reserves worden verrekend. De financiële stromen zijn het eenvoudigst op te splitsen in canon, reguliere afkoopsommen en afkoopsommen overstap.

De canon betalende rechten zijn reguliere (jaarlijkse) inkomsten voor de algemene middelen. Deze nemen toe bij nieuwe uitgiften. De grondwaarde bij uitgifte wordt door het onderdeel erfpacht als het ware “aangekocht” van de grondexploitatie en wordt gefinancierd met een binnengemeentelijke lening. Over deze lening wordt rente betaald.

- Als de canon in het voortdurende stelsel wordt afgekocht, ontvangt de gemeente een afkoopsom. Deze afkoopsom wordt aan de reserve afkoopsommen toegevoegd. De reserve Afkoopsommen is altijd gelijk aan de aankoopwaarde van de grond. Mocht de ontvangen afkoopsom hoger (of evt. lager) zijn dan de aankoopprijs), dan wordt dit verschil verrekend met de reserve financiering erfpachtgrond.
- De gemeente is in 2016 overgestapt van een voortdurend erfpacht-stelsel naar een eeuwigdurend erfpacht stelsel. Een overgestapt eeuwigdurend afgekocht recht heeft geen financiële waarde meer voor de gemeente en deze rechten worden voor € 1 op de balans gezet. Bij een overstap van het voortdurend stelsel naar het eeuwigdurend stelsel wordt allereerst de afkoopsom aangewend voor de aflossing van de bestaande grondwaarde op de balans waarna de meerwaarde conform de Nota Financiële Verantwoording Grondexploitaties en erfpacht-beheer wordt toegevoegd aan de reserve financiering erfpachtgrond. Van 2021 tot en met 2023 wordt in totaal € 500 miljoen afgedragen aan de algemene reserve van de gemeente. Dit betreft de afkoopsommen uit de Overstap en dit wordt aangevuld met de reeds beschikbare middelen in de reserve Financiering Erfpachtgrond.
- De rente over de reserve afkoopsommen en de reserve financiering erfpachtgrond komt ten gunste van de jaarlijkse exploitatie.

De afwijkingen in dit programmaonderdeel hebben, na verrekeningen met reserves, een positief effect van € 2,0 miljoen op de begroting als gevolg van een ontvangen boeterente door een te laat betaalde afkoopsom. De overige afwijkingen worden verrekend met reserves. Het programmaonderdeel 10.2, zonder mutaties reserves, komt uit op een saldo van € 206,7 miljoen positief. Dit is een vermindering van € 69,6 miljoen.

Baten

De totale baten dalen met € 71,6 miljoen naar € 256,9 miljoen. Dit komt vooral door:

- Lagere afkoopsommen uit het voortdurend stelsel van € 61,6 miljoen. Er worden meer uitgiften gedaan in het eeuwigdurend stelsel en minder in het voortdurend stelsel dan begroot. Deze middelen worden afgedragen aan de grondexploitaties in programmaonderdeel 10.1. De lagere afkoopsommen in het voortdurend stelsel leiden tot een lagere dotatie aan de reserve afkoopsommen van € 55 miljoen en een lagere dotatie aan de reserve financiering erfpachtgrond van € 6,6 miljoen, als gevolg van de omzetting van een afgekocht recht naar canonbetalend.

- Lagere afkoopsommen van € 12,0 miljoen, omdat meerwaarde die ontvangen wordt van woningcorporatierechten vanaf nu in programma-onderdeel 10.1 wordt verantwoord in plaats van in 10.2. De verschuiving betreft een administratieve wijziging, zodat de baten in hetzelfde programmaonderdeel worden verantwoord als de reserve waaraan ze worden gedoteerd.
  Het totaal van deze meerwaarde stijgt in 2021 met € 3,0 miljoen, omdat er meer sociale huurwoningen worden verkocht en er meer splitsingen worden aangevraagd. In totaal wordt in 2021 € 15,0 miljoen gedoteerd aan het Vereveningfonds.
- Hogere overige baten van € 2,0 miljoen als gevolg van een ontvangen boeterente, die een gunstig effect heeft op het jaarrekeningresultaat.

Lasten

De totale lasten dalen met € 2,0 miljoen naar € 50,2 miljoen. Dit komt vooral door:

- Lagere lasten omdat er voor de overstapregeling minder wordt ingehuurd en ook de beheerkosten lager uitvallen. Hierdoor wordt ook minder onttrokken aan de reserve Financiering Erfpachtgrond.

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Onttrekking	174,2	275,7	94,5	370,2
Toevoeging	225,8	282,0	34,9	316,9
Mutatie reserves	-51,6	**-6,2**	**59,6**	**53,4**

Onttrekkingen aan reserves

Een hogere onttrekking van € 94,5 miljoen aan de reserves leidt tot een onttrekking van € 370,2 miljoen. Dit wordt vooral veroorzaakt door:

- Een hogere onttrekking van de reserve Afkoopsommen van € 96,5 miljoen, omdat ontvangen afkoopsommen in het voortdurend stelsel vanaf nu worden administratief begroot als een dotatie in plaats van een (negatieve) onttrekking.
- Een lagere onttrekking van € 2,0 miljoen aan de reserve Financiering Erfpachtgrond door lagere kosten voor de overstapregeling.

In 2021 is € 150 miljoen geraamd als afdracht aan de algemene middelen vanuit de baten uit de overstapregeling. Dit verloopt volgens planning.

Toevoegingen aan reserves

Een hogere toevoeging van € 34,9 miljoen aan de reserves leidt tot een dotatie van € 316,9 miljoen. De hogere toevoeging komt door:

- Een hogere toevoeging aan de reserve Afkoopsommen van € 96,5 miljoen, zie onttrekkingen.
- Een lagere toevoeging van € 61,6 miljoen, doordat minder afkoopsommen uit het voortdurend stelsel worden ontvangen (€ 55,0 miljoen reserve Afkoopsommen en € 6,6 miljoen reserve Financiering Erfpachtgrond).

Beleidsmatige afwijkingen

We hebben geen relevante ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen te melden.

2.11 Wonen en groen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	105,8	88,5	9,4	97,8
Lasten	381,0	414,9	-5,5	409,4
Totaal Programma 11 Wonen en groen	**-275,2**	**-326,4**	**14,8**	**-311,6**

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Apparaatslasten	189,3	167,6	-19,4	148,2

Financiële toelichting

De begrotingswijzigingen in dit programma hebben een positief effect van € 14,8 miljoen op de begroting. Het programma komt uit op een negatief saldo van € 311,6 miljoen. Per programmaonderdeel lichten we de begrotingswijzigingen toe.

2.11.1 Wonen en bouwen

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	71,1	60,3	7,7	68,0
Lasten	159,1	159,8	-8,4	151,4
Saldo van baten en lasten	**-88,0**	**-99,5**	**16,1**	**-83,4**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 16,1 miljoen, waardoor het saldo uit komt op € 83,4 miljoen negatief.

Baten

De totale baten stijgen in met € 7,7 miljoen naar € 68,0 miljoen. Dit komt vooral door:

- Hogere baten van € 9,6 miljoen voor leges WABO (omgevingsvergunning voor bouwen, wonen, monumenten, ruimte, natuur en milieu). Op basis van het aantal vergunningaanvragen dat naar verwachting in 2021 wordt afgehandeld worden hogere legesopbrengsten verwacht. Zo zijn er veel vergunningen afgegeven voor met name appartementen in de stadsdelen Zuidoost en Nieuw-west.
- Lagere baten van € 1,5 miljoen voor de projecten Sanering Verkeerslawaai. Deze middelen komen uit een rijksbijdrage en worden doorgeschoven als de projecten niet in 2021 zijn afgerekend. Bij de NJN wordt de begroting 2021 geactualiseerd.
- Lagere baten van € 1,0 miljoen bij de bestuurlijke boetes Woninggebruik omdat door de coronamaatregelen er minder vakantieverhuur plaatsvindt in de stad en de handhaving (huisbezoeken) was aangepast.
- De overige afwijkingen van per saldo € 0,6 miljoen hogere baten betreffen afwijkingen die afzonderlijk kleiner zijn dan € 1,0 miljoen en niet verder worden toegelicht.

Lasten

De totale lasten dalen met € 8,4 miljoen naar € 151,4 miljoen. Dit komt vooral door:

- Lagere lasten van € 14,3 miljoen voor de bijdragen vanuit het corporatiebudget door bijstelling van de verwachte afronding van aanvragen in 2021. Deze lagere besteding hangt samen met de lagere onttrekking uit de corresponderende reserve.
- Lagere lasten van € 2,7 miljoen voor juridische kosten voor afhandelen van beroep en bezwaarschriften. Deze lasten worden verplaatst naar programma 2 omdat de inzet betrekking heeft op activiteiten in die programma's
- Lagere lasten van € 1,5 miljoen voor de projecten Sanering Verkeerslawaai. Deze middelen komen uit een rijksbijdrage en worden doorgeschoven als de projecten niet in 2021 zijn afgerekend.
- Hogere lasten van € 5,0 miljoen bij de stadsdelen voor de bouwtaken. Invoering van nieuwe wetgeving -Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)- vragen in 2021 extra ambtelijke capaciteiten en advieskosten om de wettelijke taken binnen de gestelde termijn te kunnen uitvoeren.
- Hogere lasten van € 2,9 voor de projectcapaciteit bij het ambtelijk opdrachtgeverschap. Door eerdere vertragingen is in 2021 capaciteit noodzakelijk (bijvoorbeeld Universiteitskwartier, Frederikspark en de bloemenmarkt). Daarnaast worden er overschrijdingen verwacht voor transformaties in de monumentale stad, winkeldiversiteit, de fusiekosten van Weesp en de kosten voor de inzet in de ontwikkelbuurten.
- Hogere lasten van € 1,0 miljoen omdat de gemeenteraad Weesp extra budget beschikbaar heeft gesteld voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH).
- De overige afwijkingen van per saldo € 1,2 miljoen hogere lasten betreffen afwijkingen die afzonderlijk kleiner zijn dan € 1,0 miljoen en niet verder worden toegelicht.

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Onttrekking	4,6	21,3	-13,0	8,3
Toevoeging	0,2	0,0	2,0	2,0
Mutatie reserves	**4,4**	**21,3**	**-15,0**	**6,3**

De onttrekkingen in dit programmaonderdeel dalen met € 13,0 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door:

- Een lagere onttrekking van € 14,5 miljoen vanuit het Corporatiebudget omdat in 2020 lagere lasten voor subsidies aan woningbouwcorporaties worden verwacht.
- Een hogere onttrekking van € 2,0 miljoen uit de reserve bouwstimulering van middelen die vrijvallen ten behoeve van de reserve Wooncoöperaties.
- De overige afzonderlijke afwijkingen van in totaal € 0,5 miljoen lagere onttrekkingen zijn kleiner dan € 1 miljoen en lichten we niet verder toe.

De toevoegingen in dit programmaonderdeel nemen toe met € 2,0 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door:

- Een toevoeging van € 2,0 miljoen aan de nieuw gevormde reserve Wooncoöperaties. De middelen in deze reserve worden ingezet om de risico's af te dekken op leningen die worden verstrekt aan de initiatieven voor wooncoöperaties.

Beleidsmatige afwijkingen

Toezicht op en handhaving van woninggebruik

Vanwege de coronamaatregelen lag het toerisme in Amsterdam in 2021 lange tijd nagenoeg stil. En nog steeds ligt het aantal toeristische overnachtingen ver onder het normale aantal. De afname van het toerisme in Amsterdam en de lockdowns hebben een grote invloed op de handhaving van woninggebruik. Dat is traditioneel een van de wijzen van woninggebruik waar we veel overtredingen worden geconstateerd. Bovendien hebben de maatregelen grote invloed op het toezichthouden op en handhaven van de woonregels.

Er worden veel minder onderzoeken ter plaatste uitgevoerd (buitendienst-onderzoeken). Dit komt doordat we in het belang van de volksgezondheid het aantal huisbezoeken beperkten. Tijdens de periodes waarin de coronamaatregelen het strengst waren, hebben we helemaal geen huisbezoeken afgelegd. Hierdoor is er minder woonfraude vastgesteld, wat geresulteerd heeft in minder handhavingsbesluiten.

Doelen

Doel 11.1.1

Voldoende beschikbaarheid van betaalbare en goede woningen.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Waarde na 8m	Prognose ultimo 2021
1	Aantal beëindigingen onrechtmatig woninggebruik, in gebruik genomen leegstaande woningen, opgeknapte woningen naar aanleiding van handhavings-maatregelen	300 (2013)	1.716	1.500	660	1.000

Doel 11.1.1 Voldoende beschikbaarheid van betaalbare en goede woningen.

Beëindigingen onrechtmatig gebruik

Door het plegen van interventies op woningleegstand, slechte woningkwaliteit of woonfraude wordt onrechtmatig gebruik van woningen beëindigd. Vanwege coronamaatregelen heeft er minder onderzoek plaatsgevonden naar onrechtmatig gebruik van woningen. Daardoor is ook het aantal beëindigingen onrechtmatig gebruik lager dan begroot.

Activiteiten

Activiteit 11.1.1.1

We stellen regels aan woninggebruik, handhaven daarop en faciliteren investeringen en handhaven op de kwaliteit van woningen.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Stand na 8m	Prognose ultimo 2021
2	Aantal handhavingsbesluiten	300	574	900	161	300
3	Aantal buitendienst onderzoeken		6.322	6.000	1.921	3.000

Activiteit 11.1.1.2

We faciliteren de verdeling van woonruimte en zorgen ervoor dat huishoudens passende woonruimte kunnen vinden.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Stand na 8m	Prognose ultimo 2021
2	Percentage mensen met een urgentie dat binnen drie maanden een woning vindt		55%	80%	59%	59%

Activiteit 11.1.3.1

We verstrekken omgevingsvergunningen en zien toe dat bedrijven en burgers voldoen aan actuele wet en regelgeving op het gebied van veiligheid, bouwveiligheid en infrastructuur.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Stand na 8m	Prognose ultimo 2021
1	Aantal ingediende aanvragen omgevingsvergunning voor de activiteit bouw, verdeeld naar de categorieën A1A2 uit de strategie Bouwtoezicht op Maat	7.839	5.511	4.689	3.125	4.797
2	Aantal ingediende aanvragen omgevingsvergunning voor de activiteit bouw, verdeeld naar de categorieën B1B8 uit de strategie Bouwtoezicht op Maat	7..839	1.232	1.571	664	1.008

Activiteit 11.1.1.1 We stellen regels aan woninggebruik, handhaven daarop en faciliteren investeringen en handhaven op de kwaliteit van woningen.

Aantal buitendienstonderzoeken en handhavingsbesluiten
Door de coronacrisis ligt het toerisme in Amsterdam nog altijd op een veel lager peil dan in voorgaande jaren. Veelal vinden buitendienstonderzoeken plaats op grond van meldingen van vermoedens van misbruik van regels woninggebruik plaats. Omdat er minder meldingen waren, waren er ook minder buitendienstonderzoeken in de eerste 8 maanden van 2021. Ook beperkten we vanwege de coronamaatregelen en in het belang van de gezondheid van de toezichthouders het aantal huisbezoeken. Daardoor waren het aantal handhavingsbesluiten woonfraude met 161 in de eerste 8 maanden en een prognose per eind 2021 van 300 fors lager dan in voorgaande jaren en het begrote aantal van 900 in 2021.

Activiteit 11.1.1.2 We faciliteren de verdeling van woonruimte en zorgen ervoor dat huishoudens passende woonruimte kunnen vinden.

Percentage mensen met een urgentie dat binnen drie maanden een woning vindt

Er is een toegenomen kloof tussen de behoefte aan woningen voor kwetsbare groepen en de beschikbaarheid van deze woningen. Dit is de komende jaren extra knellend door:

- de forse extra toestroom van statushouders.
- toename van de problematiek van dak- en thuisloosheid.
- stijging van het aantal sociaal medisch urgenten.

We verwachten dat we dit jaar slechts de helft van de huishoudens die in aanmerking komen voor huisvesting ook kunnen huisvesten. Dit ondanks dat we alles proberen om toch huisvesting te bieden Dit is terug te zien in de oplopende wachttijden.

Activiteit 11.1.3.1 We verstrekken omgevingsvergunningen en zien toe dat bedrijven en burgers voldoen aan actuele wet en regelgeving op het gebied van veiligheid, bouwveiligheid en infrastructuur.

Het aantal vergunningen voor de uitvoering van grote (Bom B1-B8) en kleine (Bom A1-2) bouwwerken daalde ten opzichte van 2020. De vergunning-aanvragen voor de VTH-taken zijn altijd dynamisch door:

- economische omstandigheden.
- stedelijke ontwikkelingen.
- coronamaatregelen.
- klimaatmaatregelen.

De gefaseerde overgang naar het nieuwe registratiesysteem leidt in 2021 nog niet tot 100% valide prognoses. In het jaarverslag 2021 zetten we een volgende stap in het valideren van de cijfers. Daarnaast is de peilwaarde per ongeluk verkeerd weergegeven. De waarde van 7.839 is vermoedelijk een optelsom van de grote en kleine bouwwerken

2.11.2 Onderhoud openbare ruimte en reiniging

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	30,9	25,5	2,8	28,3
Lasten	146,5	150,3	3,8	154,1
Saldo van baten en lasten	**-115,6**	**-124,9**	**-1,0**	**-125,8**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een negatief effect van € 1,0 miljoen, waardoor het saldo uit komt op € 125,8 miljoen negatief.

Baten

De baten in dit programmaonderdeel stijgen met € 2,8 miljoen ten opzichte van de laatste vastgestelde begroting. Dit wordt veroorzaakt door:

- Hogere baten door het uitvoeren van projecten in de openbare ruimte waarbij materiaal wordt geleverd en doorbrekend aan derden. Tegenover dit bedrag zijn er ook hogere uitgaven gedaan (zie Lasten) (€ 2,6 miljoen).
- Hogere baten door incidentele verkoop van een (verouderd) deel van het wagenpark (€ 0,9 miljoen).
- De overige afwijkingen van per saldo € 0,7 miljoen lagere baten betreffen afwijkingen die afzonderlijk kleiner zijn dan € 1,0 miljoen en niet verder worden toegelicht.

Lasten

De lasten in dit programmaonderdeel stijgen met € 3,8 miljoen ten opzichte van de laatste vastgestelde begroting. Dit wordt veroorzaakt door:

- Hogere lasten door het opleveren van meer materiaal aan diverse projecten in de stad. De materialen worden eerst ingekocht en betaald en vervolgens doorbelast naar derden/aannemers. Het gaat hier om een saldo neutrale mutatie. De baten en lasten worden met een gelijk bedrag verhoogd (€ 2,6 miljoen).
- Hogere lasten door achterstallig onderhoud en meerkosten voor kades en bruggen. Deze uitgave wordt gedekt uit de reserve Achterstallig Onderhoud (€ 1,6 miljoen).
- Hogere lasten door meerkosten als gevolg van het inkoopproces en door een overbesteding op huurkosten. (€ 0,9 miljoen).
- Lagere lasten doordat het ingroei budget van € 1,1 miljoen op dit programmaonderdeel is verwerkt bij de voorjaarsnota 2021. Dit budget wordt ingezet voor dagelijkse onderhoud groen (programmaonder-deel 11.3 Groen).
- Overige mutatie lagere lasten, lichten we niet verder toe omdat deze kleiner zijn dan € 1,0 miljoen (€ 1,2 miljoen).

Reserves

Voor dit programmaonderdeel zijn er geen reservemutaties.

Beleidsmatige afwijkingen

Doelen

Doel 11.2.1

De openbare ruimte is schoon en heel.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Waarde na 8m	Prognose ultimo 2021
1	Het onderhoud van de straten en stoepen in uw buurt wordt door de bewoners beoordeeld op 7,0	6,6	6,7	7,0	n.v.t.	7,0
2	Het schoonhouden van de straten en stoepen wordt door de bewoners beoordeeld op een 7,0	6,6	6,5	7,0	n.v.t.	7,0
3	Het schoonhouden van het groen wordt door de bewoners beoordeeld op een 7,0	6,4	6,7	7,0	n.v.t.	7,0

Doel

De openbare ruimte is overal functioneel en duurzaam ingericht.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Waarde na 8m	Prognose ultimo 2021
1	Tevredenheid van bewoners met de inrichting van de woonomgeving	7,0	7,0	7,0	n.v.t.	7,0

11.2.1 & 11.2.2 De indicatoren van doel 11.2.1 en 11.2.2 worden gemeten in Het Wonen in Amsterdam onderzoek. Dit onderzoek wordt in de zomer van 2021 uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn in het 1e kwartaal van 2022 beschikbaar. We verwachten op deze indicatoren te rapporteren in het jaarverslag 2021.

Activiteiten

Activiteit 11.2.1.1

We voeren het dagelijks beheer uit en houden de openbare ruimte schoon (daar waar het er toe doet).

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Stand na 8m	Prognose ultimo 2021
1	Percentage niveau B van alle gebieden		Schoon: 86% - Verhardingen 79%	80% & 85%	Schoon: 86% Verhardingen: 59%	Schoon: 85% Verhardingen: p.m.

11.2.1.1 We zien een daling in de beeldkwaliteit van verhardingen. Bij het jaarverslag 2021 bekijken we of dat blijvend is.

2.11.3 Groen en dierenwelzijn

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	3,8	2,7	-1,1	1,5
Lasten	75,4	104,7	-0,8	103,9
Saldo van baten en lasten	**-71,6**	**-102,1**	**-0,3**	**-102,4**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een negatief effect van € 0,3 miljoen, waardoor het saldo uit komt op € 102,4 miljoen negatief.

Baten

De totale baten dalen in met € 1,1 miljoen naar € 1,5 miljoen. Dit komt vooral door:

- Lagere baten van € 1,5 miljoen voor de verhuur van campingplaatsen en de horeca op Camping Vliegenbos door de geldende corona-maatregelen.
- De overige afwijkingen van per saldo € 0,4 miljoen hogere baten betreffen afwijkingen die afzonderlijk kleiner zijn dan € 1,0 miljoen en niet verder worden toegelicht.

Lasten

De totale lasten dalen met € 0,8 miljoen naar € 103,9 miljoen. Dit komt vooral door:

- Lagere lasten van € 2,5 miljoen voor de projecten die worden gefinancierd vanuit het Stedelijk mobiliteitsfonds (SMF). Voor het SMF wordt een technische begrotingsmutatie van € 4,1 miljoen doorgevoerd in verband met de systematiek van overprogrammering van deze projecten. Voor de overprogrammering van de SMF projecten is het noodzakelijk om de hogere budgetten te compenseren met een negatieve stelpost waardoor het totale lastenniveau weer wordt teruggebracht naar het oorspronkelijke niveau. Deze last was ten onrechte centraal gealloceerd en is nu naar evenredigheid verdeeld over de verschillende programmaonderdelen. Daarnaast worden de lasten voor de Groengelden bijgesteld met € 1,6 miljoen op basis van de verwachte projectuitgaven in 2021.
- Lagere lasten van € 1,0 miljoen omdat dit bedrag voor het herstelplan bomen in verband met het plantseizoen wordt overgeheveld van 2021 naar 2022. Dit bedrag wordt gedekt uit de reserve Stadsbehoud.
- Hogere lasten van € 1,1 miljoen door het verplaatsen van het ingroeibudget uit programmaonderdeel 11.2 naar Programmaonderdeel 11.3 Groen. Het budget wordt ingezet voor de hogere uitgaven dagelijks beheer en onderhoud groen.
- De overige afwijkingen van per saldo € 1,6 miljoen hogere lasten betreffen afwijkingen die afzonderlijk kleiner zijn dan € 1,0 miljoen en niet verder worden toegelicht.

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Onttrekking	1,2	2,4	0,0	2,4
Toevoeging	0,0	0,0	5,0	5,0
Mutatie reserves	**1,2**	**2,4**	**-5,0**	**-2,6**

Onttrekkingen aan reserves

Geen wijzigingen in de onttrekkingen.

Toevoegingen aan reserves

Vanuit het Vereveningsfonds wordt € 5,0 miljoen toegevoegd aan de reserve Kwaliteitsimpuls Groen ten behoeve van projecten in het Noorderpark.

Beleidsmatige afwijkingen

Bestuursopdracht Amsterdamse Bos
In 2021 wordt invulling gegeven aan de Bestuursopdracht "Amsterdamse Bos duurzaam op orde". Onderdeel van deze opdracht is de huidige staat van het onderhoud in beeld te brengen, het budget af te zetten tegen benodigd budget voor dagelijks beheer en onderhoud. Hierbij wordt ook gekeken of er mogelijkheden zijn tot verhogen van de inkomsten.

Bestrijding ziekten & plagen 2021
In 2021 heeft wederom een grote uitbraak van iepziekte plaatsgevonden. Hierbij zijn enkele honderden iepen aangetast en zijn deze, conform iepen-protocol, verwijderd om verdere verspreiding te voorkomen. De uitbraak was groter dan voorzien en hierdoor is sprake van een overschrijding van € 0,7 miljoen op het beschikbare budget voor bestrijding ziekten en plagen. In Amsterdam geldt een herplantplicht en zullen nieuwe bomen aangeplant moeten worden ter compensatie van de verwijderde exemplaren. Geraamd is dat het herplanten van deze iepen ca. € 2,5 miljoen zal kosten.

In 2021 is in het kader van de bestrijding van de Japanse Duizendknoop ca. 210 locaties gesaneerd. Dit is meer dan vooraf geprognotiseerd, opdrachten zijn naar voren getrokken om de uitvoering inclusief nazorg binnen de aan de markt aanbestede contractperiode te kunnen realiseren.

De grote overlast door de eikenprocessierups zoals zich in 2019 en 2020 hebben voorgedaan is in 2021 achterwege gebleven. Met de ervaringen uit die jaren is er dit jaar gewerkt aan een beter registratie- en meldingssysteem.

Regulier vervangingsprogramma bomen
Jaarlijks worden ruim. 80.000 bomen gecontroleerd op veiligheid. Tot en met 2023 ligt er een programma om jaarlijks 2.000 tot 2.500 bomen per jaar te vervangen om zo de veiligheid te borgen. Planten van bomen kan in de (winter-)periode november tot en met april.

Gedurende 2021 zijn dode, onveilige bomen verwijderd, ecologische houtopstanden gecreëerd en worden plantgaten voorbereid. In de winterperiode 2021-2022 staan nu 2.300 bomen gepland om aangeplant te worden. Een deel van de bomen wordt in het voorjaar 2022 gepland.

Gaasperdammertunnelpark
Planning is dat in oktober 2021 het nieuw aangelegde park op de Gaasper-dammertunnel wordt opgeleverd. De hoogte voor het beheer en onderhoud van het park wordt bepaald op basis van de normkostensystematiek als onderdeel van de bestuursopdracht Stadsbehoud. Deze informatie is eind 2021 beschikbaar.

Doelen

Doel 11.3.1

Amsterdam is een stad voor mens, plant en dier met groene plekken in alle buurten en goed onderhouden parken en bos.

Indicatoren doel		Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Waarde na 8m	Prognose ultimo 2021
1	Het onderhoud van het groen in uw buurt wordt door de bewoners beoordeeld op 7,0	6,4	6,9	7,0		

11.3.1 De indicator van doel 11.3.1 wordt gemeten in Het Wonen in Amsterdam onderzoek. Dit onderzoek wordt in de zomer van 2021 uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn in het 1e kwartaal van 2022 beschikbaar. We verwachten op deze indicatoren te rapporteren in het jaarverslag 2021.

Aciviteiten
Alleen voor activiteit 11.3.1.3. wordt een afwijking op indicatoren verwacht in aanloop naar het einde van het jaar.

Activiteit 11.3.1.3

Dieren in de knel worden opgehaald en opgevangen, de ADAM regeling wordt voortgezet.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Rekening 2020	Begroting 2021	Stand na 8m	Prognose ultimo 2021
1	Aantal door de Dierenambulance Amsterdam gemaakte ritten ten behoeve van wettelijke taken (zwerfdieren en kadavers)	n.v.t.	2.064	1.900	1.493	2.100
2	Aantal door de Dierenambulance gemaakte ritten ten behoeve van zorgtaken (hulp aan in het wild levende dieren)	n.v.t.	6.836	6.500	5.691	7.200
3	Aantal opgenomen honden in Dierenopvang Amsterdam	n.v.t.	218	189	158	200
4	Aantal opgenomen katten in Dierenopvang Amsterdam	n.v.t.	650	539	441	700
5	Aantal opgenomen konijnen/ knaagdieren in Dierenopvang Amsterdam	n.v.t.	137	102	128	150
6	Aantal consulten bij dierenarts op basis van de ADAMregeling	n.v.t.	2.290	2.800	1.317	2.200

Toelichting indicatoren

Activiteit 11.3.1.3 – indicator 1 en 2

Voor zowel de wettelijke taken als de zorgtaken steeg het aantal meldingen. De invloed van extreem weer was er dit jaar bijna niet. Een mogelijke verklaring voor de stijging is dat mensen zich bewuster werden van dieren in nood en de Dierenambulance (nog) beter weten te vinden. Het aantal gevonden zwerfdieren zonder eigenaar nam toe, vooral gedumpte kittens en konijnen. Deze gaan naar de dierenopvang Amsterdam.

Activiteit 11.3.1.3 – indicator 3, 4 en 5

Het aantal opgenomen katten, honden en konijnen ligt hoger dan geraamd. Sinds het tweede kwartaal rapporteert dierenopvang Amsterdam dat er meer dieren aan het asiel worden afgestaan of als zwerfdier door de Dieren-ambulance worden binnengebracht. Dit gaat vaak over dieren die in het begin van covid-19-crisis zijn aangeschaft en waarvan de verzorging van het dier niet mogelijk bleek. Binnen de groep afgestane dieren zien we een lichte stijging in medische problemen en gedragsproblemen. Met communicatie en voorlichting werken we aan verantwoord eigenaarschap.

Activiteit 11.3.1.3 – indicator 6

Het aantal consulten ligt lager dan verwacht. Naast het landelijk tekort aan dierenartsen heeft het vooral met de covid-19-crisis te maken. Door de aangepaste bedrijfsvoering vanwege covid-19 en de benodigde extra aandacht voor de (nieuwe) huisdiereigenaren is meer tijd per consult nodig. Voor dierenartsen is de werkdruk groot en een aantal dierenartsen heeft een klantenstop ingelast wegens onderbezetting. We zijn in gesprek met de aangesloten dierenartsen om deze ontwikkeling te volgen.

2.12 Moderne open overheid

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	38,6	43,4	-2,9	40,5
Lasten	97,8	124,2	-6,7	117,5
Totaal Programma 12 Moderne open overheid	**-59,3**	**-80,8**	**3,8**	**-77,0**

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Apparaatslasten	61,8	71,3	-0,1	71,2

Financiële toelichting

De begrotingswijzigingen in dit programma hebben een positief effect van € 3,8 miljoen op de begroting, waardoor het saldo uitkomt op € 77,0 miljoen negatief. Per programmaonderdeel lichten we de begrotingswijzigingen toe.

Apparaat lasten

De apparaat lasten dalen naar verwachting met € 0,1 miljoen naar € 71,2 miljoen. De afzonderlijke mutaties (€ 0,1 miljoen) zijn kleiner dan € 1,0 miljoen en hoeven niet te worden toegelicht

2.12.1 Digitale stad, interactie en informatie

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	38,6	43,4	-2,9	40,5
Lasten	91,3	111,1	-5,1	106,0
Saldo van baten en lasten	**-52,7**	**-67,7**	**2,2**	**-65,5**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 2,2 miljoen, waardoor het saldo uitkomt op € 65,5 miljoen negatief.

Baten

De totale baten dalen met € 2,9 miljoen naar € 40,5 miljoen. Dit komt vooral door:

- Lagere baten van € 2,9 miljoen. De baten uit verkoopactiviteiten bij de Stadsbank van Lening zijn als gevolg van de (nasleep van de) coronacrisis lager. Klanten blijven langer weg dan eerder verwacht, waardoor de begrote beleenvergoeding niet gerealiseerd wordt. Ook zijn er veel klanten die hun panden lossen, hetgeen betekent dat er minder sieraden zijn om te verkopen.

Lasten

De totale lasten dalen met € 5,1 miljoen naar € 106,0 miljoen. Dit komt vooral door:

- Lagere lasten van € 5,0 miljoen voor de vervanging van het systeem burgerzaken door een intertemporele compensatie (kasschuif) van € 5,0 miljoen waarbij budget is overgeheveld van 2021 naar 2022. Het huidige systeem wordt vervangen omdat het technisch niet meer voldoet en niet meer rechtmatig verlengd kon worden. De vervanging loopt door in 2022 mede om het systeem ook geschikt te maken voor Weesp.
- Lagere lasten van € 1,4 miljoen. Enerzijds wordt zoals hierboven vermeld een (incidentele) inkomstenderving bij de Stadbank van Lening van € 2,9 miljoen op jaarbasis verwacht als gevolg van de (nasleep van de) coronacrisis. De baten worden hierdoor neerwaarts bijgesteld. Anderzijds worden lagere programmalasten van € 1,4 miljoen verwacht als gevolg van vertraging in de uitvoering van investeringen waardoor begrote (incidentele) dekking vrijvalt. Tevens vallen begrote inzet van capaciteit en exploitatiekosten lager uit. Hogere verkiezingenkosten op het programma 2021 zijn hierdoor ook gecompenseerd.
- Hogere lasten van € 0,8 miljoen. De in dit programmaonderdeel verantwoorde aanvullende lasten van € 0,8 miljoen hebben betrekking op XAAS- (anything as a service) investeringen. In de Begroting 2021 was geen bedrag opgenomen voor investeringen in XAAS oplossingen. Vanwege gewijzigde regelgeving met betrekking tot deze XAAS-investeringen worden deze systemen nu als kosten in de begroting opgenomen in plaats van als investering op de balans. In de Voorjaarsnota 2021 is besloten de XAAS-investeringen te dekken via een daartoe gevormde bestemmingsreserve XAAS. De verhoging van de lasten wordt gedekt uit de reserve XAAS die in programma A4 verantwoord wordt.
- Hogere lasten van € 0,7 miljoen voor geactiveerde lasten tot en met 2020 voor een nieuw beleensysteem die in gebruik is genomen volgens het “Software as a Service”-principe (SAAS). De geactiveerde lasten tot en met 2020 worden met deze mutatie ten laste van de Financieringsreserve Stadsbank van Lening gebracht.
- De afzonderlijke mutaties (€ 0,2 miljoen) zijn kleiner dan € 1,0 miljoen en hoeven niet te worden toegelicht.

Reserves

Voor dit programmaonderdeel zijn er geen reservemutaties.

Beleidsmatige afwijkingen

Door de coronacrisis bleek dat digitale rechten nog niet vanzelfsprekend zijn voor veel (kwetsbare) Amsterdammers. Het gaat bijvoorbeeld om digitale vaardigheden en toegang tot het internet. Terwijl juist de kwetsbare Amsterdammer nu meer dan ooit digitaal moet kunnen meekomen. We werkten daarom extra aan het onderzoek voor een duurzame samenwerking. Die samenwerking is nodig om digitale geletterdheid in de stad de komende jaren te vergroten. We deden dat samen met partijen zoals de OBA, Publicroam en met partijen uit de stad. We deden dit onderzoek voordat we nieuwe initiatieven en activiteiten gingen uitvoeren.

Activiteiten

Activiteit 12.1.1.3

Toegankelijke en begrijpelijke overheid. We zetten in op de online dienstverlening en inclusiviteit om de Amsterdammer makkelijker zijn weg te laten vinden.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2020	Begroting 2021	Stand na 8 mnd	Prognose 2021
1	De waardering van de Amsterdammers voor de website stijgt	6,8 (2018)	7,1	7,4	7,2	7,2

Toelichting

In 2020 stapten we over op een nieuwe methode om de tevredenheid over de website te meten. In 2019 hebben we de tevredenheid nog gemeten in een afgesloten periode in augustus. Sinds maart 2020 meten we continu de klanttevredenheid op de website. Deze continue meting geeft meer informatie, maar komt over het algemeen wat lager uit. Wel is er dankzij verschillende verbetertrajecten nog steeds een stijgende lijn.

Activiteit 12.1.2.3

We verwerven, beheren en ontsluiten ons stadsarchief op een manier die past bij deze tijd.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2020	Begroting 2021	Stand na 8 mnd	Prognose 2021
1	Aantal unieke bezoekers archief.amsterdam en amsterdam.nl\stadsarchief	700.000 (2021)	978.543	700.000	575.000	900.000

Toelichting

We verwachten boven de doelstelling uit te komen. Vanwege de sluiting van het stadsarchief door de coronacrisis hebben we onze dienstverlening online aangeboden. De prognose berekenden we vanuit historische cijfers.

2.12.2 Democratisering

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0
Lasten	6,5	13,1	-1,6	11,6
Saldo van baten en lasten	**-6,5**	**-13,1**	**1,6**	**-11,6**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 1,6 miljoen, waardoor het saldo uitkomt op € 11,6 miljoen negatief.

Baten
Voor dit programmaonderdeel zijn er geen baten.

Lasten
De totale lasten dalen met € 1,6 miljoen naar € 11,6 miljoen. Dit komt vooral door:

- Lagere lasten van € 2,6 miljoen voor middelen democratisering buurtbudgetten bij de stadsdelen, doordat via intertemporele compensatie (kasschuif) budget is overgeheveld van 2021 naar 2022.
- Hogere lasten van € 1,0 miljoen. Dit komt doordat via deze najaarsnota € 1,0 miljoen wordt overgeheveld van programma 1 Veiligheid naar programma 12 Moderne open Overheid. Het geld is bedoeld om ruimte te bieden aan particuliere en maatschappelijke initiatieven tijdens de coronapandemie.

Reserves

Voor dit programmaonderdeel zijn er geen reservemutaties.

Beleidsmatige afwijkingen

De coronacrisis stelde ons voor een uitdaging, omdat we niet of nauwelijks meer fysiek met elkaar in dialoog konden. We vangen dit op door online participatie. Hierbij speelt ook het aandachtspunt dat in paragraaf 2.12.1 is gesignaleerd: digitale vaardigheden en toegang tot internet zijn niet vanzelfsprekend voor alle Amsterdammers. We moeten aandacht blijven houden om participatie zo inclusief mogelijk te houden. Bij de borging van het programma in de lijn zal daar aandacht voor blijven.

Doelen en activiteiten
Voor zover de stand van de indicatoren na acht maanden voor de doelen en activiteiten nu bekend is, is er geen aanleiding om voor de doelen en activiteiten de prognose ultimo 2021 bij te stellen.

2.A Algemene dekkingsmiddelen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	2768,1	2854,2	97,7	2952,0
Lasten	83,6	88,6	2,5	91,0
Saldo van baten en lasten	2684,5	2765,7	95,3	2860,9
Onttrekkingen reserves	1284,6	1218,5	43,5	1262,0
Toevoegingen reserves	1056,7	975,1	220,1	1195,2
Saldo van onttrekkingen en toevoegingen	227,9	243,4	-176,6	66,8
Totaal Programma A Algemene dekkingsmiddelen	**2912,4**	**3009,1**	**-81,3**	**2927,7**

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Apparaatslasten	33,0	30,4	0,9	31,3

Financiële toelichting

De begrotingswijzigingen in dit programma hebben een negatief effect van € 81,3 miljoen op de begroting. Dit programma komt uit op een saldo van € 2.927,7 miljoen positief. Per programmaonderdeel lichten we de begrotingswijzigingen toe.

Apparaat lasten

De apparaat lasten stijgen met € 0,9 miljoen naar € 31,3 miljoen. De afzonderlijke mutaties zijn kleiner dan € 1,0 miljoen en worden daarom niet toegelicht.

2A.1 Rente en resultaat

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	78,4	73,6	3,7	77,3
Lasten	38,5	26,6	1,7	28,3
Saldo van baten en lasten	**39,8**	**47,0**	**2,0**	**49,0**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 2,0 miljoen, waardoor het saldo uitkomt op € 49,0 miljoen positief.

Baten
De totale baten stijgen met € 3,7 miljoen naar € 77,3 miljoen. Dit komt vooral door:

- de effecten van de coronacrisis op de dividenden die minder ingrijpend zijn dan eerder gedacht (€ 2,3 miljoen)
- ontvangen garantiepremie uit een garantstelling ten behoeve van de deelneming Watertransportmaatschappij Rijn-Kennemerland (€ 1,4 miljoen)

Lasten
De totale lasten stijgen met € 1,7 miljoen naar € 28,3 miljoen. Dit komt vooral door:

- hogere lasten in verband met projectkosten AEB (€ 1,9 miljoen).
- lagere toegerekende rentelasten binnen de renteomslag (€ 0,2 miljoen).

Reserves

Voor dit programmaonderdeel zijn er geen reservemutaties.

Beleidsmatige afwijkingen

We hebben geen relevante ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen te melden.

2A.2 Belastingen

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	254,5	318,4	8,9	327,3
Lasten	31,4	26,8	3,0	29,8
Saldo van baten en lasten	**223,2**	**291,7**	**5,9**	**297,6**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 5,9 miljoen, waardoor het saldo uitkomt op € 297,6 miljoen positief.

Baten

De totale baten stijgen met € 8,9 miljoen naar € 327,3 miljoen. Dit komt vooral door:

- hogere baten OZB. Bij het ramen van de opbrengsten OZB voor 2021 was sprake van beperkt zicht op de effecten van corona op de WOZ-waardering van woningen en zakelijk vastgoed, waardoor gekozen is voor een behoudende raming van de baten vanuit het voorzichtigheidsprincipe. Omdat de invloed van de coronacrisis op de waardeontwikkeling van de Amsterdamse vastgoedmarkt gering blijkt te zijn (geen negatieve invloed op de waardeontwikkeling van woningen, beperkte impact op specifieke segmenten zakelijk vastgoed), is de afwijking tussen de geraamde opbrengsten en de realisatie in 2021 groter dan gebruikelijk (€ 10,8 miljoen).
- lagere baten OZB (niet-woningen), conform de landelijke richtlijn van de Waarderingskamer om eenmalig de WOZ-waardering van een aantal segmenten zakelijk vastgoed te corrigeren (o.a. hotels, café's, restaurants, sportscholen en objecten met een culturele, sportieve of evenementenfunctie) (€ 2,4 miljoen).
- hogere baten bedrijfsinvesteringszones (BIZ), door een toename van negen zones ten opzichte van het verondersteld aantal in de begroting 2020 (0,5 miljoen).

Lasten

De totale lasten stijgen met € 3,0 miljoen naar € 29,8 miljoen. Dit komt vooral door:

- hogere structurele uitvoeringskosten bij Belastingen. De extra uitvoeringskosten worden veroorzaakt door met name de groei van de stad, de wettelijke eisen aan de uitvoering van taken en onvoldoende financiering voor de uitvoering van werkzaamheden voor derden (€ 3,0 miljoen)

2A.3 Gemeentefondsuitkering

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	2418,3	2447,7	82,9	2530,6
Lasten	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo van baten en lasten	**2418,3**	**2447,7**	**82,9**	**2530,6**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben per saldo een positief effect van € 82,9 miljoen, waardoor het saldo uitkomt op € 2.530,6 miljoen positief.

Baten

De totale baten stijgen met € 82,9 miljoen naar € 2530,6 miljoen. Dit komt vooral door:

- Ten opzichte van de Voorjaarsnota 2021 stijgt de Amsterdamse gemeentefondsuitkering met € 82,9 miljoen. Dit positieve effect is toe te wijzen aan drie circulaires. De specifieke onderdelen uit deze drie circulaires worden hieronder nader toegelicht.

Maartcirculaire 2021

Door toedoen van de maartcirculaire stijgt de gemeentefondsuitkering met € 17,7 miljoen. Dit effect is vooral toe te schrijven aan het corona steunpakket van € 15,9 miljoen dat in deze circulaire was verwerkt.

- Hogere baten wegens steun voor corona gerelateerde kosten van € 15,9 miljoen.
- Hogere baten uit integratie- en decentralisatie uitkeringen € 1,8 miljoen:
  - Amsterdam ontvangt € 1,6 miljoen voor Maatschappelijke opvang en OGGz.

Meicirculaire 2021

Door toedoen van de meicirculaire stijgt de gemeentefondsuitkering met € 49,3 miljoen. Dit effect is vooral toe te schrijven aan hogere baten uit taakmutaties van € 23,4 miljoen.

- Hogere baten uit taakmutaties € 23,4 miljoen:
  - Amsterdam ontvangt € 11,7 miljoen voor de aanpak problematiek Jeugdzorg, verdringing en lichte jeugdzorgproblematiek.
  - Amsterdam ontvangt € 10,3 miljoen voor de aanpak problematiek Jeugdzorg, wachttijden specialistische jeugdzorg.
  - Hogere baten van € 2,3 miljoen voor een prijscompensatie beschermd wonen.
  - Hogere baten vanwege de ontwikkeling van de uitkeringsfactor en de uitkeringsbasis € 5,0 miljoen.
  - Corona steunpakket van € 0,4 miljoen.
  - Overige hogere baten uit integratie- en decentralisatie uitkeringen van € 8,7 miljoen.

Septembercirculaire 2021

Door toedoen van de septembercirculaire stijgt de gemeentefondsuitkering met € 15,9 miljoen. Dit effect is vooral toe te schrijven aan een additioneel corona steunpakket van € 21,5 miljoen en hogere baten uit wegens een voorschot van het BCF plafond van € 15,5 miljoen.

- Hogere baten uit het gemeentefonds van € 15,9 miljoen:
  - Amsterdam ontvangt wegens een corona steunpakket € 21,5 miljoen.
  - Amsterdam ontvangt wegens een voorschot van het BCF plafond 15,5 miljoen.
  - Lagere baten van € 18,1 miljoen wegens mutaties in de WOZ-waarden van Amsterdam.
  - Lagere baten uit integratie- en decentralisatie uitkeringen € 12,1 miljoen:
    - Wegens een uitname uit het gemeentefonds ontvangt Amsterdam € 11,6 miljoen minder voor Beschermd wonen.

- Amsterdam ontvangt hogere baten vanwege de ontwikkelingen van de uitkeringsfactor en de uitkeringsbasis € 5,5 miljoen.
- Amsterdam ontvangt hogere baten uit taakmutaties € 3,6 miljoen.
- Amsterdam ontvangt € 2,6 miljoen voor de aanpak problematiek Jeugdzorg, restant middelen wachttijden.

Lasten
Voor dit programmaonderdeel zijn geen lasten begroot en gerealiseerd.

Reserves

Voor dit programmaonderdeel zijn er geen reservemutaties.

Beleidsmatige afwijkingen

We hebben geen relevante ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen te melden.

2A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	17,0	14,6	2,2	16,8
Lasten	13,7	35,2	-2,2	33,0
Saldo van baten en lasten	**3,3**	**-20,7**	**4,4**	**-16,2**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 4,4 miljoen, waardoor het saldo uitkomt op € 16,2 miljoen negatief.

Baten

De totale baten stijgen met € 2,2 miljoen naar € 16,8 miljoen. Dit komt vooral door:

- hogere baten in verband met de vergoeding voor de personele- en bedrijfsvoering kosten van de Gemeente Weesp (€ 1,6 miljoen).
- hogere baten in verband met een vrijval uit de voorziening juridische risico's (€ 0,6 miljoen).

Lasten

De totale lasten dalen met € 2,2 naar € 33,0 miljoen. Dit komt vooral door:

- een afname van de stelpost nog functioneel te verwerken posten (€ 2,6 miljoen).
- een stijging van de stelpost beheerovereenkomst omgevingswet (€ 0,4 miljoen).

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Onttrekking	440,2	285,2	10,8	295,9
Toevoeging	216,1	228,4	66,6	295,0
Mutatie reserves	**224,2**	**56,7**	**-55,8**	**0,9**

De begrotingswijzigingen in de reserves van dit programmaonderdeel hebben een negatief effect van € 57,3 miljoen. De mutaties in de reserves komen daarmee uit op een saldo van € 0,6 miljoen negatief.

Onttrekkingen aan reserves

Een hogere onttrekking van € 9,2 miljoen aan de reserves komt vooral door:

- Een onttrekking aan de reserve XAAS ten behoeve van investeringen in software oplossingen die voorheen geactiveerd werden. Omdat dat niet meer toegestaan is, worden die 'investeringen' als last opgenomen in de begroting in plaats van op de balans gezet. Bij de Voorjaarsnota 2021 is rekening gehouden met deze extra lasten door hiervoor een reserve te vormen waaraan de komende jaren de XAAS oplossingen, veelal investeringen in software, uit onttrokken worden. De lasten die aan de reserve XAAS onttrokken worden, zijn voornamelijk begroot bij programma onderdeel B.1 Overhead, voor € 7,2 miljoen (€ 8,7 miljoen).
- Een onttrekking aan de reserve meerjarige intertemporele compensatie waaruit lasten gedekt worden die verband houden met de omgevingswet (€ 1,1 miljoen). In 2018 is € 18,5 miljoen beschikbaar gesteld ten laste van het Vereveningsfonds voor de implementatie van de Omgevingswet.

Bij de jaarrekening worden niet bestede middelen toegevoegd aan de reserve meerjarige intertemporele compensatie en blijven deze beschikbaar voor de Omgevingswet. Ten gevolge van niet bestede middelen in 2020 en een herverdeling over de verschillende begrotingsjaren, wordt nog een bedrag van € 1,1 miljoen begroot in 2021.
- Overige (lagere) onttrekkingen die individueel kleiner zijn dan € 1,0 miljoen (- € 0,6 miljoen).

Toevoegingen aan reserves
Een hogere toevoeging aan de reserves van € 66,6 miljoen ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting. Dit wordt vooral veroorzaakt door:
- Een toevoeging aan de reserve meerjarige intertemporele compensatie. Deze reserve dient ertoe begrotingsoverschotten en tekorten tussen de jaren met elkaar te compenseren, zodanig dat de begroting meerjarig structureel in evenwicht is (€ 61,5 miljoen).
- Een toevoeging aan de financieringsreserve Carré.
  Bij raadsbesluit dd 21 april 2021 is besloten een reserve Carré in te stellen. De financieringsreserve staat tegenover het aankopen van aandelenkapitaal in Carré. Bij begroting 2021 was al besloten Carré te ondersteunen ten laste van programma 4.1. Deze last wordt met het instellen van de financieringsreserve omgezet naar een toevoeging aan de financieringsreserve Carré (€ 3,0 miljoen).
- Een toevoeging aan de financieringsreserve deelneming Watertransportmaatschappij Rijn-Kennemerland (WRK), naast aandeelhouder staat de gemeente samen met PWN ook garant voor de leningen van banken aan WRK. De ontvangen garantiepremies vormen de dekking van deze nieuwe reserve welke vervolgens als aandeelkapitaal worden gestort in WRK (€ 1,4 miljoen).
- Een toevoeging aan de algemene reserve die hier gezien de omvang niet nader wordt toegelicht (€ 0,7 miljoen).

Beleidsmatige afwijkingen

Er zijn geen bestuurlijke relevante ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen die gemeld moeten worden in de Najaarsnota 2021.

2A.5 Interne financieringsmiddelen

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Onttrekkingen	1284,6	1218,5	43,5	1262,0
Toevoegingen	1056,7	975,1	221,3	1196,4
Saldo van onttrekkingen en toevoegingen	**227,9**	**243,4**	**-177,8**	**65,6**

Naam reserve	Onttrekking	Vrijval	Toevoeging
02.1 Verkeer, vervoer en parkeren			
Reserve Stedelijk Mobiliteitsfonds	-28,8	0,0	-1,8
07.1 Inkomensregelingen			
Reserve egalisatie inkomensdeel en conjunctuur	-17,2	0,0	9,3
08.3 Individuele voorzieningen (incl. PIT)			
Reserve egalisatie WMO	0,0	0,0	13,8
10.1 Grond			
Reserve Vereveningsfonds	6,3	-50,9	3,0
Reserve Zuidas bijdrage dok en grondexploitaties	-1,1	57,9	78,1
10.2 Erfpacht			
Reserve afkoopsommen erfpacht	96,5	0,0	41,5
11.1 Wonen en bouwen			
Reserve Corporatiebudget	-14,5	0,0	0,0
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien			
Meerjarige Intertemporele Compensatie	1,1	0,0	61,5
Egalisatiereserve XaaS	10,2	0,0	0,0
Overige	-23,0	7,1	16,0
Totaal	**29,4**	**14,1**	**221,3**

Reserve Stedelijk Mobiliteitsfonds

De lagere onttrekking aan het Stedelijk Mobiliteitsfonds komt vooral door onderbestedingen van projecten die in 2021 worden gefinancierd uit het Stedelijk Mobiliteitsfonds (- € 28,8 miljoen). In hoofdstuk 7 geven wij een uitgebreide toelichting op de stand van zaken van het Stedelijk Mobiliteits-fonds.

Reserve egalisatie inkomensdeel en conjunctuur

De onttrekkingen aan deze reserve dalen (€ 11,2 miljoen). Dit wordt enerzijds veroorzaakt door lagere onttrekkingen voor de projecten 'Veerkracht' en 'Meer kans op werk' (€ 7,6 miljoen) als gevolg van vertraging in de uitvoering en financiering vanuit de reguliere middelen. Anderzijds groeit het aantal bijstandsgerechtigden minder hard dan aanvankelijk gedacht (€ 9,5 miljoen), deze trend is ook landelijk zichtbaar. De toevoeging aan deze reserve stijgt doordat de tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO) is verlengd tot 1 oktober 2021 in het kader van de coronacrisis (€ 9,3 miljoen). Deze extra beschikbare middelen zijn toegevoegd aan de reserve voor de voortzetting van activiteiten in 2021 en verder.

Reserve egalisatie WMO

De toevoeging aan de reserve egalisatie WMO stijgt met € 13,8 miljoen voornamelijk als gevolg van onderbestedingen op met name Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (€ 6,0 miljoen), Aanvullend Openbaar Vervoer (€ 2,8 miljoen), Dagbesteding (€ 2,0 miljoen), en een incidenteel voordeel ontstaan bij de overheveling van Beschermd wonen plekken naar de WLZ (€ 2,7 miljoen).

Reserve Vereveningsfonds
De belangrijkste mutatie in deze reserve is een lagere vrijval van € 50,9 miljoen. De vrijval betreft:
- een verlaging door herverdeling van de bijdrage aan de algemene middelen tussen de reserve Zuidas en het vereveningsfonds welke in totaal circa € 400 miljoen bedraagt. De uitname van het vereveningsfonds is hiermee lager en de uitname van de reserve Zuidas voor hetzelfde bedrag hoger (€ 57,9 miljoen).
- een verhoging door € 7,0 miljoen aan overdrachten aan de reserve kwaliteitsimpuls groen (€ 5,0 miljoen) en de reserve Financiering gemeentelijk vastgoed (€ 2,0 miljoen) conform eerdere besluitvorming.

Reserve Zuidas bijdrage dok en grondexploitaties
De toevoeging aan deze reserve stijgt door hogere winstnemingen in de grondexploitaties (€ 78,1 miljoen).
De vrijval betreft de herverdeling van de bijdrage aan de algemene middelen tussen de reserve Zuidas en het vereveningsfonds. De uitname van het vereveningsfonds is hiermee lager en de uitname van de reserve Zuidas voor hetzelfde bedrag hoger (€ 57,9 miljoen).

Reserve afkoopsommen erfpacht
De onttrekkingen aan deze reserve stijgen ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting.
Dit komt met name doordat ontvangen afkoopsommen nu administratief worden begroot als een toevoeging in plaats van een (negatieve) onttrekking (€ 96,5 miljoen).
De toevoeging aan deze reserve stijgt in totaal met € 41,5 miljoen. Deze stijging betreft de volgende twee posten:
- een stijging door de wijziging in verwerking van de ontvangen afkoopsommen (€ 96,5 miljoen)
- een daling doordat minder afkoopsommen uit het voortdurend stelsel worden ontvangen (€ 55,0 miljoen)

Reserve Corporatiebudget
De onttrekking aan deze reserve is lager omdat de lasten voor subsidies aan woningbouwcorporaties lager zijn dan verwacht (€ 14,5 miljoen).

Meerjarige Intertemporele Compensatie
De onttrekking aan deze reserve is hoger door de dekking van lasten die verband houden met de Omgevingswet (€ 1,1 miljoen). De dotatie stijgt doordat met deze reserve begrotingsoverschotten en tekorten tussen de jaren met elkaar worden gecompenseerd, zodanig dat de begroting meerjarig structureel in evenwicht is (€ 61,5 miljoen).

Egalisatiereserve XAAS
Een onttrekking aan de reserve XAAS ten behoeve van investeringen in software oplossingen die voorheen geactiveerd werden. Omdat dat niet meer toegestaan is, worden die ‘investeringen’ als last opgenomen in de begroting in plaats van op de balans gezet. Bij de Voorjaarsnota 2021 is rekening gehouden met deze extra lasten door hiervoor een reserve te vormen waaraan de komende jaren de XAAS oplossingen, veelal investeringen in software, uit onttrokken worden. De lasten die aan de reserve XAAS onttrokken worden, zijn voornamelijk begroot bij programma onderdeel B.1 Overhead, voor € 8,7 miljoen (€ 10,2 miljoen)

Overige
In de overige reserves zijn geen aanpassingen in toevoegingen, onttrekkingen of vrijval van meer dan € 10,0 miljoen en worden daarom niet nader toegelicht.

2.B Bestuur en organisatie

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	55,7	91,6	3,7	95,3
Lasten	641,1	679,4	16,1	695,4
Totaal Programma B Bestuur en organisatie	**-585,4**	**-587,8**	**-12,3**	**-600,1**

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Apparaatslasten	570,6	595,4	12,6	608,0

Financiële toelichting

De begrotingswijzigingen in dit programma hebben een negatief effect van € 12,3 miljoen op de begroting. Dit programma komt uit op een saldo van € 600,1 miljoen negatief.

Baten

De baten stijgen met € 3,7 miljoen. Dit wordt vooral veroorzaakt door een vrijval uit de voorziening Maatwerkregeling huurders gemeentelijk vastgoed van € 4,0 miljoen. De voorziening is ter dekking van de huurkorting voor de huurders van gemeentelijk vastgoed als gevolg van de coronacrisis. Tegenover deze hogere baten staan hogere lasten, zie toelichting bij de lasten.

Lasten

De lasten stijgen met € 16,1 miljoen. Dit wordt vooral veroorzaakt door:

- Hogere lasten van € 8,6 miljoen door omzetting van XAAS (Anything as A Service) investeringen die niet kunnen worden geactiveerd in lasten, waar dekking uit de reserve XAAS tegenover staat.
- Hogere lasten van € 2,4 miljoen door een nadelig effect bij de invlechting van de bestaande IT inrichting van Weesp. De IT inrichting is minder robuust dan wat vanuit de Amsterdamse normen wenselijk wordt geacht.
- Hogere lasten van € 1,1 miljoen door verschillende saldo neutrale mutaties tussen programma B en onder andere programma's 2 en 11. Het betreft voornamelijk het technisch correct verantwoorden van de lasten van management- en managementondersteuning in programma B.
- Hogere lasten van € 4,0 miljoen door de noodzakelijke verhoging van de voorziening Dubieuze Debiteuren voor huurders van gemeentelijk vastgoed. Tegenover deze hogere lasten staan hogere baten door een vrijval uit de voorziening Maatwerkregeling huurders gemeentelijk vastgoed van € 4,0 miljoen. Deze wijziging is daarmee saldo neutraal.

Per programmaonderdeel lichten we de begrotingswijzigingen toe.

2B.1 Overhead

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	11,8	9,0	-0,3	8,7
Lasten	565,4	586,2	12,5	598,6
Saldo van baten en lasten	**-553,6**	**-577,2**	**-12,7**	**-589,9**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een negatief effect van € 12,7 miljoen op de begroting. Dit programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 589,9 miljoen negatief.

Baten:
De lagere baten van € 0,3 miljoen bestaan uit individuele posten kleiner dan € 1,0 miljoen en worden verder niet toegelicht.

Lasten:
De totale lasten stijgen met € 12,5 miljoen naar € 598,6 miljoen. Dit komt vooral door:

- Hogere lasten van € 8,6 miljoen ten behoeve van XAAS investeringen (Anything As A Service oplossing) in ICT en Informatievoorziening. Deze investeringen kunnen niet geactiveerd worden. Het betreft onder andere het onderhoud en vervanging ADW, en connectiviteit (€ 6,8 miljoen) alsmede de aanschaf van een Juridische Informatiesysteem (€ 1,8 miljoen). Hier staat dekking uit de reserve XAAS tegenover.
- Hogere lasten van € 2,4 miljoen door een nadelig effect bij de invlechting van de bestaande IT inrichting van Weesp. De IT inrichting is minder robuust dan wat vanuit de Amsterdamse normen wenselijk wordt geacht.
- Hogere lasten van € 1,4 miljoen door verschillende saldo neutrale mutaties tussen programma B en onder andere programma's 2 en 11. Het betreft voornamelijk het technisch correct verantwoorden van de lasten van management- en managementondersteuning in programma B.
- Voorts is binnen dit programmaonderdeel sprake van hogere en lagere lasten bij de diverse bedrijfsvoeringsfuncties die saldo neutraal zijn. Dit betreft vooral:
  - Hogere lasten van € 3,3 miljoen bij Personeel en Organisatie ten behoeve van de intensivering van in- door en uitstroom van medewerkers, onder andere bedoeld voor de begeleiding van verdwijn naar verschijnwerk (€ 1,8 miljoen). Tevens was de groei van het aantal banen voor arbeidsbeperkten niet correct begroot. Dit leidt eenmalig tot hogere lasten in 2021 van € 1,5 miljoen.
  - Hogere huurlasten van € 2,7 miljoen als gevolg van een BTW afkoopsom voor een herontwikkelde huurlocatie (€ 2,0 miljoen) en de vernieuwing van aflopende huurcontracten tegen een hoger huurtarief (€ 0,7 miljoen).
  - Hogere lasten van € 1,5 miljoen voor de uitbreiding van facilitaire voorzieningen als gevolg van de groei van de organisatie.
  - Lagere lasten van € 4,5 miljoen. Dit betreft de verlaging van de stelpost voor het meegroeien of krimpen van de bedrijfsvoerings-functies met de groei en krimp van de organisatie. Deze meebeweeg-middelen dienen om de extra lasten te dekken bij de bedrijfsvoerings-functies die de effecten van de groei van de formatie in hun dienst-verlening opvangen.
  - Lagere lasten van € 1,4 miljoen voornamelijk als gevolg van moeilijk vervulbare vacatures bij zowel VGA Verzekeringen als Bestuurs-ondersteuning. De salarislasten die aan de NV VGA worden doorbelast leiden eveneens tot lagere baten van € 0,5 miljoen.
  - Lagere lasten van € 1,1 miljoen voor communicatie, voornamelijk als gevolg van vertraging bij de vervanging van het Content Manage-ment Systeem voor het beheer van de websites.
  - Per saldo € 0,5 miljoen lagere lasten ten gevolge van corona. Dit betreft hogere lasten van € 3,0 miljoen voor ICT om medewerkers voorzieningen te bieden om zoveel mogelijk thuis te werken. Hier staan lagere lasten van € 3,5 miljoen voor schoonmaak en onderhoud van Facilitaire Zaken tegenover.

Overzicht overhead

In het overzicht overhead zijn de overheadslasten van de organisatie opgenomen. Volgens het BBV is overhead 'het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Tot de overhead behoren alle functies die dit doel dienen.' Deze definitie is ruimer dan de functies die georganiseerd zijn in het cluster interne dienstverlening.

Overhead bestaat uit:

1. Bestuursondersteuning en beleidsadvisering;
2. Financiën, toezicht en accountantscontrole gericht op de ambtelijke organisatie;
3. Personeelszaken en organisatie;
4. Juridische zaken;
5. Informatievoorziening, automatisering van PIJOFACH-systemen en gemeentebrede document en informatie voorziening (DIV);
6. Facilitaire zaken en huisvesting (inclusief beveiliging);
7. Interne en externe communicatie met uitzondering van klantcommunicatie;
8. Verzekeringen;
9. Hiërarchisch leidinggevenden, controllers en management-ondersteuning in de primaire processen en de staven van de clusters.

De bedoeling van dit overzicht is inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie. De lasten in dit overzicht betreffen alle gebruikelijke lasten, zoals de salarislasten, de materiële lasten, de kapitaal-lasten en ook de dotaties en onttrekkingen aan reserves. Voor zover baten direct samenhangen met de hiervoor genoemde domeinen zijn ook deze opgenomen, zoals ontvangsten van derden.

De lasten in dit overzicht mogen niet worden toegerekend aan de inhoudelijke beleidsprogramma's.

Daarop gelden twee uitzonderingen: wanneer er sprake is van grond-exploitaties of investeringsprojecten is het wel toegestaan om de overheadkosten toe te rekenen aan deze projecten. De hoogte van de toerekening van de overheadkosten aan projecten wordt berekend aan de hand van verdeelsleutels per overheadonderdeel.

In onderstaand overzicht overhead is de stand van de laatst vastgestelde begroting 2021 afgezet tegen de stand van de Najaarsnota 2021. In de financiële toelichting hiervoor zijn de afwijkingen al toegelicht.

(Bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2021			Najaarsnota 2021		
	Baten	Lasten	Toe-gerekend	Baten	Lasten	Toe-gerekend
Bestuursondersteuning						
Ondersteuning en beleidsadvisering aan college van B&W	0,0	46,9	0,0	0,0	46,0	0,0
Ondersteuning organisatie (bedrijfs-voeringsfuncties)	**-7,6**	**420,1**	**-23,9**	**-7,1**	**431,2**	**-23,4**
Financiën, toezicht en accountantscontrole	0,0	43,6	-2,6	0,0	43,6	-2,6
Personeel en Organisatie	-1,2	75,0	-4,4	-1,2	78,4	-4,4
Juridisch Bureau	0,0	6,1	-0,8	0,0	7,6	-0,4
Informatievoorziening en automatisering	-0,3	141,8	-6,4	-0,3	149,2	-6,4
Facilitaire zaken en huisvesting	-1,7	126,0	-8,3	-1,7	126,7	-8,3
Communicatie	-0,2	22,9	-1,4	-0,2	21,8	-1,4
Verzekeringen	-4,3	4,5	0,0	-3,8	4,0	0,0
Management uitvoerende organisatie eenheden	**-1,3**	**152,0**	**-8,9**	**-1,6**	**153,7**	**-8,9**
Management en managementondersteuning directies	-1,3	118,9	-7,7	-1,6	120,6	-7,7
Management en management-ondersteuning stadsdelen	**0,0**	**28,6**	**0,0**	**0,0**	**28,6**	**0,0**
Clusterstaven	0,0	4,5	-1,2	0,0	4,5	-1,2
Totaal Bruto Overhead	**-9,0**	**618,9**	**-32,7**	**-8,7**	**630,9**	**-32,3**
Toegerekend aan programma's en projecten		-32,7			-32,3	
Totaal na toerekening	-9,0	586,2		-8,7	598,6	
Netto beslag op de algemene middelen Overhead		**577,2**			**589,9**	

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Onttrekking	0,0	0,6	0,8	1,4
Toevoeging	0,0	2,5	0,0	2,5
Mutatie reserves	**0,0**	**-1,9**	**0,8**	**-1,1**

Onttrekkingen aan reserves

De hogere onttrekking aan de reserve van € 0,8 miljoen betreft een onttrekking aan de reserve XAAS. In 2021 is een nieuw beleensysteem in gebruik genomen volgens het "Software as a Service"-principe (SaaS). De geactiveerde lasten tot en met 2020 worden ten laste van deze reserve XAAS gebracht.

Toevoegingen aan reserves

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting.

2B.2 Vastgoed

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	43,2	81,9	4,0	85,9
Lasten	42,3	64,7	4,0	68,7
Saldo van baten en lasten	**0,9**	**17,2**	**0,0**	**17,2**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben geen effect op de begroting. Dit programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 17,2 miljoen positief.

Baten

De totale baten stijgen met € 4,0 miljoen. Dit komt vooral door:

- een vrijval uit de voorzieningen. De bestaande voorziening maatwerkregeling wordt met € 4,0 miljoen verlaagd ten gunste van de voorziening dubieuze debiteuren. In de exploitatie zien we dat terug als een vrijval en een storting aan de voorzieningen. De reden is dat er een lagere besteding van de maatwerkgelden wordt verwacht.

Lasten

De lasten stijgen met € 4,0 miljoen. Dit komt vooral door:

- een toevoeging aan de voorziening Dubieuze Debiteuren. Deze toevoeging staat in relatie tot de hogere baten. Er bestaat een verhoogd risico op dubieuze debiteuren omdat er betalingsregelingen worden getroffen (tot maximaal 6 jaar) welke kunnen leiden tot in de toekomst mogelijke oninbaarheid van de vorderingen.

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Onttrekking	0,0	1,8	0,0	1,8
Toevoeging	0,0	0,8	3,2	4,0
Mutatie reserves	**0,0**	**1,0**	**-3,2**	**-2,2**

Onttrekkingen aan reserves

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting.

Toevoegingen aan reserves

Er is een toevoeging gedaan van € 3,2 miljoen aan de financieringsreserve vanuit Sport en het Vereveningsfonds ter dekking van de kapitaallasten van de hieraan gekoppelde activa die zijn overgedragen aan Vastgoed (diverse sportaccommodaties en vervanging opstallen kinderboerderij Rembrandtpark).

2B.3 Bestuur

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2020	Voorjaarsnota 2021	Begrotings wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	0,7	0,7	0,0	0,7
Lasten	33,5	28,4	-0,4	28,0
Saldo van baten en lasten	**-32,7**	**-27,7**	**0,4**	**-27,3**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect op de begroting van € 0,4 miljoen. Dit programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 27,3 miljoen negatief.

Baten
Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting.

Lasten
De lagere lasten van € 0,4 miljoen zijn kleiner dan € 1,0 miljoen en worden daarom niet verder toegelicht.

3

Personeel en organisatie

Salarissen

De salarisbegroting bedraagt tijdens het opstellen van de Najaarsnota 2021 € 1.316 miljoen, welke nog beïnvloed wordt door circa € 39 miljoen aan ingediende mutaties bij de najaarsnota.

Deze € 39 miljoen betreft een saldering van alle mutaties, waarvan een bedrag van € 38 miljoen betrekking heeft op corona gerelateerde salarisuitgaven bij de GGD voor onder andere de teststraten en vaccinaties. Dit houdt in dat het totale verwachte salarisbudget voor 2021 € 1.356 miljoen bedraagt.

De verwachte realisatie conform opgave van de directies bedraagt € 1.341 miljoen. Dit betekent een verwacht gesaldeerd resultaat van circa € 15 miljoen. Dit verwachte resultaat wordt veroorzaakt door onder andere het niet invullen van vacatureruimte en daarmee te anticiperen op besparingen en aankomende hervormingen. Daarnaast wordt een deel ingezet voor de inhuur van externe medewerkers bij moeilijk vervulbare functies, welke zich met name bevinden binnen het fysieke-, ICT- en financiële domein.

Inhuur

Een van de belangrijkste maatregelen uit het plan van aanpak 'Bewust omgaan met externe inzet' is de 2-jaarstermijn voor uitzendkrachten. Deze maatregel is op 17 augustus 2020 succesvol in werking getreden. Uitzendkrachten die 2 jaar aaneengesloten werkzaam zijn geweest voor de gemeente Amsterdam, krijgen in principe een vast contract aangeboden. Sinds de invoering van deze maatregel zijn 286 uitzendkrachten in dienst genomen.

De verantwoording van externe inzet volgens het protocol externe inhuur geldt zowel voor externe inhuur (onder andere uitzendkrachten) alsook voor een deel van de inhuur op uitbesteed werk (onder andere zzp'ers). Bij het opstellen van deze najaarsnota bedraagt, op basis van de opgave van de directies, de verwachte realisatie voor externe inhuur circa € 204 miljoen. De verwachte realisatie voor inhuur op uitbesteed werk bedraagt circa € 61 miljoen. In totaal zijn de verwachte uitgaven aan externe inzet € 265 miljoen. Overigens is de verwachting op grond van ervaring in voorgaande jaren dat de uiteindelijke realisatie nog sterk beïnvloed kan worden in het derde en vierde kwartaal en gemiddeld 10% - 15% hoger uitkomt. Op dit moment zijn de redenen voor inhuur onder andere piek-/dalbelasting, behoefte aan specifieke expertise, tijdelijke projecten, schaarste en krapte op de arbeidsmarkt, en de toename van werkzaamheden als gevolg van onder andere de corona gerelateerde (extra) inzet. Ook deze factoren beïnvloeden de inhuuruitgaven en hebben mogelijk gevolgen voor het uiteindelijke resultaat van 2021.

4

Voortgang aanbevelingen van de rekeningencommissie, ACAM en Rekenkamer

Inleiding en leeswijzer

Inleiding

In de Najaarsnota 2021 rapporteert het college over de opvolging van de aanbevelingen van de rekeningencommissie en ACAM. Bij de najaarsnota wordteen monitor opgenomen waarin onder meer duidelijk wordt of een aanbeveling is afgedaan of niet, in welke gevallen een voortgangsbrief of -rapportage aan de orde is en wanneer die is of zal worden ingebracht in een raadscommissie. In deze najaarsnota gaan wij in op:

- De aanbevelingen zoals deze in het verslag van de rekeningencommissie bij het Jaarverslag 2020 staan. Daarbij gaven zij aan dat deze aanbevelingen de oudere aanbevelingen vervangen.
- De aanbevelingen van ACAM bij het Jaarverslag 2020 en eerder, als deze nog niet zijn afgehandeld.

Aanbeveling 2018-7 van het eindrapport van de rekeningencommissie naar de financiële functie van de gemeente Amsterdam stelt: “Opvolging van aanbevelingen worden in planfase al afgedaan, daadwerkelijke uitvoering en effectiviteit van het plan moet centraal staan. Effectiever proces monitoren opvolging aanbevelingen noodzakelijk (2018)”. De kern van het voorstel van het college is als volgt:

1. In de reacties op het Accountantsverslag en het verslag van de Rekeningencommissie wordt aangegeven of het college een aanbeveling volgt of niet.
2. Aanbevelingen die wel worden gevolgd worden niet meer voorzien van een inhoudelijke reactie, maar in plaats daarvan wordt opgenomen dat over de opvolging van de specifieke aanbeveling een voortgangsbrief aan de Rekeningencommissie en de relevante vak commissie zal worden toegezonden. In zo’n voortgangsbrief zal dan ook worden opgenomen of de opvolging (nadat die uiteraard daadwerkelijk gerealiseerd is) kan worden afgedaan.
3. Als een aanbeveling niet wordt gevolgd, dan wordt dat in de reactie direct gemotiveerd. Verwacht mag worden dat dit niet vaak zal voorkomen.
4. Bij de najaarsnota en het jaarverslag wordt voortaan een monitor opgenomen waarin onder meer duidelijk wordt of een aanbeveling is afgedaan of niet, in welke gevallen een voortgangsbrief of –rapportage aan de orde is en wanneer die is of zal worden ingebracht.
5. Indien het voorstel is om een aanbeveling af te doen, dan dient hierbij een advies van ACAM te zijn opgenomen.

Het voorgestelde proces komt hiermee tegemoet aan de wensen van de Rekeningencommissie waarvan de kernthema’s zijn:

- Aanbevelingsgericht,
- Meer diepgang, meer concreetheid en realisme in de reactie en
- Tussentijdse informatieverstrekking.

Nummering aanbevelingen

De nummering van de aanbevelingen uit de Najaarsnota 2021 gebruiken we ook bij het Jaarverslag 2021. Hierdoor vindt u aanpassingen bij de aanbevelingen gemakkelijker terug. De aanbevelingen die bij de Najaarsnota 2021 zijn afgedaan, komen niet meer terug in het Jaarverslag 2021.

Voortgang van de aanbevelingen van de Rekeningencommissie en ACAM Najaarsnota 2021

Voortgang opvolging aanbevelingen ACAM & Rekeningencommissie Jaarverslag 2018 en 2019

Nr.	Thema	Portefeuille-houder	Aanbeveling	Opvolging (inclusief behandelde of nog te behandelen datum)	Bron aanbeveling	Afgehandeld op (datum)
2018-2	Personeel & Organisatie	Meliani	Zichtbare checks & balances en adequate administratie rond vertrekregelingen noodzakelij	Voortgangsbrief Commissie KDD van 8 december 2021	Rekeningencommissie p.3.2, blz.5 ACAM p.3.2, blz. 8	
2018-3	ICT	Meliani	Beheersing IT-landschap en voldoen aan wet- en regelgeving met betrekking tot informatiebeveiliging en privacy wekt zorgen	Voortgangsbrief Commissie KDD van 17 november 2021	Rekeningencommissie p.3.3, blz.6 ACAM p.5.2, blz. 25	
2018-4	Financiën	Everhardt	Verantwoordelijkheden en eigenaarschap in ketenprocessen nog te vaak onduidelijk	Voortgangsbrief Commissie FED van 25 november 2021	Rekeningencommissie p.3.4, blz.8	
2018-5	Integriteit en fraude	Burgermeester	Aanpak integriteit en voorkomen van fraude vooral gericht op inventarisatie, verhoogde aandacht voor de implementatie van verbetermaatregelen is noodzakelijk.	Voortgangsbrief Commissie AZ van 18 november 2021	Rekeningencommissie p.3.5, blz.9 ACAM p.4.1, blz 19 (2019)	
2018-8	Belastingen	Everhardt	Kwaliteit van de schattingsprocessen bij directie Belastingen dient verbeterd te worden	Voortgangsbrief Commissie FED van 28 oktober 2021	ACAM p.3.3.2, blz. 10	
2018-11	Financiën	Everhardt	Borg het onderwerp rechtmatigheid ten behoeve van de vanaf 2021 verplichte collegeverantwoording	Voortgangsbrief Commissie FED 25 november 2021	ACAM p.3.3.3, blz. 10 (2018) p.4.6, blz. 26 (2019) p.3.1, blz 22 (2020)	Commissie FED 25 november 2021
2018-15	Jeugdhulp	Kukenheim	Specialistische Jeugdhulp: hoge vorderingen op de balans door bevoorschotting en eindafrekeningen zorgaanbieders	Voortgangsbrief Commissie ZJS 18 november 2021	ACAM p.4.6, blz. 17	Commissie ZJS 18 november 2021
2018-16	Keten-processen	Groot Wassink	Verdere vorderingen in de ketensamenwerking en borging toetsingskader subsidieaanvragen geconstateerd	Voortgangsbrief Commissie FED van 25 november 2021	ACAM p.4.7, blz. 18	
2018-17	Belastingen	Everhardt	Interne beheersing OZB-proces en waardebepaling onroerend goed op onderdelen nog te verbeteren	Voortgangsbrief Commissie FED van 28 oktober 2021	ACAM p.4.8.1, blz. 19	
2018-18	Belastingen	Everhardt	Realiseer ramingsmodel Toeristenbelasting	Voortgangsbrief Commissie FED van 28 oktober 2021	ACAM p.4.8.2, blz. 20	
2018-23	PGB's	Kukenheim	In 2018 stappen gezet in beheersing van misbruik & oneigenlijk gebruik PGB's; verdere ontwikkeling en inbedding nodig	Voortgangsbrief Commissie KDD 18 november 2021	ACAM p.4.11.4, blz. 22	
2019-1	Financiën	Dijksma (en Everhardt)	Planningsoptimisme, er is structurele onderbesteding en vertraging in de uitvoering. Verstrek de sturing en beheersing van projecten in de openbare ruimte.	Voortgangsbrief Commissie MLW van 25 november 2021	Rekeningencommissie p 3.2, blz. 5 ACAM p 4.7, blz 28	
2019-2	Financiën	Everhardt	Zorg voor integraal risicomanagement en expliciteer de risicobereidheid.	Voortgangsbrief Commissie FED 25 november 2021	Rekeningencommissie p. 3.4, blz. 7 ACAM p. 4.2, blz. 19	Commissie FED 25 november 2021

Voortgang opvolging aanbevelingen ACAM & Rekeningencommissie Jaarverslag 2018 en 2019

Nr.	Thema	Portefeuille-houder	Aanbeveling	Opvolging (inclusief behandelde of nog te behandelen datum)	Bron aanbeveling	Afgehandeld op (datum)
2019-3	Deelnemingen	Everhardt	Informeer de gemeenteraad frequent over AEB en de financiële risico's	Voortgangsbrief Commissie FED van 25 november 2021	Rekeningencommissie p. 3.5, blz. 9	
2019-5	Sociaal Domein	Kukenheim	Sociaal domein aanbevelingen: 1. Zorg voor voldoende checks & balances bij bevoorschotting van en afrekeningen met zorgaanbieders. 2. Zoek naar vereenvoudigingsmogelijkheden van de administratie van de Jeugdhulp en WMO. 3. Onderzoek hoe de externe afhankelijkheden in verantwoording en controleproces verlaagd kunnen worden en versterk de Verbijzonderde Interne Controle	Voortgangsbrief Commissie KDD 18 november 2021	ACAM p. 4.4, blz. 22	Commissie KDD 18 november 2021
2019-6	Financiën	Everhardt	Verdere verbetering van de kwaliteit van processen bij directie Belastingen	Voortgangsbrief Commissie FED van 28 oktober 2021	ACAM p. 4.5, blz. 25	
2019-7	Financiën	Everhardt	Het nieuwe management control framework biedt uitzicht op een betere samenwerking	Voortgangsbrief Commissie FEZ van 25 november 2021	ACAM p. 4.8, blz. 29	
2019-8	ICT	Meliani	Ontwikkelingen in ICT Infrastructuur en I-domein	Voortgangsbrief Commissie KDD van 17 november 2021	ACAM p. 5.1, blz.32	
2019-9	ICT	Meliani	Naleven wet en regelgeving op gebied van informatiebeveiliging en privacy en autorisatiebeheer	Voortgangsbrief Commissie KDD van 17 november 2021	ACAM p. 5.2 en 5.3, blz.33	
2020-1	Werk	Groot Wassink	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)	Voortgangsbrief Commissie WIO van 8 december 2021	ACAM p 2.2, blz. 8	
2020-2	Inkoop	Groot Wassink	Beter werkend inkoopstelsel voor verlaging van de rechtmatigheidsfout inkomen / Inkopen en aanbesteden moeten structureel op orde	Voortgangsbrief Commissie KDD van 17 november 2021	ACAM p 2.3, blz. 9 Rekeningencommissie P 2, blz. 4	
2020-3	Financiën	Everhardt	Kwaliteit proces factuurafhandeling	Voortgangsbrief Commissie FED van 25 november 2021	ACAM p 2.3, blz 10	
2020-4	Financiën	Everhardt	Het jaarverslag is op onderdelen voor verbetering vatbaar, houd voldoende rekening met wet en regelgeving / Jaarverslag moet beter leesbaar worden voor belangrijke doelgroep: de Amsterdammer	Voortgangsbrief Commissie FED 25 november 2021	ACAM p 2.4, blz. 12 Rekeningencommissie p 5, blz. 7	
2020-5	Financiën	Everhardt/ van Doorninck	Waardering balansposten 1. Deelnemingen: deels afhankelijk van steun 2. Debiteuren; blijf saldi, ouderdom en ontvangsten nauwgezet monitoren 3. De effecten van de coronacrisis op de kantorenmarkt nog beperkt 4. Vereveningsfonds, blijf prudent en monitor de risicovolle plannen	Voortgangsbrief Commissie RO van 24 november 2021 en Commissie FED van 25 november 2021	ACAM p 2.4, blz. 16	

Voortgang opvolging aanbevelingen ACAM & Rekeningencommissie Jaarverslag 2018 en 2019

Nr.	Thema	Portefeuille-houder	Aanbeveling	Opvolging (inclusief behandelde of nog te behandelen datum)	Bron aanbeveling	Afgehandeld op (datum)
2020-6	M&O	Kukenheim	In 2020 nog geen volwaardig M&O beleid en beheersmaatregelen gerealiseerd	Voortgangsbrief Commissie ZJS van 18 november 2021	ACAM p 2.4, blz. 20	
2020-7	Financiën	Everhardt	Impact invoering rechtmatigheidsverantwoording voor 2021 naar verwachting beperkt; wel actie nodig van het college en de raad	Voortgangsbrief Commissie FEZ 25 november 2021	ACAM P 3.1, blz. 22	
2020-8	Financiën	Everhardt	Risicomanagement is “onderhanden werk” / Meer aandacht voor niet-financiële risico’s is vereist	Voortgangsbrief Commissie FED 25 november 2021	ACAM P 3.2, blz. 24 Rekeningencommissie P 3, blz. 5	Commissie FED 25 november 2021
2020-9	Financiën	Everhardt	Het weerstandsvermogen is gedaald tot ver onder het gewenste niveau / Strakke monitoring op het weerstandsvermogen gewenst	Voortgangsbrief Commissie FED 25 november 2021	ACAM P 3.2, blz. 25 Rekeningencommissie P 3, blz. 5	Commissie FED 25 november 2021
2020-10	Integriteit en fraude	Halsema	Fraudescan; kwaliteitsimpuls nodig daarnaast structureel de werking van genomen beheersmaatregelen nagaan / Structurele aandacht voor integriteit en fraude in day to day business is gewenst	Voortgangsbrief Commissie AZ van 18 november 2021	ACAM P 3.3, blz. 26 Rekeningencommissie P 4, blz. 6	
2020-11	I-domein	Meliani	Risicomanagement I-domein, Business Continuity Management	Voortgangsbrief Commissie KDD van 17 november 2021	ACAM P 4.1, blz. 29	
2020-12	I-domein	Meliani	Voldoen aan wet- en regelgeving voor I(V)-domein/ Het niet voldoen aan wet en regelgeving voor het I(V)-domein is zorgelijk	Voortgangsbrief Commissie KDD van 17 november 2021	ACAM P 4.2, blz. 30 Rekeningencommissie P 1, blz. 3	
2020-13	I-domein	Meliani	Stedelijke IV-werkproces autorisatiebeheer	Voortgangsbrief Commissie KDD van 17 november 2021	ACAM P 4.3, blz. 32	
2020-14	I-domein	Meliani	Cloud-strategie, inzicht in SaaS oplossingen/ Inzicht in SaaS-toepassingen nog steeds beperkt, actie op korte termijn noodzakelijk	Voortgangsbrief Commissie KDD van 17 november 2021	ACAM P 4.4 blz. 33 Rekeningencommissie P 1, blz. 4	

5

Stedelijk Mobiliteitsfonds

Het Stedelijk Mobiliteitsfonds (SMF) is een fonds ter verbetering van het verkeer- en vervoersysteem en de openbare ruimte. Het SMF geeft het totaal aan bestuurlijk vast te stellen middelen weer voor de noodzakelijke aanpassingen om de stad leefbaar, bereikbaar en aantrekkelijk te houden. Het fonds wordt gevuld met parkeeropbrengsten. Het SMF legt een directe en zichtbare relatie tussen de inkomsten uit parkeren en bestedingen op het gebied van verkeer, vervoer en openbare ruimte. Reguliere activiteiten, zoals instandhouding, beheer en reguliere beleidstaken, worden niet gedekt uit het fonds maar uit de algemene middelen. Deze activiteiten moeten we namelijk altijd uitvoeren, ook als er geen parkeeropbrengsten zouden zijn. In deze paragraaf geven we een toelichting op de belangrijkste afwijkingen in het lopende jaar ten opzichte van de Begroting 2021.

Ontwikkeling parkeeropbrengsten

Sinds het uitbreken van de corona crisis zijn tal van maatregelen getroffen die grote effecten hebben op de maatschappij en de economie. Dit is onder andere zichtbaar in de parkeeropbrengsten. Sinds half december 2020 was er sprake van een lock-down die duurde tot en met mei 2021. Eind juni zijn verdere versoepelingen doorgevoerd en de vaccinatiecampagne is goed op stoom gekomen. Toch zijn de gevolgen van de coronapandemie op de parkeer-keeropbrengsten in 2021 fors. In 2020 is de derving van parkeerinkomsten in totaal uitgekomen op € 54 miljoen (begrote impact € 59 miljoen).

Bij de Voorjaarsnota 2021 is de prognose van de opbrengsten wederom bijgesteld met een bedrag van € 54 miljoen waarbij is uitgegaan van de volgende uitgangspunten: huidige maatregelen lopen door tot jan-feb, daarna geleidelijk versoepelingen en vanaf 1 juli terug naar niveau 90% van de oorspronkelijke begroting. Hieronder benoemen we de belangrijkste verschillen ten opzichte van de stand bij de Voorjaarnota.

De baten (parkeeropbrengsten) worden met € 2,5 miljoen naar beneden bijgesteld. Als gevolg van het dringende advies om zo veel mogelijk thuis te werken zien we dat veel bedrijven abonnementen in garages hebben opgezegd. De verwachting is dat deze opbrengsten in 2021 niet zullen herstellen. De prognose voor de parkeeropbrengsten komt dan uit op € 253,5 miljoen (was € 256 miljoen bij VJN 2021). Waar bij de Voorjaarsnota nog werd uitgegaan van € 93,6 miljoen aan lasten (kosten voor inning en handhaving) worden deze nu met € 2,7 miljoen naar beneden bijgesteld tot € 90,9 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door lagere lasten voor de handhaving (contract EPS), lagere lasten nieuwe vergunningensysteem straatparkeren, lagere lasten voor het parkeerplan en lagere organisatiekosten door nog in te vullen vacatures.

Rijkscompensatie

Over 2020 heeft de gemeente compensatie van het Rijk ontvangen voor gederfde parkeerinkomsten. Hierbij ging om een voorschot van € 39,4 miljoen. Het restant aan derving over 2020 bedraagt € 14,1 miljoen en zal worden uitgekeerd op basis van nacalculatie. Naar verwachting kan dit worden verwerkt in de Jaarrekening 2021. Op welk moment er compensatie wordt uitgekeerd voor gederfde opbrengsten in 2021 is op dit moment nog onbekend. Omdat steeds als uitgangspunt is gehanteerd dat gederfde parkeeropbrengsten volledig worden gecompenseerd vanuit het Rijk, is in de SMF-programmering voor 2021-2025 is een stelpost van € 40 miljoen opgenomen voor te verwachten compensatie in 2021. Bij de eerstvolgende actualisatie verwerken we de daadwerkelijke parkeeropbrengsten en compensatie in 2021 en zal bovengenoemde stelpost worden verrekend.

Exploitatie Stedelijk Mobiliteitsfonds

Onderstaande tabel laat de exploitatie van het Stedelijk Mobiliteitsfonds zien. Na aftrek van de kosten voor inning en handhaving en de afdrachten aan de algemene middelen, resteert de dotatie aan de reserve van het Stedelijk Mobiliteitsfonds (SMF). De netto parkeeropbrengsten zijn per saldo toegenomen tot € 202,7 miljoen. Ook de afdracht aan de algemene middelen is met € 5,5 miljoen naar boven bijgesteld tot € 155,2 miljoen door de maatregelen die zijn genomen in het kader van het herstelplan (Samen sterker uit de crisis). Per saldo is de dotatie aan het SMF met € 3,3 miljoen naar boven bijgesteld van € 84,2 miljoen naar € 87,5 miljoen.

Tabel 1. Exploitatie Stedelijk Mobiliteitsfonds

(bedragen x € 1 miljoen)

Stedelijk Mobiliteitsfonds Exploitatie	Begroting 2021	Bijstelling 2021
Bruto Parkeeropbrengsten	282,2	253,6
+ Stelpost Rijkscompensatie	0,0	40,0
- Kosten inning en handhaving	88,3	90,9
Netto parkeeropbrengsten	193,9	202,7
- Afdrachten algemene middelen	109,7	115,2
Dotatie aan reserve Stedelijk Mobiliteitsfonds	84,2	87,5
Resultaat	**0,0**	**0,0**

Ontwikkeling van de reserve Stedelijk Mobiliteitsfonds

Tabel 2 laat de ontwikkeling van de Reserve Stedelijk Mobiliteitsfonds zien. Op basis van de realisatie in de Jaarrekening 2020 is de beginstand van de reserve toegenomen tot € 216,9 miljoen per 01-01-2021.

Bij de beginstand worden de bijgestelde dotatie parkeeropbrengsten (€ 47,5 miljoen) en stelpost Rijkscompensatie (€ 40 miljoen) opgeteld, waarmee het bijgestelde saldo van het SMF uitkomt op € 304,4 miljoen in 2021. De onttrekkingen zijn door de SMF-actualisatie in de Voorjaarsnota al bijgesteld tot 159,1 miljoen. Ten opzichte van de stand Voorjaarnota doen in de Najaarsnota een aanvullende bijstelling van € 29,1 miljoen voor de verwachte onderbesteding in 2021. Oorzaken voor de onderbesteding zijn 0.a. vertragingen door corona, grillig verlopende aanbestedingen, tekorten aan materialen/langere levertijden en vertraging bij inspraakprocedures. Tegelijkertijd zijn verschillende acties ondernomen om de bestedingen en doelrealisatie te verbeteren.
Door overprogrammering nemen we meer projecten in voorbereiding zodat we altijd voldoende massa hebben om tot uitvoering te komen en flexibeler kunnen inspelen op onvoorziene risico's in de planning.
Daarnaast zetten we vooral in op meer standaardisatie, clustering van projecten, verbeteringen in de financiële planning en het verbeteren van de match tussen opgave en projectorganisatie. Door de beperkte ruimte onder het investeringsplafond was het noodzakelijk om in de Begroting 2022 een aantal projecten binnen het SMF bij te stellen, hierdoor ontstaat naar verwachting ruimte in de capaciteit om bij andere projecten eerder tot uitvoering te komen. De bijgestelde onttrekking van de bestedingen inclusief de overheveling naar de reserve achterstallig onderhoud komt daardoor uit op € 131,1 miljoen. Ondanks deze bijstelling verwachten we hoger uit te komen dan de realisatie van 122 miljoen in bij de Jaarrekening 2020 en daarmee de realisatie binnen het SMF verder te blijven verbeteren. De eindstand van de reserve in 2021 op basis van de bijgestelde begroting komt uit op € 173,3 miljoen.

Tabel 2. Reserve Stedelijk Mobiliteitsfonds

(bedragen x € 1 miljoen)

Stedelijk Mobiliteitsfonds Reserve	Begroting 2021	Bijstelling 2021
Beginstand	160,7	216,9
+ Dotatie parkeerinkomsten	84,2	47,5
+ Stelpost Rijkscompensatie	0,0	40,0
Saldo	244,9	304,4
Totaal onttrekkingen	188,7	131,1

Stedelijk Mobiliteitsfonds Reserve	Begroting 2021	Bijstelling 2021
- Onttrekking bestedingen	164,7	107,1
- Overheveling naar reserve Achterstallig Onderhoud	24,0	24,0
Eindstand	**56,2**	**173,3**

Toelichting onderbesteding SMF

Hieronder is een nadere toelichting opgenomen over de verwachte onderbesteding binnen het SMF in 2021. De bijstelling van € 29,1 miljoen bestaat uit € 10,7 miljoen afwijkingen groter dan € 1 miljoen en € 19,8 miljoen als stelpost voor de optelsom van diverse kleinere onderschrijdingen. Tenslotte worden een aantal kleine tekorten opgelost in 2021 (€ 1,4 miljoen).

Mutaties voor afwijkingen groter dan € 1 miljoen (totaal € 10,7 miljoen)

Voor afwijkingen groter dan € 1 miljoen in het lopende jaar doen we een bijstelling op project niveau, dit is van toepassing op volgende projecten en programma's:

Ruimte & Duurzaamheid (totaal € 1,2 miljoen)

- Groengelden (-€ 1,6 miljoen): overbesteding door na-ijleffect groensubsidies. Verleende subsidie aanvragen worden vaak pas een jaar later vastgesteld en uitbetaald.
- Luchtkwaliteit (€ 2,8 miljoen): onderbesteding door een lager aantal verstrekte subsidies dan verwacht in 2021.

Verkeer & Openbare Ruimte (totaal € 9,5 miljoen)

- Programma Autoluw (€ 4,9 miljoen):
  - Vrijval vanwege 1,5 meter maatregelen die niet worden uitgevoerd (€ 1,8 miljoen),
  - Bijdrage van Programma autoluw aan de Fietsroute Haarlemmer Houttuinen (€ 1,4 miljoen) verschuift tot de periode na 2021
  - Diverse ov-maatregelen (€ 1,7 miljoen) zijn uitgesteld vanwege de impact van corona
- Programma Verkeersveiligheid (-€ 1,9 miljoen): overbesteding is toe te schrijven aan het sinds 1 januari 2021 toegevoegde programma onderdeel IVM (kleine maatregelen verkeersveiligheid).
- Zuidelijke Pontaanlanding IJpleinveer (€ 1,0 miljoen): deel van de werkzaamheden dat door GVB wordt uitgevoerd wordt begin 2022 voltooid. Dit was eerder ingeschat voor 2021.
- Bok de Korverweg (€ 1,5 mln): De werkzaamheden zijn uitgesteld vanwege de activiteiten die plaatsvinden in de Tuinen van West. Het stadsdeelbestuur heeft besloten dat het niet verstandig is de werkzaamheden deze zomer al te laten starten. Het merendeel van de kosten schuiven daarom door naar 2022.
- Buikslotermeerplein (€ 2,1 miljoen): Project staat on hold vanwege onvoldoende capaciteit.
- Loopdekken Amsterdamse poort (€ 1,1 miljoen): Het was de bedoeling om de renovaties van de loopdekken dit jaar voor te bereiden en in 2022 uit te voeren. Omdat de uitvoering van twee omgevingsprojecten, The Framebuilding en Flierbosdreef 2-12, voorrang hebben gekregen is besloten om de renovaties in 2023 uit te voeren nadat de twee omgevingsprojecten gereed zijn.

Stelpost voor optelsom afwijkingen kleiner dan € 1 mln (totaal € 19,8 miljoen)

Naast de afwijkingen groter dan € 1 miljoen verwachten we binnen het SMF ook een substantiële onderschrijding voor de optelsom van diverse kleinere projecten. Voor deze onderschrijdingen zijn geen begrotingsmutaties verwerkt maar is een aanvullende stelpost opgenomen als bijstelling op de begroting. De stelpost is als volgt opgebouwd:

- Stedelijk Beheer (€ 1,8 miljoen): onderbesteding op diverse kleine projecten voor verhardingen, met name door vertragingen in de uitvoering door scopewijzigingen, capaciteitsproblemen en afhankelijkheid van derde partijen.
- Kennis & kaders (€ 0,9 miljoen): onderbesteding op Taxi (€ 0,5 miljoen) vanwege minder benodigde taxi-hosts door corona en diverse onderbestedingen op kleinere projecten (€ 0,4 miljoen)
- Opdrachtgeverschap (€ 8,3 miljoen): uitvoering van projecten in met name de stadsdelen Centrum, Oost, Zuid-Oost, Noord en West en is uitgesteld door uiteenlopende oorzaken, voornamelijk Corona gerelateerd.
- Overig (€ 8,4 miljoen): de verwachting op basis van het patroon van onderbesteding binnen het SMF in de afgelopen jaren, is dat sprake is van een aanvullende optelsom van diverse kleine onderbestedingen die niet direct is toe te schrijven aan specifieke projecten.

Oplossen tekorten 2021 (totaal € 1,4 miljoen)
Voor de volgende projecten is een tekort ontstaan in 2021 die we nu oplossen in de Najaarsnota:

- Bellamybuurt (€ 0,6 miljoen)
- HOV - Westtangent (€ 0,3 miljoen)
- C-ITS VRI (€ 0,3 miljoen)
- Top 10 verbeteren toegankelijkheid drukke straten (€ 0,1 miljoen)
- Veiligheidsissue Zuidasdok (€ 0,1 miljoen)

6

6 Financiële overzichten

6.1	Begrotingswijzigingen Najaarsnota 2021	126
6.2	Doelenraming	132
6.3	Taakveldenramning	142
6.4	Verloopstaat reserves	144
6.5	Verloopstaat voorzieningen	153
6.6	Brugstaat	157

6.1 Begrotingswijzigingen Najaarsnota 2021

Programma 1 Veiligheid

(bedragen x € 1 miljoen)

	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	22,5	-2,4	20,1
Lasten	231,1	-3,3	227,7
Saldo van baten en lasten	**-208,5**	**0,9**	**-207,6**
Programmaonderdeel 1.1 Brandweer en crisisbeheersing			
Baten	2,9	0,0	3,0
Lasten	80,0	-0,1	79,9
Saldo van baten en lasten	-77,1	0,2	-76,9
Programmaonderdeel 1.2 Openbare orde en veiligheid			
Baten	19,6	-2,5	17,1
Lasten	151,1	-3,2	147,9
Saldo van baten en lasten	**-131,5**	**0,7**	**-130,7**

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

(bedragen x € 1 miljoen)

	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	465,8	-49,3	416,6
Lasten	569,1	-52,8	516,3
Saldo van baten en lasten	**-103,3**	**3,6**	**-99,7**
Programmaonderdeel 2.1 Verkeer, vervoer en parkeren			
Baten	287,5	0,4	287,9
Lasten	277,5	3,1	280,6
Saldo van baten en lasten	10,0	-2,7	7,3
Programmaonderdeel 2.2 Water			
Baten	46,3	-41,7	4,6
Lasten	100,7	-39,3	61,4
Saldo van baten en lasten	**-54,4**	**-2,4**	**-56,9**
Programmaonderdeel 2.3 Openbaar vervoer			
Baten	132,0	-7,9	124,1
Lasten	190,9	-16,6	174,3
Saldo van baten en lasten	**-58,9**	**8,7**	**-50,2**

Programma 3 Economie

(bedragen x € 1 miljoen)

	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	24,9	-1,9	23,0
Lasten	74,3	-8,3	66,0
Saldo van baten en lasten	**-49,4**	**6,4**	**-43,0**
Programmaonderdeel 3.1 Economie en innovatie			
Baten	24,9	-1,9	23,0
Lasten	74,3	-8,3	66,0
Saldo van baten en lasten	**-49,4**	**6,4**	**-43,0**

Programma 4 Kunst, cultuur en erfgoed

(bedragen x € 1 miljoen)

	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	0,9	0,0	0,9
Lasten	212,2	-2,7	210,7
Saldo van baten en lasten	**-211,3**	**2,7**	**-208,6**
Programmaonderdeel 4.1 Kunst en cultuur			
Baten	0,8	0,0	0,8
Lasten	208,8	-2,7	206,2
Saldo van baten en lasten	**-208,1**	**2,7**	**-205,4**
Programmaonderdeel 4.2 Erfgoed			
Baten	0,2	0,0	0,2
Lasten	3,4	0,0	3,4
Saldo van baten en lasten	**-3,2**	**0,0**	**-3,2**

Programma 5 Onderwijs

(bedragen x € 1 miljoen)

	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	63,9	-0,3	63,6
Lasten	262,8	-5,2	257,6
Saldo van baten en lasten	**-198,9**	**4,9**	**-194,1**
Programmaonderdeel 5.1 Onderwijs			
Baten	63,9	-0,3	63,6
Lasten	262,8	-5,2	257,6
Saldo van baten en lasten	**-198,9**	**4,9**	**-194,1**

Programma 6 Sport

(bedragen x € 1 miljoen)

	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	30,2	0,5	30,7
Lasten	88,4	-1,8	86,7
Saldo van baten en lasten	**-58,2**	**2,2**	**-56,0**
Programmaonderdeel 6.1 Sport			
Baten	30,2	0,5	30,7
Lasten	88,4	-1,8	86,7
Saldo van baten en lasten	**-58,2**	**2,2**	**-56,0**

Programma 7 Werk, inkomen en participatie

(bedragen x € 1 miljoen)

	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	756,5	119,9	876,4
Lasten	1180,1	109,6	1289,7
Saldo van baten en lasten	**-423,6**	**10,3**	**-413,3**
Programmaonderdeel 7.1 Inkomensregelingen			
Baten	738,2	119,8	858,0
Lasten	819,0	98,9	917,9
Saldo van baten en lasten	**-80,8**	**20,9**	**-59,9**
Programmaonderdeel 7.2 Werk, participatie en inburgering			
Baten	17,6	0,0	17,7
Lasten	233,0	-9,4	223,5
Saldo van baten en lasten	**-215,3**	**9,5**	**-205,8**
Programmaonderdeel 7.3 Armoede en schuldhulp			
Baten	0,7	0,1	0,8
Lasten	128,2	20,1	148,3
Saldo van baten en lasten	**-127,5**	**-20,0**	**-147,5**

Programma 8 Volksgezondheid, jeugd en zorg

(bedragen x € 1 miljoen)

	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	120,8	57,0	177,8
Lasten	1127,6	59,1	1186,7
Saldo van baten en lasten	**-1006,8**	**-2,1**	**-1008,9**
Programmaonderdeel 8.1 Basisvoorzieningen			
Baten	96,1	58,5	154,6
Lasten	280,9	54,2	335,0
Saldo van baten en lasten	**-184,8**	**4,3**	**-180,5**
Programmaonderdeel 8.2 Wijkteams			
Baten	0,1	0,0	0,1
Lasten	87,3	-1,6	85,7
Saldo van baten en lasten	**-87,2**	**1,6**	**-85,6**
Programmaonderdeel 8.3 Individuele voorzieningen			
Baten	24,7	-1,5	23,2
Lasten	751,7	5,7	757,4
Saldo van baten en lasten	**-727,0**	**-7,2**	**-734,2**
Programmaonderdeel 8.4 Diversiteit			
Baten	0,0	0,0	0,0
Lasten	7,8	0,8	8,6
Saldo van baten en lasten	**-7,8**	**-0,8**	**-8,6**

Programma 9 Duurzaamheid en ruimtelijke ordening

(bedragen x € 1 miljoen)

	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	405,5	-14,4	391,1
Lasten	471,4	-23,0	448,4
Saldo van baten en lasten	**-65,9**	**8,6**	**-57,3**
Programmaonderdeel 9.1 Riool en drinkwater			
Baten	207,4	-4,9	202,5
Lasten	202,9	-6,5	196,4
Saldo van baten en lasten	**4,5**	**1,6**	**6,1**
Programmaonderdeel 9.2 Afval en grondstoffen			
Baten	183,9	-7,6	176,3
Lasten	146,8	3,4	150,3
Saldo van baten en lasten	**37,1**	**-11,1**	**26,0**
Programmaonderdeel 9.3 Duurzaamheid en milieubeheer			
Baten	5,3	-1,0	4,3
Lasten	85,4	-15,8	69,5
Saldo van baten en lasten	**-80,0**	**14,8**	**-65,2**
Programmaonderdeel 9.4 Ruimtelijke ordening			
Baten	0,5	-0,1	0,4
Lasten	28,2	-3,9	24,4
Saldo van baten en lasten	**-27,7**	**3,8**	**-23,9**
Programmaonderdeel 9.5 Begraafplaatsen en crematoria			
Baten	8,3	-0,7	7,6
Lasten	8,1	-0,2	7,8
Saldo van baten en lasten	**0,2**	**-0,5**	**-0,3**

Programma 10 Grond

(bedragen x € 1 miljoen)

	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	868,3	121,4	989,8
Lasten	556,5	91,6	648,1
Saldo van baten en lasten	**311,9**	**29,8**	**341,7**
Programmaonderdeel 10.1 Grond			
Baten	539,8	193,0	732,9
Lasten	504,3	93,6	597,9
Saldo van baten en lasten	**35,6**	**99,4**	**135,0**
Programmaonderdeel 10.2 Erfpacht			
Baten	328,5	-71,6	256,9
Lasten	52,2	-2,0	50,2
Saldo van baten en lasten	**276,3**	**-69,6**	**206,7**

Programma 11 Wonen en groen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	88,5	9,4	97,8
Lasten	414,9	-5,5	409,4
Saldo van baten en lasten	**-326,4**	**14,8**	**-311,6**
Programmaonderdeel 11.1 Wonen en bouwen			
Baten	60,3	7,7	68,0
Lasten	159,8	-8,4	151,4
Saldo van baten en lasten	**-99,5**	**16,1**	**-83,4**
Programmaonderdeel 11.2 Onderhoud openbare ruimte en reiniging			
Baten	25,5	2,8	28,3
Lasten	150,3	3,8	154,1
Saldo van baten en lasten	**-124,9**	**-1,0**	**-125,8**
Programmaonderdeel 11.3 Groen en dierenwelzijn			
Baten	2,7	-1,1	1,5
Lasten	104,7	-0,8	103,9
Saldo van baten en lasten	**-102,1**	**-0,3**	**-102,4**

Programma 12 Moderne open overheid

(bedragen x € 1 miljoen)

	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	43,4	-2,9	40,5
Lasten	124,2	-6,7	117,5
Saldo van baten en lasten	**-80,8**	**3,8**	**-77,0**
Programmaonderdeel 12.1 Digitale stad, interactie en informatie			
Baten	43,4	-2,9	40,5
Lasten	111,1	-5,1	106,0
Saldo van baten en lasten	**-67,7**	**2,2**	**-65,5**
Programmaonderdeel 12.2 Democratisering			
Baten	0,0	0,0	0,0
Lasten	13,1	-1,6	11,6
Saldo van baten en lasten	**-13,1**	**1,6**	**-11,6**

Programma A Algemene dekkingsmiddelen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	2854,2	97,7	2952,0
Lasten	88,6	2,5	91,0
Saldo van baten en lasten	**2765,7**	**95,3**	**2860,9**
Ontrekkingen reserves	1218,5	43,5	1262,0
Toevoegingen reserves	975,1	221,3	1196,4
Saldo van onttrekkingen en toevoegingen	**243,4**	**-177,8**	**65,6**
Totaal	**3009,1**	**-82,5**	**2926,6**
Programmaonderdeel A.1 Financiering en deelnemingen			
Baten	73,6	3,7	77,3
Lasten	26,6	1,7	28,3
Saldo van baten en lasten	**47,0**	**2,0**	**49,0**
Programmaonderdeel A.2 Lokale heffingen			
Baten	318,4	8,9	327,3
Lasten	26,8	3,0	29,8
Saldo van baten en lasten	**291,7**	**5,9**	**297,6**
Programmaonderdeel A.3 Gemeentefonds			
Baten	2447,7	82,9	2530,6
Lasten	0,0	0,0	0,0
Saldo van baten en lasten	**2447,7**	**82,9**	**2530,6**
Programmaonderdeel A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien			
Baten	14,6	2,2	16,8
Lasten	35,2	-2,2	33,0
Saldo van baten en lasten	**-20,7**	**4,4**	**-16,2**
Programmaonderdeel A.5 Reserves			
Baten	1218,5	43,5	1262,0
Lasten	975,1	221,3	1196,4
Mutatie reserves	**243,4**	**-177,8**	**65,6**

Programma B Bestuur en organisatie

(bedragen x € 1 miljoen)

	Voorjaarsnota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2021
Baten	91,6	3,7	95,3
Lasten	679,4	16,1	695,4
Saldo van baten en lasten	**-587,8**	**-12,3**	**-600,1**
Programmaonderdeel B.1 Overhead			
Baten	9,0	-0,3	8,7
Lasten	586,2	12,5	598,6
Saldo van baten en lasten	**-577,2**	**-12,7**	**-589,9**
Programmaonderdeel B.2 Vastgoed			
Baten	81,9	4,0	85,9
Lasten	64,7	4,0	68,7
Saldo van baten en lasten	**17,2**	**0,0**	**17,2**
Programmaonderdeel B.3 Bestuur			
Baten	0,7	0,0	0,7
Lasten	28,4	-0,4	28,0
Saldo van baten en lasten	**-27,7**	**0,4**	**-27,3**

6.2 Doelenraming

Programma 1 Veiligheid

(bedragen x € 1 miljoen)

		Voorjaars-nota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaars-nota 2021
Programmaonderdeel 1.1 Brandweer en crisisbeheersing				
01.1.1	Het voorkomen en bestrijden van brand en rampen en het vergroten van het bewustzijn van brandveiligheid	2,9	0,0	3,0
01.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 1.1	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	2,9	0,0	3,0
01.1.1	Het voorkomen en bestrijden van brand en rampen en het vergroten van het bewustzijn van brandveiligheid	80,0	-0,1	79,9
01.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 1.1	0,0	0,0	0,0
	Totaal lasten	80,0	-0,1	79,9
	Saldo van baten en lasten	**-77,1**	**0,2**	**-76,9**
Programmaonderdeel 1.2 Openbare orde en veiligheid				
01.2.1	Amsterdam is een veilige en leefbare stad voor bewoners en bezoekers	19,6	-2,5	17,1
01.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 1.2	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	19,6	-2,5	17,1
01.2.1	Amsterdam is een veilige en leefbare stad voor bewoners en bezoekers	151,1	-3,2	147,9
01.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 1.2	0,0	0,0	0,0
	Totaal lasten	151,1	-3,2	147,9
	Saldo van baten en lasten	**-131,5**	**0,7**	**-130,7**
Programma 1 Veiligheid		**-208,5**	**0,9**	**-207,6**

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

(bedragen x € 1 miljoen)

		Voorjaars-nota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaars-nota 2021
Programmaonderdeel 2.1 Verkeer, vervoer en parkeren				
02.1.1	Er is meer ruimte voor leven en spelen op de straten	13,1	-1,0	12,1
02.1.2	Amsterdam is voor iedereen bereikbaar op een veilige en duurzame manier	273,4	0,8	274,3
02.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 2.1	1,0	0,6	1,6
	Totaal baten	287,5	0,4	287,9
02.1.1	Er is meer ruimte voor leven en spelen op de straten	73,1	-30,3	42,9
02.1.2	Amsterdam is voor iedereen bereikbaar op een veilige en duurzame manier	286,0	-23,8	262,2
02.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 2.1	-81,6	57,1	-24,5
	Totaal lasten	277,5	3,1	280,6
	Saldo van baten en lasten	**10,0**	**-2,7**	**7,3**
Programmaonderdeel 2.2 Water				
02.2.1	Het openbare water is begaanbaar, aantrekkelijk, schoon en veilig voor alle gebruikers	41,7	-41,7	0,0
02.2.2	We beheersen drukte op het water en de wal, geen overlast tegen en garanderen een vlotte en veilige doorvaart	4,6	0,0	4,6
02.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 2.2	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	46,3	-41,7	4,6
02.2.1	Het openbare water is begaanbaar, aantrekkelijk, schoon en veilig voor alle gebruikers	93,6	-38,6	55,0
02.2.2	We beheersen drukte op het water en de wal, geen overlast tegen en garanderen een vlotte en veilige doorvaart	8,7	-0,7	8,0
02.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 2.2	-1,6	0,0	-1,6
	Totaal lasten	100,7	-39,3	61,4
	Saldo van baten en lasten	**-54,4**	**-2,4**	**-56,9**

		Voorjaars-nota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaars-nota 2021
Programmaonderdeel 2.3 Openbaar vervoer				
02.3.1	Amsterdam is voor iedereen bereikbaar op een veilige en duurzame manier via het openbaar vervoer	132,0	-7,9	124,1
02.3.2	Amsterdam is op een veilige en duurzame manier bereikbaar voor commercieel vervoer	0,0	0,0	0,0
02.3.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 2.3	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	132,0	-7,9	124,1
02.3.1	Amsterdam is voor iedereen bereikbaar op een veilige en duurzame manier via het openbaar vervoer	188,3	-15,2	173,0
02.3.2	Amsterdam is op een veilige en duurzame manier bereikbaar voor commercieel vervoer	3,8	-1,3	2,5
02.3.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 2.3	-1,2	-0,1	-1,2
	Totaal lasten	190,9	-16,6	174,3
	Saldo van baten en lasten	**-58,9**	**8,7**	**-50,2**
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat		**-103,3**	**3,6**	**-99,7**

Programma 3 Economie

(bedragen x € 1 miljoen)

		Voorjaars-nota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaars-nota 2021
Programmaonderdeel 3.1 Economie en innovatie				
03.1.1	Amsterdam biedt bewoners aantrekkelijke commerciële voorzieningen verspreid over de stad en biedt ondernemers een goed ondernemersklimaat	4,8	-1,5	3,3
03.1.2	De metropoolregio Amsterdam heeft (inter)nationaal gezien een aantrekkelijk vestigingsklimaat	2,7	-0,1	2,6
03.1.3	De stad maakt een schaalsprong naar de metropoolregio Amsterdam	11,4	-0,1	11,3
03.1.4	Metropoolregio Amsterdam heeft een economie die voorbereid is op toekomstige ontwikkelingen	6,0	-0,2	5,8
03.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 3.1	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	24,9	-1,9	23,0
03.1.1	Amsterdam biedt bewoners aantrekkelijke commerciële voorzieningen verspreid over de stad en biedt ondernemers een goed ondernemersklimaat	16,1	1,5	17,6
03.1.2	De metropoolregio Amsterdam heeft (inter)nationaal gezien een aantrekkelijk vestigingsklimaat	8,7	-0,8	7,9
03.1.3	De stad maakt een schaalsprong naar de metropoolregio Amsterdam	15,8	0,0	15,9
03.1.4	Metropoolregio Amsterdam heeft een economie die voorbereid is op toekomstige ontwikkelingen	33,5	-9,0	24,5
03.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 3.1	0,2	0,0	0,2
	Totaal lasten	74,3	-8,3	66,0
	Saldo van baten en lasten	**-49,4**	**6,4**	**-43,0**
Programma 3 Economie		**-49,4**	**6,4**	**-43,0**

Programma 4 Kunst, cultuur en erfgoed

(bedragen x € 1 miljoen)

		Voorjaars-nota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaars-nota 2021
Programmaonderdeel 4.1 Kunst en cultuur				
04.1.1	Amsterdam heeft een kwalitatief hoogwaardig, vernieuwend en divers cultureel aanbod voor alle Amsterdammers en bezoekers en alle Amsterdamse kinderen maken kennis met Kunst en Cultuur	0,7	0,0	0,7
04.1.2	Amsterdam heeft een gespreid aanbod van broedplaatsen, woon- en werkruimtes voor kunstenaars en creatieve ondernemers en cultuurgebouwen	0,0	0,0	0,0
04.1.3	Alle Amsterdammers hebben toegang tot informatie en onafhankelijk nieuws via een netwerk van bibliotheken en de lokale publieke omroep	0,0	0,0	0,0
04.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 4.1	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	0,8	0,0	0,8
04.1.1	Amsterdam heeft een kwalitatief hoogwaardig, vernieuwend en divers cultureel aanbod voor alle Amsterdammers en bezoekers en alle Amsterdamse kinderen maken kennis met Kunst en Cultuur	173,1	-3,2	169,9
04.1.2	Amsterdam heeft een gespreid aanbod van broedplaatsen, woon- en werkruimtes voor kunstenaars en creatieve ondernemers en cultuurgebouwen	2,8	0,0	2,8
04.1.3	Alle Amsterdammers hebben toegang tot informatie en onafhankelijk nieuws via een netwerk van bibliotheken en de lokale publieke omroep	31,6	0,5	32,2
04.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 4.1	1,3	0,0	1,3
	Totaal lasten	208,8	-2,7	206,2
	Saldo van baten en lasten	**-208,1**	**2,7**	**-205,4**

		Voorjaars-nota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaars-nota 2021
Programmaonderdeel 4.2 Erfgoed				
04.2.1	Het Amsterdamse erfgoed heeft en behoudt zijn cultuurhistorische waarde, wordt op passende wijze benut en vertelt het verhaal van de stad	0,2	0,0	0,2
04.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 4.2	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	0,2	0,0	0,2
04.2.1	Het Amsterdamse erfgoed heeft en behoudt zijn cultuurhistorische waarde, wordt op passende wijze benut en vertelt het verhaal van de stad	3,4	0,0	3,4
04.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 4.2	0,0	0,0	0,0
	Totaal lasten	3,4	0,0	3,4
	Saldo van baten en lasten	**-3,2**	**0,0**	**-3,2**
Programma 4 Kunst, cultuur en erfgoed		**-211,3**	**2,7**	**-208,6**

Programma 5 Onderwijs

(bedragen x € 1 miljoen)

		Voorjaars-nota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaars-nota 2021
Programmaonderdeel 5.1 Onderwijs				
05.1.1	Kansengelijkheid: Iedere Amsterdammer krijgt de kans om zich, ongeacht zijn of haar achtergrond, via onderwijs, te ontwikkelen tot wie hij of zij kan of wil zijn	56,8	0,4	57,2
05.1.2	Kwaliteit: Ieder kind krijgt goed onderwijs in een kwalitatief goede schoolomgeving	7,1	-0,7	6,4
05.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 5.1	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	63,9	-0,3	63,6
05.1.1	Kansengelijkheid: Iedere Amsterdammer krijgt de kans om zich, ongeacht zijn of haar achtergrond, via onderwijs, te ontwikkelen tot wie hij of zij kan of wil zijn	107,2	-0,8	106,4
05.1.2	Kwaliteit: Ieder kind krijgt goed onderwijs in een kwalitatief goede schoolomgeving	146,1	-4,8	141,3
05.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 5.1	9,6	0,4	10,0
	Totaal lasten	262,8	-5,2	257,6
	Saldo van baten en lasten	**-198,9**	**4,9**	**-194,1**
Programma 5 Onderwijs		**-198,9**	**4,9**	**-194,1**

Programma 6 Sport

(bedragen x € 1 miljoen)

		Voorjaars-nota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaars-nota 2021
Programmaonderdeel 6.1 Sport				
06.1.1	Een rijk en divers sport- en beweegaanbod voor alle Amsterdammers	3,1	-0,5	2,7
06.1.2	Amsterdam heeft een passend aanbod aan sport-voorzieningen	27,1	0,9	28,0
06.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 6.1	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	30,2	0,5	30,7
06.1.1	Een rijk en divers sport- en beweegaanbod voor alle Amsterdammers	40,5	0,8	41,3
06.1.2	Amsterdam heeft een passend aanbod aan sport-voorzieningen	45,4	-2,3	43,1
06.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 6.1	2,5	-0,3	2,2
	Totaal lasten	88,4	-1,8	86,7
	Saldo van baten en lasten	**-58,2**	**2,2**	**-56,0**
Programma 6 Sport		**-58,2**	**2,2**	**-56,0**

Programma 7 Werk, inkomen en participatie

(bedragen x € 1 miljoen)

		Voorjaars-nota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaars-nota 2021
Programmaonderdeel 7.1 Inkomensregelingen				
07.1.1	Er is in Amsterdam financiële bestaanszekerheid (inkomenszekerheid) voor Amsterdammers die zelf niet (volledig) in hun levensonderhoud kunnen voorzien	738,2	119,8	858,0
07.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 7.1	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	738,2	119,8	858,0
07.1.1	Er is in Amsterdam financiële bestaanszekerheid (inkomenszekerheid) voor Amsterdammers die zelf niet (volledig) in hun levensonderhoud kunnen voorzien	819,0	98,9	917,9
07.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 7.1	0,0	0,0	0,0
	Totaal lasten	819,0	98,9	917,9
	Saldo van baten en lasten	**-80,8**	**20,9**	**-59,9**
Programmaonderdeel 7.2 Werk, participatie en inburgering				
07.2.1	Amsterdammers die dienstverlening ontvangen van de gemeente doen duurzaam en naar vermogen mee	17,6	0,0	17,7
07.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 7.2	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	17,6	0,0	17,7
07.2.1	Amsterdammers die dienstverlening ontvangen van de gemeente doen duurzaam en naar vermogen mee	233,0	-9,4	223,5
07.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 7.2	0,0	0,0	0,0
	Totaal lasten	233,0	-9,4	223,5
	Saldo van baten en lasten	**-215,3**	**9,5**	**-205,8**

		Voorjaars-nota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaars-nota 2021
Programmaonderdeel 7.3 Armoede en schuldhulp				
07.3.1	Het verkleinen van het aantal Amsterdammers met een laag inkomen dat problematische schulden heeft en/of moeite heeft om rond te komen om zo de kansen voor deze Amsterdammers te vergroten	0,7	0,1	0,8
07.3.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 7.3	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	0,7	0,1	0,8
07.3.1	Het verkleinen van het aantal Amsterdammers met een laag inkomen dat problematische schulden heeft en/of moeite heeft om rond te komen om zo de kansen voor deze Amsterdammers te vergroten	128,2	20,1	148,3
07.3.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 7.3	0,0	0,0	0,0
	Totaal lasten	128,2	20,1	148,3
	Saldo van baten en lasten	**-127,5**	**-20,0**	**-147,5**
Programma 7 Werk, inkomen en participatie		**-423,6**	**10,3**	**-413,3**

Programma 8 Volksgezondheid, jeugd en zorg

(bedragen x € 1 miljoen)

		Voorjaars-nota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaars-nota 2021
Programmaonderdeel 8.1 Basisvoorzieningen				
08.1.1	De zelfredzaamheid van Amsterdammers wordt vergroot en de kansenongelijkheid tussen Amsterdammers wordt kleiner	0,0	0,0	0,0
08.1.2	Alle Amsterdammers hebben gelijke kans op gezondheid ongeacht hun sociaal economische status of achtergrond	96,1	58,5	154,6
08.1.3	Amsterdam is een inclusieve verbonden stad	0,0	0,0	0,0
08.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 8.1	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	96,1	58,5	154,6
08.1.1	De zelfredzaamheid van Amsterdammers wordt vergroot en de kansenongelijkheid tussen Amsterdammers wordt kleiner	137,2	1,9	139,2
08.1.2	Alle Amsterdammers hebben gelijke kans op gezondheid ongeacht hun sociaal economische status of achtergrond	139,6	51,7	191,3
08.1.3	Amsterdam is een inclusieve verbonden stad	1,2	-0,1	1,2
08.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 8.1	2,8	0,6	3,4
	Totaal lasten	280,9	54,2	335,0
	Saldo van baten en lasten	**-184,8**	**4,3**	**-180,5**
Programmaonderdeel 8.2 Wijkteams				
08.2.1	Amsterdammers hebben tijdig en adequaat toegang tot hulp en ondersteuning	0,1	0,0	0,1
08.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 8.2	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	0,1	0,0	0,1
08.2.1	Amsterdammers hebben tijdig en adequaat toegang tot hulp en ondersteuning	87,3	-1,6	85,7
08.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 8.2	0,0	0,0	0,0
	Totaal lasten	87,3	-1,6	85,7
	Saldo van baten en lasten	**-87,2**	**1,6**	**-85,6**

		Voorjaars-nota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaars-nota 2021
Programmaonderdeel 8.3 Individuele voorzieningen				
08.3.1	Het duurzaam borgen van de veiligheid van alle betrokkenen bij huiselijk geweld en kindermishandeling	3,8	-0,2	3,6
08.3.2	Amsterdammers krijgen de juiste zorg op de juiste plek ongeacht hun leeftijd	20,1	-1,3	18,8
08.3.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 8.3	0,8	0,0	0,8
	Totaal baten	24,7	-1,5	23,2
08.3.1	Het duurzaam borgen van de veiligheid van alle betrokkenen bij huiselijk geweld en kindermishandeling	63,2	2,4	65,6
08.3.2	Amsterdammers krijgen de juiste zorg op de juiste plek ongeacht hun leeftijd	673,4	0,1	673,5
08.3.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 8.3	15,1	3,1	18,2
	Totaal lasten	751,7	5,7	757,4
	Saldo van baten en lasten	**-727,0**	**-7,2**	**-734,2**
Programmaonderdeel 8.4 Diversiteit				
08.4.1	Amsterdam is een inclusieve verbonden stad	0,0	0,0	0,0
08.4.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 8.4	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	0,0	0,0	0,0
08.4.1	Amsterdam is een inclusieve verbonden stad	7,8	0,8	8,6
08.4.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 8.4	0,0	0,0	0,0
	Totaal lasten	7,8	0,8	8,6
	Saldo van baten en lasten	**-7,8**	**-0,8**	**-8,6**
Programma 8 Volksgezondheid, jeugd en zorg		**-1006,8**	**-2,1**	**-1008,9**

Programma 9 Duurzaamheid en ruimtelijke ordening

(bedragen x € 1 miljoen)

		Voorjaars-nota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaars-nota 2021
Programmaonderdeel 9.1 Riool en drinkwater				
09.1.1	Alle Amsterdammers hebben toegang tot schoon drinkwater	204,2	-80,2	124,0
09.1.2	Amsterdam heeft een goedwerkende en degelijke riolering	3,3	75,3	78,5
09.1.3	Vanuit riolering en drinkwater dragen wij bij aan de circulaire economie en transitie naar een aardgasvrije stad	0,0	0,0	0,0
09.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 9.1	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	207,4	-4,9	202,5
09.1.1	Alle Amsterdammers hebben toegang tot schoon drinkwater	132,2	-6,4	125,8
09.1.2	Amsterdam heeft een goedwerkende en degelijke riolering	70,1	-0,1	70,0
09.1.3	Vanuit riolering en drinkwater dragen wij bij aan de circulaire economie en transitie naar een aardgasvrije stad	0,6	0,0	0,6
09.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 9.1	0,0	0,0	0,0
	Totaal lasten	202,9	-6,5	196,4
	Saldo van baten en lasten	**4,5**	**1,6**	**6,1**
Programmaonderdeel 9.2 Afval en grondstoffen		0,0		
09.2.1	Amsterdam voorkomt afval	174,6	-6,7	167,9
09.2.2	Afval dat ontstaat, zamelen we zo duurzaam mogelijk in en krijgt een zo hoogwaardig mogelijke verwerking	9,3	-0,9	8,4
09.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 9.2	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	183,9	-7,6	176,3
09.2.1	Amsterdam voorkomt afval	28,5	-3,3	25,2
09.2.2	Afval dat ontstaat, zamelen we zo duurzaam mogelijk in en krijgt een zo hoogwaardig mogelijke verwerking	117,9	6,8	124,7
09.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 9.2	0,4	0,0	0,4
	Totaal lasten	**146,8**	**3,4**	**150,3**
	Saldo van baten en lasten	**37,1**	**-11,1**	**26,0**

		Voorjaars-nota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaars-nota 2021
Programmaonderdeel 9.3 Duurzaamheid en milieubeheer				
09.3.1	Amsterdam werkt aan een klimaat neutrale én aardgasvrije stad met schone lucht waar afval als grondstof wordt gebruikt	4,9	-1,0	3,9
09.3.2	Amsterdam waarborgt de veiligheid, beschermt de leefomgeving en beperkt gezondheidsrisico's	0,5	0,0	0,5
09.3.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 9.3	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	5,3	-1,0	4,3
09.3.1	Amsterdam werkt aan een klimaat neutrale én aardgasvrije stad met schone lucht waar afval als grondstof wordt gebruikt	62,2	-14,9	47,3
09.3.2	Amsterdam waarborgt de veiligheid, beschermt de leefomgeving en beperkt gezondheidsrisico's	23,7	-0,9	22,7
09.3.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 9.3	-0,5	0,0	-0,5
	Totaal lasten	85,4	-15,8	69,5
	Saldo van baten en lasten	**-80,0**	**14,8**	**-65,2**
Programmaonderdeel 9.4 Ruimtelijke ordening				
09.4.1	Amsterdam geeft ruimtelijke voorwaarden voor nieuwe woon-, werk- en leefmilieus om demografische en economische groei mogelijk te maken	0,5	-0,1	0,4
09.4.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 9.4	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	0,5	-0,1	0,4
09.4.1	Amsterdam geeft ruimtelijke voorwaarden voor nieuwe woon-, werk- en leefmilieus om demografische en economische groei mogelijk te maken	28,2	-3,9	24,4
09.4.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 9.4	0,0	0,0	0,0
	Totaal lasten	28,2	-3,9	24,4
	Saldo van baten en lasten	**-27,7**	**3,8**	**-23,9**

		Voorjaars-nota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaars-nota 2021
Programmaonderdeel 9.5 Begraafplaatsen en crematoria				
09.5.1	Amsterdam geeft tegen kostendekkende tarieven de mogelijkheid tot begraven en cremeren, waarbij ruimte is voor ieders persoonlijke wens, ongeacht sociale, religieuze of culturele achtergrond	8,3	-0,7	7,6
09.5.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 9.5	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	8,3	-0,7	7,6
09.5.1	Amsterdam geeft tegen kostendekkende tarieven de mogelijkheid tot begraven en cremeren, waarbij ruimte is voor ieders persoonlijke wens, ongeacht sociale, religieuze of culturele achtergrond	8,1	-0,2	7,8
09.5.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 9.5	0,0	0,0	0,0
	Totaal lasten	8,1	-0,2	7,8
	Saldo van baten en lasten	**0,2**	**-0,5**	**-0,3**
Programma 9 Duurzaamheid en ruimtelijke ordening		-65,9	8,6	-57,3

Programma 10 Grond

(bedragen x € 1 miljoen)

		Voorjaars-nota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaars-nota 2021
Programmaonderdeel 10.1 Grond				
10.1.1	Het ontwikkelen van duurzame, leefbare en ongedeelde gebieden waar ruimte is voor wonen, werken en recreëren voor alle doelgroepen	539,8	193,0	732,9
10.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 10.1	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	539,8	193,0	732,9
10.1.1	Het ontwikkelen van duurzame, leefbare en ongedeelde gebieden waar ruimte is voor wonen, werken en recreëren voor alle doelgroepen	504,3	93,6	597,9
10.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 10.1	0,0	0,0	0,0
	Totaal lasten	504,3	93,6	597,9
	Saldo van baten en lasten	**35,6**	**99,4**	**135,0**
Programmaonderdeel 10.2 Erfpacht				
10.2.1	Grip houden op het gebruik van de grond door middel van erfpacht	328,5	-71,6	256,9
10.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 10.2	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	328,5	-71,6	256,9
10.2.1	Grip houden op het gebruik van de grond door middel van erfpacht	52,2	-2,0	50,2
10.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 10.2	0,0	0,0	0,0
	Totaal lasten	52,2	-2,0	50,2
	Saldo van baten en lasten	**276,3**	**-69,6**	**206,7**
Programma 10 Grond		**311,9**	**29,8**	**341,7**

Programma 11 Wonen en groen

(bedragen x € 1 miljoen)

		Voorjaars-nota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaars-nota 2021
Programmaonderdeel 11.1 Wonen en bouwen				
11.1.1	Voldoende beschikbaarheid van betaalbare en goede woningen	7,2	-1,1	6,1
11.1.2	Verbeteren van de leefbaarheid en de kwaliteit van de buurten	0,2	-0,2	0,0
11.1.3	Waarborgen van de veiligheid en beperken van gezondheidsrisico's die het gevolg zijn van bouwactiviteiten in de stad	52,9	8,9	61,9
11.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 11.1	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	60,3	7,7	68,0
11.1.1	Voldoende beschikbaarheid van betaalbare en goede woningen	108,1	-14,4	93,7
11.1.2	Verbeteren van de leefbaarheid en de kwaliteit van de buurten	14,4	-0,8	13,6
11.1.3	Waarborgen van de veiligheid en beperken van gezondheidsrisico's die het gevolg zijn van bouwactiviteiten in de stad	34,5	7,5	42,0
11.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 11.1	2,8	-0,7	2,1
	Totaal lasten	159,8	-8,4	151,4
	Saldo van baten en lasten	**-99,5**	**16,1**	**-83,4**
Programmaonderdeel 11.2 Onderhoud openbare ruimte en reiniging				
11.2.1	De openbare ruimte is schoon en heel	25,5	2,8	28,3
11.2.2	De openbare ruimte is overal functioneel en duurzaam ingericht	0,0	0,0	0,0
11.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 11.2	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	25,5	2,8	28,3
11.2.1	De openbare ruimte is schoon en heel	148,5	3,8	152,4
11.2.2	De openbare ruimte is overal functioneel en duurzaam ingericht	1,8	-0,1	1,8
11.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 11.2	0,0	0,0	0,0
	Totaal lasten	150,3	3,8	154,1
	Saldo van baten en lasten	**-124,9**	**-1,0**	**-125,8**

		Voorjaars-nota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaars-nota 2021
Programmaonderdeel 11.3 Groen en dierenwelzijn				
11.3.1	Amsterdam is een stad voor mens, plant en dier met groene plekken in alle buurten en goed onderhouden parken en bos	2,7	-1,1	1,5
11.3.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 11.3	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	2,7	-1,1	1,5
11.3.1	Amsterdam is een stad voor mens, plant en dier met groene plekken in alle buurten en goed onderhouden parken en bos	104,7	-0,8	103,9
11.3.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 11.3	0,0	0,0	0,0
	Totaal lasten	104,7	-0,8	103,9
	Saldo van baten en lasten	**-102,1**	**-0,3**	**-102,4**
Programma 11 Wonen en groen		**-326,4**	**14,8**	**-311,6**

Programma 12 Moderne open overheid

(bedragen x € 1 miljoen)

		Voorjaars-nota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaars-nota 2021
Programmaonderdeel 12.1 Digitale stad, interactie en informatie				
12.1.1	Vormgeven van de digitale stad samen met Amsterdammers, het bedrijfsleven, kennisinstellingen, culturele sector, bezoekers en andere steden in de wereld. Daarnaast is de interactie van de gemeente met de Amsterdammers toegankelijk, begrijpelijk en inclusief	41,3	-2,9	38,4
12.1.2	De gemeente beheert betrouwbare en kwalitatief goede informatie voor burgers en bedrijven op een toekomstbestendige manier en stelt deze veilig beschikbaar voor Amsterdammers	2,1	0,0	2,1
12.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 12.1	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	43,4	-2,9	40,5
12.1.1	Vormgeven van de digitale stad samen met Amsterdammers, het bedrijfsleven, kennisinstellingen, culturele sector, bezoekers en andere steden in de wereld. Daarnaast is de interactie van de gemeente met de Amsterdammers toegankelijk, begrijpelijk en inclusief	72,0	0,0	72,0
12.1.2	De gemeente beheert betrouwbare en kwalitatief goede informatie voor burgers en bedrijven op een toekomstbestendige manier en stelt deze veilig beschikbaar voor Amsterdammers	39,0	-5,1	34,0
12.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 12.1	0,0	0,0	0,0
	Totaal lasten	111,1	-5,1	106,0
	Saldo van baten en lasten	**-67,7**	**2,2**	**-65,5**

		Voorjaars-nota 2021	Begrotings-wijzigingen	Najaars-nota 2021
Programmaonderdeel 12.2 Democratisering				
12.2.1	De zeggenschap, betrokkenheid en rol van de Amsterdammer vergroten bij de keuzes over wat er in de stad gebeurt en bij de uitvoering daarvan	0,0	0,0	0,0
12.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 12.2	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	0,0	0,0	0,0
12.2.1	De zeggenschap, betrokkenheid en rol van de Amsterdammer vergroten bij de keuzes over wat er in de stad gebeurt en bij de uitvoering daarvan	13,1	-1,6	11,6
12.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 12.2	0,0	0,0	0,0
	Totaal lasten	13,1	-1,6	11,6
	Saldo van baten en lasten	**-13,1**	**1,6**	**-11,6**
Programma 12 Moderne open overheid		**-80,8**	**3,8**	**-77,0**

6.3 Taakveldenramning

(bedragen x € 1 miljoen)

Taakveld 0.1	Bestuur en ondersteuning	Baten	Lasten	Totaal
0.1	Bestuur	1,2	35,3	-34,1
0.2	Burgerzaken	26,9	85,1	-58,2
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	48,0	39,5	8,5
0.4	Overhead	8,7	598,6	-589,9
0.5	Treasury	90,3	43,1	47,2
0.61	OZB woningen	87,8	24,9	62,9
0.62	OZB niet-woningen	144,9	0,0	144,9
0.63	Parkeerbelasting	230,6	24,4	206,2
0.64	Belastingen overig	3,2	3,0	0,2
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	2530,6	0,5	2530,1
0.8	Overige baten en lasten	16,8	38,9	-22,1
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0,0	1,9	-1,9
0.10	Mutaties reserves	1262,0	1196,4	65,6
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0,0	0,0	0,0
Totaal Taakveld 0		**4450,9**	**2091,6**	**2359,3**

Taakveld 1	Veiligheid	Baten	Lasten	Totaal
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	3,0	81,4	-78,5
1.2	Openbare orde en veiligheid	17,1	138,6	-121,5
Totaal Taakveld 1		**20,1**	**220,1**	**-200,0**

Taakveld 2.	Verkeer, vervoer en waterstaat	Baten	Lasten	Totaal
2.1	Verkeer en vervoer	72,2	369,3	-297,1
2.2	Parkeren	27,3	73,2	-45,9
2.3	Recreatieve havens	0,0	0,2	-0,2
2.4	Economische havens en waterwegen	7,5	31,0	-23,5
2.5	Openbaar vervoer	123,5	167,3	-43,7
Totaal Taakveld 2		**230,4**	**640,9**	**-410,5**

Taakveld 3.	Economie	Baten	Lasten	Totaal
3.1	Economische ontwikkeling	16,1	34,3	-18,2
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	298,0	198,3	99,8
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	118,2	129,6	-11,4
3.4	Economische promotie	86,5	13,1	73,4
Totaal Taakveld 3		**518,8**	**375,3**	**143,5**

Taakveld 4.	Onderwijs	Baten	Lasten	Totaal
4.1	Openbaar basisonderwijs	0,0	8,4	-8,4
4.2	Onderwijshuisvesting	3,3	100,4	-97,1
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	62,4	154,2	-91,8
Totaal Taakveld 4		**65,7**	**263,0**	**-197,3**

Taakveld 5.	Sport, cultuur en recreatie	Baten	Lasten	Totaal
5.1	Sportbeleid en activering	0,0	28,4	-28,4
5.2	Sportaccommodaties	30,7	66,5	-35,8
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	23,9	156,7	-132,7
5.4	Musea	6,6	45,1	-38,5
5.5	Cultureel erfgoed	0,4	3,9	-3,5
5.6	Media	0,2	32,4	-32,2
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreactie	1,7	111,8	-110,1
Totaal Taakveld 5		**63,6**	**444,7**	**-381,1**

Taakveld 6.	Sociaal domein	Baten	Lasten	Totaal
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	4,6	175,1	-170,5
6.2	Wijkteams	1,1	86,0	-84,9
6.3	Inkomensregelingen	858,4	1046,2	-187,8
6.4	Begeleide participatie	3,1	84,5	-81,4
6.5	Arbeidsparticipatie	14,6	136,7	-122,1
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	0,3	29,8	-29,4
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	5,2	229,4	-224,2
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	1,8	224,1	-222,3
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	16,6	262,3	-245,7
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0,2	50,7	-50,5
Totaal Taakveld 6		**905,9**	**2.324,7**	**-1.418,8**

Taakveld 7.	Volksgezondheid en milieu	Baten	Lasten	Totaal
7.1	Volksgezondheid	154,5	186,8	-32,3
7.2	Riolering	78,8	70,0	8,8
7.3	Afval	176,3	122,9	53,3
7.4	Milieubeheer	4,3	70,8	-66,5
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	7,6	7,8	-0,3
Totaal Taakveld 7		**421,5**	**458,4**	**-36,9**

Taakveld 8.	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	Baten	Lasten	Totaal
8.1	Ruimtelijke ordening	-0,2	12,8	-13,0
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	692,2	451,8	240,4
8.3	Wonen en bouwen	68,6	163,1	-94,5
Totaal Taakveld 8		**760,6**	**627,8**	**132,8**

	Baten	Lasten	Totaal
Totaal taakvelden	**7.437,6**	**7.446,5**	**-8,9**

6.4 Verloopstaat reserves

Bedragen x € 1 miljoen

Programma onderdeel, naam en doel reserve	ID-nr	Instellings-jaar	Soort reserve	Max toe-gestane omvang	Rekening 2020	Toe-voeging	Ont-trekking	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2021
01.2 Openbare orde en veiligheid **Reserve Amsterdam 750** De financiering van activiteiten rondom de viering van het 750-jarig bestaan van Amsterdam in 2025.	13014	2019	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	3,0	0,0	-1,3	0,0	1,7
01.2 Openbare orde en veiligheid **Verevening onroerend goed** Dekken van de onrendabele top van panden die met een beleidsmatig doel worden aangeschaft (strategische aankopen) en egaliseren van exploitatieresultaten in de vastgoedportefeuille van stadsdeel Centrum. Dekken van fundamentele ingrepen in het kader van de aanpak binnenstad om toenemende drukte en daarmee gepaarde overlast te verminderen/reguleren.	87061	1999	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	2,8	1,6	-1,9	0,0	2,6
02.1 Verkeer, vervoer en parkeren **Reserve Stedelijk Mobiliteitsfonds** Dekking van projecten die passen binnen de doelstellingen uit het uitvoeringsbesluit Mobiliteitsfonds.	70002	1998	Egalisatie-reserve	n.v.t.	216,9	87,5	-131,1	0,0	173,2
02.1 Verkeer, vervoer en parkeren **Reserve Programma Stadsbehoud** Deze reserve ondersteunt een programmatische aanpak voor het in stand houden van de openbare ruimte en infrastructuur, waaronder de arealen civiele constructies, verhardingen, verkeersystemen, groen, straatmeubilair, speelvoorzieningen en op termijn wegtunnels. Met behulp van de reserve kan gestuurd worden op het programma en op de arealen. De middelen worden flexibel ingezet voor verschillende arealen, verschillende activiteiten en over de jaren heen. Financiële afwijkingen worden binnen het programma opgevangen door vereffening tussen de arealen.	70025	2019	Egalisatie-reserve	n.v.t.	22,5	63,2	-61,2	0,0	24,5
02.1 Verkeer, vervoer en parkeren **Zuidelijke IJ-oevers (POR)** De reserve is bestemd voor de voorbereiding en uitvoering van het Plan Openbare Ruimte Zuidelijke IJoever (Oosterdok en Stationsplein).	70027	2019	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	6,6	0,0	-1,2	0,0	5,5
02.1 Verkeer, vervoer en parkeren **Leidseplein** De gecoördineerde uitvoering van de herinrichting van het Leidseplein en omgeving binnen het samenwerkingsproject Leidseplein. Het uiteindelijke doel is om het gebied beter te laten functioneren als ontmoetingsplek en als cultureel centrum van Amsterdam.	70048	2007	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	9,8	0,0	-7,4	0,0	2,4
02.1 Verkeer, vervoer en parkeren **Rode Loper** De bouw van vier stations voor de Noord-Zuidlijn in de stadsdelen Centrum en Zuid vraagt om herinrichting van de openbare ruimte rond die nieuwe stations, vanwege de gewijzigde functie van de openbare ruimte en de slijtage door de vele werkzaamheden.	70050	2005	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	8,4	0,0	-5,8	0,0	2,6

Programma onderdeel, naam en doel reserve	ID-nr	Instellings-jaar	Soort reserve	Max toe-gestane omvang	Rekening 2020	Toe-voeging	Ont-trekking	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2021
02.1 Verkeer, vervoer en parkeren **Stationseiland** Dekking van de projectkosten Stationseiland / De Entree.	70077	2014	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	10,4	0,0	-9,8	0,0	0,6
02.1 Verkeer, vervoer en parkeren **Reserve achterstallig onderhoud, infrastructuur, openbare ruimte en groen** Deze reserve ondersteunt een programmatische aanpak voor het wegwerken van grootschalig achterstallig onderhoud in de openbare ruimte en van de infrastructuur. De reserve is gevormd ter dekking van de aan bovengenoemde aanpak verbonden ingrepen en activiteiten, zoals onderzoek, handhaving, monitoring, brandweerorganisatie en innovatie.	70080	2019	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	93,7	72,2	-102,1	0,0	63,8
02.1 Verkeer, vervoer en parkeren **Financieringsreserve activa met maatschappelijk nut** Inzet van de eigen bijdrage van de gemeente voor de dekking van investeringen in de openbare ruimte met een maatschapelijk nut.	70170	2017	Financierings-reserve	n.v.t.	132,7	55,0	-4,1	0,0	183,6
02.3 Openbaar vervoer **Reserve IJsei inclusief Waterfront** De realisatie van een autotunnel, een busstation met overkapping, ondergrondse fietsenstalling met aanvaarbescherming en de herinrichting van de openbare ruimte aan de IJzijde van het Stationseiland.	70006	2000	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	1,8	0,0	-1,0	0,0	0,8
02.3 Openbaar vervoer **Reguliere vervanging IJveren** Voor incidentele vervangingsinvesteringen in de veerverbindingen over het IJ.	70075	2017	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	5,6	0,0	-1,6	0,0	4,0
03.1 Economie en innovatie **Amsterdams Promotiefonds voor cultuur en stadsinitiatieven** Het realiseren van projecten waarvan de opzet is zowel de doelen van Holland Casino als van de gemeente te verwezenlijken.	73015	2009	Egalisatie-reserve	n.v.t.	0,2	0,0	-0,1	-0,2	0,0
03.1 Economie en innovatie **Reserve Amsterdam Metropolitan Solutions** Realiseren van een nieuw op te richten wetenschappelijk opleidings- en onderzoeksinstituut door kennisinstellingen en bedrijven op gebied van toegepaste technologie met als werknaam Amsterdam Metropolitan Solutions.	73031	2014	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	21,5	0,0	-4,8	0,0	16,7
03.1 Economie en innovatie **Reserve Economische structuurversterking** Het stimuleren van economische structuurversterking conform het door de gemeenteraad vastgestelde bestedingskader.	73035	2015	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	16,7	17,0	-10,4	-7,7	15,6
03.1 Economie en innovatie **Financieringsreserve Rom MRA** Deze reserve dient als financiering met eigen vermogen ten behoeve deelname aan de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Metropoolregio Amsterdam-Noord-Holland Noord.	73036	2021	Financierings-reserve	n.v.t.	0,0	3,0	0,0	0,0	3,0

Programma onderdeel, naam en doel reserve	ID-nr	Instellings-jaar	Soort reserve	Max toe-gestane omvang	Rekening 2020	Toe-voeging	Ont-trekking	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2021
04.1 Kunst en cultuur **Egalisatiereserve Kunstenplan** Om de vier jaar worden in de Hoofdlijnen Kunst en Cultuur de nieuwe beleidsdoelstellingen voor de komende vier jaar bepaald. De doelstelling van deze systeemreserve volgt de doelstellingen van elk nieuw Kunstenplan.	73059	2014	Egalisatie-reserve	n.v.t.	0,6	1,9	0,0	0,0	2,5
04.2 Erfgoed **Opzetten landelijke erfgoedregistratie** Er voor zorgen dat de registratie van erfgoedgegevens voldoet aan de eisen van de Omgevingswet.	44015	2019	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	0,4	0,0	-0,2	0,0	0,1
05.1 Onderwijs **Reserve VVE (voorm. Stadsdelen)** Het realiseren van nieuwe Voorschoollokalen.	55024	2014	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	0,9	0,0	-0,9	0,0	0,0
06.1 Sport **Financieringsreserve sportaccommodaties** De reserve is de dekking voor de afschrijvingslasten van de kredieten voor het Sportaccommodatiefonds.	56027	2015	Financierings-reserve	n.v.t.	14,0	0,0	-0,7	-2,0	11,4
06.1 Sport **Reserve sportevenementen** Middelen bestemmen voor toekomstige topsportevenementen, zoals het EK 2020.	56080	2014	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	3,9	0,5	-1,5	0,0	2,9
07.1 Inkomensregelingen **Reserve egalisatie inkomensdeel en conjunctuur** Egaliseren van overschotten en tekorten voortvloeiend uit de uitvoering van de Participatiewet voor het inkomensdeel (bijstandsuitkeringen)en de uitvoering van Tozo.	52050	2004	Egalisatie-reserve	n.v.t.	112,4	9,3	-9,0	-2,0	110,7
07.2 Werk, participatie en inburgering **Reserve Sociaal Werk** Egaliseren van overschotten en tekorten voortvloeiend uit de uitvoering van de Wet Sociaal Werk en de Participatiewet met als doel werk te bieden aan Amsterdammers met een arbeidsbeperking en indien nodig aanvullend te investeren in Sociaal Werk. Het gaat om Amsterdammers met een arbeidsbeperking ofwel in dienst bij de sociale werkvoorziening (Stichting Pantar), ofwel via de gemeente direct gedetacheerd bij sociale firma's of bij reguliere werkgevers.	53064	2018	Egalisatie-reserve	5% van de lasten van de Directie Werk op programma-onderdeel 7.2	8,2	0,5	0,0	0,0	8,7
08.1 Basisvoorzieningen en diversiteit **Reserve Health Valley** De investering in de onderzoeksinfrastructuur op het gebied van de gezondheidszorg.	57002	2014	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	0,6	0,0	-0,6	0,0	0,0
08.1 Basisvoorzieningen en diversiteit **Reserve Streeklaboratoria** Het uitvoeren van vervolgonderzoek naar de effecten van de Corona pandemie en voorbereiden van het Streeklaboratorium en de andere laboratoria in Amsterdam op een eventuele volgende gezondheidscrisis.	57054	2021	Overige bestemmings-reserve	€ 4,5 miljoen	0,0	4,5	0,0	0,0	4,5

Programma onderdeel, naam en doel reserve	ID-nr	Instellings-jaar	Soort reserve	Max toe-gestane omvang	Rekening 2020	Toe-voeging	Ont-trekking	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2021
08.3 Individuele voorzieningen (incl. PIT) **Reserve egalisatie WMO** Opvangen fluctuaties WMO openeinde regelingen.	55044	2006	Egalisatie-reserve	10% van het budget voor de WMO openeinde regelingen in het betreffende boekjaar	1,3	13,8	0,0	0,0	15,2
09.1 Riool en drinkwater **Reserve egalisatie drinkwatertarieven Waternet** Het verevenen van bij het jaarverslag blijkende overschotten of tekorten met betrekking tot de drinkwatervoorziening voor burgers en bedrijven. Het streven is de overschotten of tekorten in volgende jaren te verevenen via tarieven. Daarnaast dient de reserve voor het afdekken van het risico van afwijkingen in het resultaat.	96001	2006	Egalisatie-reserve	n.v.t.	4,1	0,0	-1,2	0,0	2,8
09.2 Afval en grondstoffen **Egalisatiereserve afval** Het reguleren van de over- en onderschrijding op de kwijtschelding en de solidariteitsbijdrage van de afvalstoffenheffing.	83030	2015	Egalisatie-reserve	n.v.t.	3,5	0,0	0,0	0,0	3,5
09.2 Afval en grondstoffen **Investeringsreserve afval** Dekking van investeringen en innovaties in de afvalketen.	83103	2015	Egalisatie-reserve	n.v.t.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
09.2 Afval en grondstoffen **Financieringsreserve OAT Sluisbuurt** Financieren afschrijvingslasten Ondergronds Afval Transport (OAT).	83105	2017	Financierings-reserve	n.v.t.	11,6	0,0	0,0	0,0	11,6
09.3 Duurzaamheid en milieubeheer **Reserve duurzaamheidsfonds** Alloceren van middelen en het verstrekken van leningen ter bevordering van hernieuwbare energie en energiebesparing.	67018	2015	Financierings-reserve	n.v.t.	22,1	0,4	-8,8	0,0	13,7
09.3 Duurzaamheid en milieubeheer **Reserve aardgasvrij** Voorbereiden structuurversterking op het terrein van energieverduurzaming van woningen.	67024	2014	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	0,9	0,0	-0,3	-0,6	0,0
09.3 Duurzaamheid en milieubeheer **Reserve Klimaatfonds** Het in het kader van, en passend bij, de gemeentelijke rolopvatting ondersteunen van investeringen in de stad die bijdragen aan een rechtvaardige transitie naar een klimaatneutraal en aardgasvrij Amsterdam.	67060	2019	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	79,9	37,5	-19,5	0,0	97,9

Programma onderdeel, naam en doel reserve	ID-nr	Instellings-jaar	Soort reserve	Max toe-gestane omvang	Rekening 2020	Toe-voeging	Ont-trekking	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2021
09.3 Duurzaamheid en milieubeheer **Stedelijke Bodemsanering en Nazorg** Het reserveren van middelen voor de meerjarige stedelijke bodemsaneringsprogramma's en nazorg-activiteiten die conform gemaakte afspraken met het Rijk grotendeels vanuit Rijksmiddelen worden gefinancierd.	74040	2016	Egalisatie-reserve	n.v.t.	138,2	3,5	-9,3	0,0	132,4
09.4 Ruimtelijke ordening **Reserve IJ-oeververbinding** De reserve wordt gebruikt om de eerste IJ-oeververbinding voor te bereiden tot aan de fase voor-keursbesluit. De begrotingsdoelstelling waarme de IJoeververbinding een relatie heeft is "We zorgen voor integrale en kwalitatieve afwegingen bij inzet en prioritering ruimtelijke ontwikkeling".	70052	2020	Overige bestemmings-reserve	€ 4,9 miljoen	4,5	0,2	-2,9	0,0	1,8
09.5 Begraafplaatsen en crematoria **Reserve DNNO (De Nieuwe Noorder/Ooster)** Egaliseren van de marktconforme exploitatie van De Nieuwe Ooster en De Nieuwe Noorder.	90032	2018	Egalisatie-reserve	0,7 miljoen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
10.1 Grond **Reserve Vereveningsfonds** Een deel van de reserve is benodigd als weerstandsvermogen en ter dekking van vastgestelde (voor) investeringen. Het resterende deel is de vereveningsruimte en is beschikbaar voor nieuwe investeringen in het kader van de gebiedsontwikkeling.	74002	2004	Egalisatie-reserve	n.v.t.	441,8	87,0	-53,2	-39,2	436,5
10.1 Grond **Reserve Wallengebied** Deze reserve is bestemd voor planschadekosten in het kader van Project Wallengebied en de proceskosten van het project.	74044	2001	Egalisatie-reserve	n.v.t.	10,8	0,0	-5,9	-3,5	1,4
10.1 Grond **Reserve Zuidas bijdrage dok en grondexploitaties** Dekking van de gebiedsontwikkeling op de Zuidas en de bijdrage van de gemeente Amsterdam aan de ontwikkeling van Zuidas Dok.	77002	2004	Egalisatie-reserve	n.v.t.	385,8	112,4	-11,2	-57,9	429,1
10.2 Erfpacht **Reserve afkoopsommen erfpacht** Deze reserve dient voor de financiering van de waarde van de in erfpacht uitgegeven gronden.	74001	2004	Financierings-reserve	n.v.t.	5.119,9	41,5	-208,4	0,0	4.953,0
10.2 Erfpacht **Reserve financiering erfpachtgrond** Het doel is zoveel mogelijk in erfpacht uitgegeven grond te financieren met eigen vermogen.	74050	2019	Financierings-reserve	De maximale omvang is de omvang van de grondwaarde van in erfpacht uitgegeven grond waarvan de erfpachtca-nonbetaling niet is afgekocht	372,7	275,4	-11,9	-150,0	486,3

Programma onderdeel, naam en doel reserve	ID-nr	Instellings-jaar	Soort reserve	Max toe-gestane omvang	Rekening 2020	Toe-voeging	Ont-trekking	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2021
11.1 Wonen en bouwen **Reserve Actieplan bouwstimulering** Alloceren van middelen voor het stimuleren van woningbouw in Amsterdam.	74041	2015	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	13,1	0,0	-2,6	-2,5	8,0
11.1 Wonen en bouwen **Reserve Corporatiebudget** Het Corporatiebudget wordt primair ingezet t.b.v. onrendabele vastgoedinvesteringen in de stedelijke vernieuwingsgebieden in Nieuw-West, in de Kolenkitbuurt in West, De Banne en Nieuwendam-Noord in Noord. Corporaties kunnen op projectbasis subsidies aanvragen.	76006	2004	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	51,1	0,0	-2,1	0,0	49,0
11.1 Wonen en bouwen **Stedelijke reserve Wonen boven winkels en bedrijven** Stimuleren van het creëren van woonruimte boven winkels en bedrijven.	76050	2016	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	1,0	0,0	-0,9	0,0	0,1
11.1 Wonen en bouwen **Woningonttrekking** Dekking van de geraamde lasten voor casco funderingsonderzoeken, conform de door het AB van stadsdeel Centrum oorspronkelijk vastgestelde doelstelling voor de bestemmingsreserve Woningonttrekking.	87036	1997	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2
11.1 Wonen en bouwen **Stedelijke Vernieuwing** Opvangen van de risico's binnen de stedelijke ontwikkeling. Reserveren van middelen voor het nakomen van met partners overeengekomen verplichtingen i.v.m. de stedelijke ontwikkeling. Reserveren van middelen om aanvullende voorzieningen te treffen. Opvangen van risico's van planschade. Interim-beheer bij herinrichting. De 10% bijdrage aan de kosten voor inrichting woonomgeving bij stedelijke vernieuwingsplannen.	88050	2012	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	0,5	0,0	0,0	0,0	0,5
11.1 Wonen en bouwen **Reserve Wooncoöperatieven** Het beschikbaar stellen van middelen voor de voorziening die gevormd wordt tegenover verstrekte leningen aan wooncoöperatieven en het dekken van beheerkosten SvN.	76007	2021	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	0,0	2,0	-0,2	0,0	1,8
11.3 Groen en dierenwelzijn **Reserve Herplantfonds** De middelen worden ingezet voor compensatie van gekapte bomen, conform het vastgestelde beleid ten aanzien van compensatie en herplanting van bomen.	67042	2016	Egalisatie-reserve	n.v.t.	0,7	0,0	-0,7	0,0	0,0
11.3 Groen en dierenwelzijn **Kwaliteitsimpuls Groen** De reserve wordt gebruikt om te investeren in parken (groen). Doelstelling 11.3.1 Amsterdam is een stad voor mens, plant en dier met groene plekken in alle buurten en goed onderhouden parken en bos.	67050	2019	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	4,6	5,0	-1,4	0,0	8,2
11.3 Groen en dierenwelzijn **Groenfonds** Het kunnen uitvoeren van de voorstellen voor het uitbreiden, vernieuwen en verbeteren van het groen en het daarmee samenhangende beheer.	87052	2007	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	0,4	0,0	-0,4	0,0	0,0

Programma onderdeel, naam en doel reserve	ID-nr	Instellings-jaar	Soort reserve	Max toe-gestane omvang	Rekening 2020	Toe-voeging	Ont-trekking	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2021
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien **Algemene Reserve** Een buffer voor het kunnen opvangen van niet structurele financiële tegenvallers.	12001	1995	Algemene reserve	Afhankelijk van de geinventari-seerde risico's	96,0	198,2	-215,7	0,0	78,5
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien **Jaarrekeningresultaat** Resultaatafwikkeling t-1 en resultaat t zijn onderdeel van de algemene reserve en op deze manier apart zichtbaar gemaakt.	12003	nvt	Algemene reserve	n.v.t.	16,2	0,0	-16,2	0,0	0,0
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien **Reserve financiering NV Zeedijk** Het met eigen middelen financieren van de uitbreiding van de gemeentelijke deelneming in de NV Zeedijk.	12006	2000	Financierings-reserve	6,5 miljoen	6,5	0,0	0,0	0,0	6,5
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien **Financieringsreserve WRK** Investeren in het eigen vermogen van deelneming WRK uit de inkomsten van de garantiepremie zonder dat dit begrotingsruimte kost of gefinancierd wordt.	12014	2021	Financierings-reserve	n.v.t.	0,0	1,4	0,0	0,0	1,4
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien **Reserve overheveling gemeentefondsmiddelen** Het reserveren van middelen afkomstig uit het gemeentefonds voor zover het niet gaat om de algemene uitkering.	12075	2019	Egalisatie-reserve	Geen maximale omvang omdat de omvang van de jaarlijks te ontvangen baten altijd onzeker is.	12,0	0,0	-10,6	0,0	1,4
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien **Reserve financiering deelneming GVB** Het met eigen middelen financieren van de uitbreiding van de gemeentelijke deelneming in de NV GVB.	12096	2007	Financierings-reserve	78,8 miljoen	78,8	0,0	0,0	0,0	78,8
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien **Reserve frictiekosten 1 Stad 1 Opgave** In 2013 is voor de dekking van verwachte frictiekosten voor diverse organisatieonderdelen in het kader van de operatie 1 Stad 1 Opgave een reserve ingesteld. Het betreft diverse maatregelen (21) die gepaard kunnen gaan met frictiekosten.	12100	2008	Egalisatie-reserve	n.v.t.	10,8	0,3	0,0	0,0	11,1
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien **Meerjarige Intertemporele Compensatie** Het verevenen van de begrotingsruimte over meerdere jaren waarbij de begroting meerjarig per jaar sluitend wordt gehouden, terwijl de begroting ook reëel en structureel in evenwicht is.	12115	2017	Egalisatie-reserve	n.v.t.	16,4	69,6	-23,0	0,0	62,9
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien **Reserve financiering lening NEMO** Deze reserve dekt de gemeentelijke lening aan NEMO.	12158	2011	Financierings-reserve	11,3 miljoen	11,3	0,0	0,0	0,0	11,3

Programma onderdeel, naam en doel reserve	ID-nr	Instellings-jaar	Soort reserve	Max toe-gestane omvang	Rekening 2020	Toe-voeging	Ont-trekking	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2021
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien **Amsterdams Investeringsfonds financieel** Het fonds is opgezet om ontwikkelingen gericht op structuurversterking in de stad met een grote waarde voor Amsterdam te bevorderen. Het gaat daarbij om ontwikkelingen die zonder het fonds niet van de grond komen. Investeringen uit AIF dienen de stedelijke infrastructuur voor de toekomst te versterken en zich maatschappelijk en/of economisch terug te verdienen. Met het AIF financieel deel worden leningen gefinancierd die in het kader van de doelstelling zijn toegekend.	12560	2014	Financierings-reserve	n.v.t.	50,3	0,0	0,0	-0,4	49,8
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien **Amsterdams Investeringsfonds maatschappelijk** Het fonds is opgezet om ontwikkelingen gericht op structuurversterking in de stad met een grote waarde voor Amsterdam te bevorderen. Het gaat daarbij om ontwikkelingen die zonder het fonds niet van de grond komen. Investeringen uit AIF dienen de stedelijke infrastructuur voor de toekomst te versterken en zich maatschappelijk en/of economisch terug te verdienen. Uit het AIF maatschappelijk deel worden subsidies verstrekt die in het kader van de doelstelling zijn toegekend.	12561	2014	Egalisatie-reserve	n.v.t.	2,2	0,0	-1,4	0,0	0,8
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien **Reserve Incidentele Coalitiemiddelen** De reserve Incidentele coalitiemiddelen is bedoeld om de specifieke incidenteel aangewezen coalitiemiddelen in de coalitieperiode beschikbaar te houden.	12562	2019	Egalisatie-reserve	n.v.t.	26,0	2,5	-18,3	0,0	10,2
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien **Egalisatiereserve XaaS** Omzetten kapitaallasten van XaaS-investeringen in exploitatielasten, om vertraging in de uitvoering van de investering te voorkomen.	12563	2021	Egalisatie-reserve	n.v.t.	0,0	20,0	-10,2	0,0	9,8
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien **Financieringsreserve Carré** Het met eigen middelen financieren van de uitbreiding van de gemeentelijke deelneming in de Theater Carré	12565	2021	Financierings-reserve	n.v.t.	0,0	3,0	0,0	0,0	3,0
B.1 Overhead **Reserve gemeentelijk wagenparkbeheer** Het inbedden van de (nieuwe) beheersactiviteiten (inrichting, professionalisering en verduurzaming) voortvloeiende uit de inbesteding van het wagenparkbeheer.	24001	2018	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	0,3	0,0	-0,3	0,0	0,0
B.1 Overhead **Financieringsreserve Stadsbank van Lening** Dekking van de afschrijvingslasten van de investering VIS – belenen.	43002	2006	Financierings-reserve	n.v.t.	0,7	0,0	-0,7	0,0	0,0
B.1 Overhead **Financiering huisvesting gemeentelijk apparaat** Dekking van een deel van de afschrijvingslasten voor de huisvesting van de gemeentelijke organisatie.	71004	2015	Financierings-reserve	n.v.t.	0,9	0,0	-0,1	-0,1	0,7

Programma onderdeel, naam en doel reserve	ID-nr	Instellings-jaar	Soort reserve	Max toe-gestane omvang	Rekening 2020	Toe-voeging	Ont-trekking	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2021
B.1 Overhead **Reserve gemeentelijke huisvestingsprojecten** Dekking van tijdelijke exploitatietekorten van de Businesscase III (verbouwing Stadhuis) en Businesscase IV (optimalisatie ambtenarenhuisvesting) en Transitieplan werven en overslagpunten.	71268	2014	Egalisatie-reserve	n.v.t.	3,8	2,5	-0,2	0,0	6,1
B.2 Vastgoed **Financiering gemeentelijk vastgoed** Dekking van een deel van de afschrijvingslasten van het vastgoed in eigendom van de gemeente.	71005	2015	Financierings-reserve	n.v.t.	44,5	4,0	-1,8	0,0	46,6
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien **Reserve verbeteren schuldpositie** Schuldpositie van de gemeente verbeteren door een deel van het bezit te financieren met eigen vermogen.	12015	2021	Financierings-reserve	n.v.t.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
B.3 Bestuur **Raadsonderzoeken** Dekking van de kosten als de gemeenteraad besluit tot een onderzoek.	17204	2007	Egalisatie-reserve	1,5 miljoen	1,5	0,0	0,0	0,0	1,5
Eindtotaal					**7.740,5**	**1.196,4**	**-995,9**	**-266,1**	**7.674,9**

6.5 Verloopstaat voorzieningen

Bedragen x € 1 miljoen

Programma onderdeel, naam en doel reserve	ID-nr	Instellings-jaar	Categorie voorziening a, b, c, d of e [1])	Rekening 2020	Toe-voeging	Ont-trekking	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2021
01.2 Openbare orde en veiligheid	84004	2014	a	0,4	0,0	0,0	0,0	0,4
Dekking van extra kosten van boventalligheid en arbeidsongeschiktheid Dekking van de salarislasten en de WW en WIA-lasten die het gevolg zijn van boventalligheid en arbeidsongeschiktheid.								
02.1 Verkeer, vervoer en parkeren	68002	1995	c	0,0	-0,1	2,0	0,0	1,9
Groot onderhoud Parkeergebouwen Voorziening is gevormd voor het te plegen groot onderhoud.								
02.1 Verkeer, vervoer en parkeren	68072	2013	a	1,3	0,0	-0,3	0,0	1,0
Sociaal Plan Cition Uit deze voorziening wordt het verschil tussen het huidige loon bij EPS (Egis Parking Service) en het loon bij BV Cition betaald, conform de afspraken die bij de overgang van het personeel gemaakt zijn.								
02.1 Verkeer, vervoer en parkeren	82001	2013	c	1,3	0,4	-0,1	0,0	1,6
Vervanging en Onderhoud beheer Werf Ter dekking van de kosten van groot- en planmatig onderhoud aan de reinigingswerf Jacob Bontiusplantsoen, zowel voor wat betreft het gebouw als voor de gebouwgebonden voorzieningen inclusief het deel dat binnen de VVE valt.								
02.3 Openbaar vervoer	70058	2007	e	175,3	0,0	-20,5	0,0	154,8
Integraal vervoerssysteem veren Exploitatielasten die verband houden met de veerverbindingen over het Noordzee Kanaal.								
04.1 Kunst en cultuur	79001	2016	a	0,3	0,0	0,0	0,0	0,3
Danscentrum Dansmakers Amsterdam Dansmakers ontvangt voor 2017-2020 € 155.000 per jaar en heeft aangegeven de huur vanaf 2017 niet meer te kunnen voldoen. De boekwaarde van het danspodium in het gebouw van Woningcorporatie Eigen Haard, zou hierdoor eigenlijk afgeboekt moeten worden. Eigen Haard en de gemeente zijn in overleg om het danspodium te behouden voor de gemeente Amsterdam. Daarom wordt het activum niet afgeboekt, maar een voorziening ingesteld, tot het duidelijk is of het podium wel of niet behouden blijft.								
04.1 Kunst en cultuur	90007	2004	e	0,4	0,1	-0,1	0,0	0,4
Verwervingsfonds CBK Bewaren (gespaarde) bedragen van derden t.b.v. verwerving kunst.								
06.1 Sport	56050	2017	c	9,5	2,5	-3,0	0,0	9,1
Voorziening Groot Onderhoud Sport Meerjarig grootonderhoud van sporthallen, sportparken en zwembaden.								

Programma onderdeel, naam en doel reserve	ID-nr	Instellings-jaar	Categorie voorziening a, b, c, d of e [1])	Rekening 2020	Toe-voeging	Ont-trekking	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2021
08.1 Basisvoorzieningen en diversiteit	57059	2011	b	0,8	0,0	-0,8	0,0	0,0
Frictiekosten Uitplaasing Ambulancedienst Frictiekosten (pensioenen, VPL*) Ambulancedienst te betalen in 2020/2021								
08.1 Basisvoorzieningen en diversiteit	57060	2015	b	0,4	0,0	0,0	-0,4	0,0
Materiële Controle DBC 2014-16 Opvangen van terugbetalingen van DBC-inkomsten over 2014-2016 na afronding van de materiele controles door de zorgverzekeraar.								
08.1 Basisvoorzieningen en diversiteit	55026	1966	e	0,4	0,0	-0,1	0,0	0,4
Verzorgingshuizen ouden van dagen Fonds bestemd voor dekking van uitgaven door de gemeente aan voorzieningen voor bejaarden.								
08.3 Individuele voorzieningen	57092	2015	a	0,4	0,0	0,0	0,0	0,4
Voorziening Veilig thuis Personele frictiekosten Veilig Thuis.								
08.3 Individuele voorzieningen	55027	1968	e	1,0	0,0	-0,1	0,0	0,9
Burgerlijke instellingen maatsch. Zorg Fonds t.b.v. nooddruftige burgers.								
08.3 Individuele voorzieningen	55120	2019	e	3,9	0,0	-3,9	0,0	0,0
Voorziening transformatiefonds jeugd In het voorjaar van 2018 heeft het ministerie van VWS het landelijk Actieprogramma Zorg voor de Jeugd opgesteld. Daarbij werd geld, het Transformatiefonds, beschikbaar gesteld waarmee de belangrijkste knelpunten in de jeugdhulp structureel en in onderlinge samenhang aangepakt worden.								
09.1 Riool en drinkwater	96001	2005	c	7,9	0,0	-4,0	0,0	3,9
Rioolrecht Egalisatiefonds voor de tarieven rioolheffing.								
09.4 Ruimtelijke ordening	67600	2021	a	0,3	0,0	0,0	0,0	0,3
Voorziening kosten aankoop woningen Hemweg Dekking van de bijkomende kosten voor de aankoop woningen Hemweg. Dit betreft een verhuisvergoeding, een vergoeding voor kosten juridische ondersteuning en een vergoeding voor extra kosten (5% van aankoopbedrag).								
10.1 Grond	13076	2014	b	0,4	0,0	0,0	0,0	0,4
Niet opgevraagde tegoeden Terugbetalen van de door de gemeente (aan teruggekeerde Joodse burgers) opgelegde boetes over de niet-tijdig betaalde canon tijdens de Tweede Wereldoorlog en het terugbetalen van niet opgevraagde tegoeden (van niet teruggekeerde Joodse burgers) bij de Gemeentegiro.								
10.1 Grond	74011	2004	a	7,5	0,2	-3,6	0,0	4,1
Voorziening grondgerelateerde kosten buiten grexen Deze voorziening is ingesteld om bijdragen aan derden te kunnen dekken. Deze externe bijdragen zijn gerelateerd aan de gebiedsontwikkeling in Amsterdam en worden gedekt uit het Vereveningsfonds. Het gaat bijvoorbeeld om toegezegde bijdragen aan woningcorporaties vanuit het gronddeel van het voormalige Stimuleringsfonds en bijdragen aan infrastructurele projecten die niet door de gemeente worden uitgevoerd.								

Programma onderdeel, naam en doel reserve	ID-nr	Instellings-jaar	Categorie voorziening a, b, c, d of e [1])	Rekening 2020	Toe-voeging	Ont-trekking	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2021
11.1 Wonen en bouwen	76900	2021	b	0,0	0,2	0,0	0,0	0,2
Voorziening Wooncoöperatieven Het afdekken van het risico wat samenhangt met het verstrekken van geldleningen aan wooncoöperatieven								
11.3 Groen en dierenwelzijn	67050	2018	c	2,5	0,0	-0,7	0,0	1,8
Voorziening onderhoud Vinkeveense plassen Financieren van noodzakelijk onderhoud Vinkeveense Plassen t/m 2025, zoals afgesproken bij de uittreding van Amsterdam uit het recreatieschap.								
A.1 Financiering en deelnemingen	12042	1890	e	0,8	0,0	0,0	0,0	0,8
Sophia Augusta / Lopez Suasso Legaat van de weduwe Sophia Adriana Lopez Suasso-de Bruijn ten behoeve van het behoud van de aan Amsterdam gelegateerde 'inboedel en woonhuis.								
A.1 Financiering en deelnemingen	12043	1889	e	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2
Willet Holthuysen Het inzetten van de renteopbrengst ten behoeve van het onderhoud van het woonhuis en inboedel in het museum Willet Holthuysen.								
A.1 Financiering en deelnemingen	12118	2014	b	2,8	0,0	0,0	0,0	2,8
Voorziening Sluisjes Halfweg Voorziening ter dekking van de afkoop van verplichtingen om bij te dragen aan de kosten voor een veilige afvoer van het boezemwater in het kanaal Halfweg.								
A.1 Financiering en deelnemingen	13004	1496	e	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
Vicarygoederen Een inwoner van Amsterdam heeft tot zijn overlijden recht op (2/3) van de opbrengst van het vicarie.								
A.1 Financiering en deelnemingen	13015	1820	e	0,6	0,0	0,0	0,0	0,6
Gildenfondsen Het kapitaal is eeuwigdurend uitgeleend aan het ministerie van Financien d.m.v. grootboekleningen.								
B.1 Overhead	24001	2021	c	0,0	5,9	-3,9	0,0	2,0
Onderhoud binnenruimte huisvesting gemeentelijk apparaat Egalisatie van de jaarlijks fluctuerende kosten van onderhoud van de binnenruimte van de huisvesting gemeentelijk apparaat.								
B.1 Overhead	12041	2002	b	13,7	0,0	-0,5	-0,6	12,6
Juridische risico's Het afdekken van risico's van belang bij juridische aangelegenheden.								
B.1 Overhead	13016	1820	e	0,8	0,0	0,0	0,0	0,8
Liefdadigheidsdoelen Doel is financiële hulpverlening aan inwoners van Amsterdam die in urgente financiële noodsituaties verkeren, waarbij een voorliggende voorziening niet (meer) beschikbaar is.								

Programma onderdeel, naam en doel reserve	ID-nr	Instellings-jaar	Categorie voorziening a, b, c, d of e [1])	Rekening 2020	Toe-voeging	Ont-trekking	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2021
B.1 Overhead	71006	2015	c	31,2	5,8	-7,9	0,0	29,0
Groot onderhoud huisvesting gemeentelijk apparaat Egalisatie van de jaarlijks fluctuerende kosten van groot onderhoud van huisvesting gemeentelijk apparaat.								
B.1 Overhead	23002	2015	b	3,2	0,0	-0,8	0,0	2,4
Dekking financiële risico's (voormalig) personeel De voorziening is bedoeld om verplichtingen aan (voormalig) personeel in het kader van vervroegde uittreding, boventalligheid, (B)WW, wachtgeld, uitbetaling aanvullende (nabestaanden) pensioenen en aanspraken op de nieuwe FWS-regeling (50-100 regeling) te bekostigen.								
B.1 Overhead	23010	2018	b	1,9	0,7	-0,3	0,0	2,3
Premie reparatie uitkering WW De reparatie-WW dient als aanvulling op de verkorte maximale WW-duur.								
B.1 Overhead	23005	1956	b	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
Pensioenfonds Concertgebouworkest Uitbetaling van aanvullend pensioen aan gepensioneerden van het Concertgebouworkest met dienstjaren van voor 28 december 1956 – de datum waarop de personeelsleden het ambtenaarschap in de zin van de Algemene Burgerlijke Pensioenwet hebben verworven –, of hun nabestaanden.								
B.2 Vastgoed	71008	2020	a	5,1	4,9	0,0	-4,0	6,0
Maatwerkregeling gemeentelijk vastgoed Voorziening ter dekking van kosten voor het verlenen van huurkorting aan door Coronamaatregelen getroffen huurders.								
B.2 Vastgoed	71007	2015	c	32,5	16,6	-19,2	0,0	30,0
Voorziening groot onderhoud gemeentelijk vastgoed Egalisatie van de jaarlijks fluctuerende kosten van groot onderhoud van het gemeentelijk vastgoed.								
B.3 Bestuur	23003	2001	b	19,3	0,0	-0,6	0,0	18,7
Waardeoverdracht pensioenen (gewezen) wethouders Bekostiging van pensioenuitkeringen en waardeoverdracht van opgebouwde pensioenrechten van wethouders naar een ander pensioenfonds, conform de Wet APPA (Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers).								
B.3 Bestuur	23026	2014	b	53,6	0,0	-1,1	0,0	52,5
Pensioenfonds SD Wethouders Bekostiging van pensioenuitkeringen en waardeoverdracht van opgebouwde pensioenrechten naar een ander pensioenfonds van voormalig leden dagelijks besturen stadsdelen die voor maart 2014 in functie waren en daarmee onder de Wet APPA vielen. (APPA = Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers.)								
Eindtotaal				**379,9**	**37,1**	**-69,5**	**-4,9**	**342,7**

[1]Categorieën voorzieningen

a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
b. bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
d. de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven;
e. van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen.

6.6 Brugstaat

Programma 1 Veiligheid

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2022	Mutaties Voorjaars-nota 2021	Mutaties Najaarsnota 2021
Programmaonderdeel 1.1 Brandweer en crisisbeheersing			
Baten	3,1	0,0	0,0
Lasten	78,5	0,0	-0,1
Programmaonderdeel 1.2 Openbare orde en veiligheid			
Baten	16,7	0,0	-2,5
Lasten	146,7	0,0	-3,2

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2022	Mutaties Voorjaars-nota 2021	Mutaties Najaarsnota 2021
Programmaonderdeel 2.1 Verkeer, vervoer en parkeren			
Baten	321,5	0,0	0,4
Lasten	347,2	0,0	3,1
Programmaonderdeel 2.2 Water			
Baten	45,1	0,0	-41,7
Lasten	89,8	0,0	-39,3
Programmaonderdeel 2.3 Openbaar vervoer			
Baten	128,7	0,0	-7,9
Lasten	189,1	0,0	-16,6

Programma 3 Economie

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2022	Mutaties Voorjaars-nota 2021	Mutaties Najaarsnota 2021
Programmaonderdeel 3.1 Economie en innovatie			
Baten	18,6	0,0	-1,9
Lasten	65,4	0,0	-8,3

Programma 4 Kunst, cultuur en erfgoed

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2022	Mutaties Voorjaars-nota 2021	Mutaties Najaarsnota 2021
Programmaonderdeel 4.1 Kunst en cultuur			
Baten	0,8	0,0	0,0
Lasten	183,2	0,0	-2,7
Programmaonderdeel 4.2 Erfgoed			
Baten	0,2	0,0	0,0
Lasten	3,2	0,0	0,0

Programma 5 Onderwijs

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2022	Mutaties Voorjaars-nota 2021	Mutaties Najaarsnota 2021
Programmaonderdeel 5.1 Onderwijs			
Baten	63,5	0,0	-0,3
Lasten	263,6	0,0	-5,2

Programma 6 Sport

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2022	Mutaties Voorjaars-nota 2021	Mutaties Najaarsnota 2021
Programmaonderdeel 6.1 Sport			
Baten	16,6	0,0	0,5
Lasten	78,7	0,0	-1,8

Programma 7 Werk, inkomen en participatie

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2022	Mutaties Voorjaars-nota 2021	Mutaties Najaarsnota 2021
Programmaonderdeel 7.1 Inkomensregelingen			
Baten	613,7	0,0	119,8
Lasten	712,2	0,0	98,9
Programmaonderdeel 7.2 Werk, participatie en inburgering			
Baten	6,3	0,0	0,0
Lasten	216,8	0,0	-9,4
Programmaonderdeel 7.3 Armoede en schuldhulp			
Baten	0,8	0,0	0,1
Lasten	123,7	0,0	20,1

Programma 8 Volksgezondheid, jeugd en zorg

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2022	Mutaties Voorjaars-nota 2021	Mutaties Najaarsnota 2021
Programmaonderdeel 8.1 Basisvoorzieningen			
Baten	41,3	0,0	58,5
Lasten	230,4	0,0	54,2
Programmaonderdeel 8.2 Wijkteams			
Baten	0,0	0,0	0,0
Lasten	86,0	0,0	-1,6
Programmaonderdeel 8.3 Individuele voorzieningen			
Baten	27,6	0,0	-1,5
Lasten	706,9	0,0	5,7
Programmaonderdeel 8.4 Diversiteit			
Baten	0,0	0,0	0,0
Lasten	7,8	0,0	0,8

Programma 9 Duurzaamheid en ruimtelijke ordening

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2022	Mutaties Voorjaars-nota 2021	Mutaties Najaarsnota 2021
Programmaonderdeel 9.1 Riool en drinkwater			
Baten	209,4	0,0	-4,9
Lasten	205,1	0,0	-6,5
Programmaonderdeel 9.2 Afval en grondstoffen			
Baten	183,9	0,0	-7,6
Lasten	147,3	0,0	3,4
Programmaonderdeel 9.3 Duurzaamheid en milieubeheer			
Baten	1,3	0,0	-1,0
Lasten	65,3	0,0	-15,8
Programmaonderdeel 9.4 Ruimtelijke ordening			
Baten	0,3	0,0	-0,1
Lasten	29,9	0,0	-3,9
Programmaonderdeel 9.5 Begraafplaatsen en crematoria			
Baten	8,2	0,0	-0,7
Lasten	7,9	0,0	-0,2

Programma 10 Grond

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2022	Mutaties Voorjaars-nota 2021	Mutaties Najaarsnota 2021
Programmaonderdeel 10.1 Grond			
Baten	735,3	0,0	193,0
Lasten	635,6	0,0	93,6
Programmaonderdeel 10.2 Erfpacht			
Baten	355,6	0,0	-71,6
Lasten	41,4	0,0	-2,0

Programma 11 Wonen en groen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2022	Mutaties Voorjaars-nota 2021	Mutaties Najaarsnota 2021
Programmaonderdeel 11.1 Wonen en bouwen			
Baten	59,6	0,0	7,7
Lasten	159,9	0,0	-8,4
Programmaonderdeel 11.2 Onderhoud openbare ruimte en reiniging			
Baten	25,5	0,0	2,8
Lasten	151,1	0,0	3,8
Programmaonderdeel 11.3 Groen en dierenwelzijn			
Baten	2,7	0,0	-1,1
Lasten	90,6	0,0	-0,8

Programma 12 Moderne open overheid

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2022	Mutaties Voorjaars-nota 2021	Mutaties Najaarsnota 2021
Programmaonderdeel 12.1 Digitale stad, interactie en informatie			
Baten	42,6	0,0	-2,9
Lasten	106,4	0,0	-5,1
Programmaonderdeel 12.2 Democratisering			
Baten	0,0	0,0	0,0
Lasten	11,8	0,0	-1,6

Programma A Algemene dekkingsmiddelen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2022	Mutaties Voorjaars-nota 2021	Mutaties Najaarsnota 2021
Programmaonderdeel A.1 Financiering en deelnemingen			
Baten	61,6	0,0	3,7
Lasten	28,8	0,0	1,7
Programmaonderdeel A.2 Lokale heffingen			
Baten	369,2	0,0	8,9
Lasten	25,8	0,0	3,0
Programmaonderdeel A.3 Gemeentefonds			
Baten	2305,9	0,0	82,9
Lasten	0,0	0,0	0,0
Programmaonderdeel A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien			
Baten	14,1	0,0	2,2
Lasten	52,2	0,0	-2,2
Programmaonderdeel A.5 Reserves			
Baten	1108,2	0,0	43,5
Lasten	941,8	0,0	221,3

Programma B Bestuur en organisatie

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2022	Mutaties Voorjaars-nota 2021	Mutaties Najaarsnota 2021
Programmaonderdeel B.1 Overhead			
Baten	9,6	0,0	-0,3
Lasten	579,4	0,0	12,5
Programmaonderdeel B.2 Vastgoed			
Baten	72,3	0,0	4,0
Lasten	32,1	0,0	4,0
Programmaonderdeel B.3 Bestuur			
Baten	0,7	0,0	0,0
Lasten	28,8	0,0	-0,4

	Begroting 2022	Mutaties Voorjaars-nota 2021	Mutaties Najaarsnota 2021
Totaal baten	5762,3	0,0	338,4
Totaal lasten	5928,7	0,0	169,6
Totaal onttrekkingen	1108,2	0,0	43,5
Totaal toevoegingen	941,8	0,0	221,3
Resultaat	0,0	0,0	-8,9